

18

Η ΠΕΙΡΟΣ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ
ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗΣ ΕΣΤΙΑΣ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΕΤΟΣ Γ'

ΤΕΥΧΟΣ 2

ΙΟΥΛΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1980

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΕΣΤΙΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1940

ΕΔΡΑ: όδός Στρατηγού Καλλάρη 2, τηλ. 277 185, Θεσσαλονίκη

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

Πρόεδρος: Γαβριήλ Μιχαήλ, δικηγόρος

A 'Αντιπρόεδρος: 'Επαμεινώνδας Βαδίλης, γεωπόνος τ. 'Επιθεωρητής Γεωργίας

B 'Αντιπρόεδρος: Νικόλαος Μπετζούνης δικηγόρος

Γεν. Γραμματεύς: Θεοφάνης Βλάχος, έμπορος

Ταμίας: 'Αντώνιος Ντασκαγιάννης, διευθυντής ύπ/τος τραπέζης

'Εφορος Μελετών: Φώτιος Πέτσας, καθηγητής Πανεπιστημίου

'Εφορος 'Αλληλεγγύης: 'Αλεξάνδρα Τοτοκώτση, οίκοκυρά

'Εφορος Ψυχαγωγίας: Ευάγγελος Τίλλης, άρτοποιός

'Εφορος Νεολαίας: Βασίλειος Γκέλης, σκαλιστής

ΗΠΕΙΡΟΣ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΕΙΟΥ

ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΕΣΤΙΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΑΠΟ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

EPIRUS

A PERIODICAL PUBLISHED BY

THE EPIROTIK SOCIETY OF THESSALONIKI

2, Stratigou Kallari Street,
Thessaloniki, Greece

Χειρόγραφα για δημοσίευση, αντίτυπα δημοσιευμάτων για άναγγελία ή βιβλιοκρισία, περιοδικά για ανταλλαγή κλπ. αποστέλλονται: *Περιοδικό «'Ηπειρος», Γραφεία 'Ηπειρωτικής 'Εστίας Θεσσαλονίκης, όδός Στρατηγού Καλλάρη 2, Θεσσαλονίκη.*

Χρηματικά έμβάσματα: *'Ηπειρωτική 'Εστία Θεσσαλονίκης, όδός Στρατηγού Καλλάρη 2, Θεσσαλονίκη.*

Συνδρομή έτήσια, έσωτερικού	δρχ. 200
Νομικά πρόσωπα, 'Οργανισμοί κλπ.	» 400
Κοινότητες, Σχολεία κλπ.	» 400
Συνδρομή έτήσια έξωτερικού	δολλ. 12
Τιμή τεύχους	δρχ. 100

'Επιμέλεια ύλης: 'Επαμεινώνδας Χ. Βαδίλης, Νέστορος Τύπα 3, Θεσσαλονίκη.

Σχέδιο έξωφύλλου: 'Αργύρης Κούντουρας.

Τσιγκογραφήματα: Δούκας - 'Αρτοποιός - Βιάρος.

Τυπογραφείο 'Αθανασίου 'Αλτιντζή, όδός Βασ. Σοφίας 83, Θεσσαλονίκη.

Η ΠΕΙΡΟΣ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ
ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗΣ ΕΣΤΙΑΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΕΤΟΣ Γ'

ΙΟΥΛΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1980

ΤΕΥΧΟΣ 2

Από τη Θεσσαλονίκη...

Με τὸ τεύχος μας αὐτὸ θὰ θέλαμε ν'ὰ πευθυνθοῦμε στοὺς συμπατριῶτες μας τῆς Θεσσαλονίκης Ἡπειρώτες καὶ Βορειοηπειρώτες ποὺ κατὰ ἓναν πρόχειρο ὑπολογισμό ἀνέρχονται στὶς 20.000 περίπου, καὶ κυρίως σ' αὐτοὺς ποὺ παρὰ τοῦ ὅτι ἡ Ἡπειρωτικὴ μας Ἑστία ἔχει μιὰ ζωὴ 40 ἐτῶν δὲν κατόρθωσαν ἀκόμη γιὰ διαφόρους λόγους νὰ ἔρθουν στοὺς κόλπους τῆς παρὰ τὶς προσπάθειες ποὺ ἔκαναν τὰ κατὰ καιροὺς Διοικητικὰ συμβούλια τῆς Ὁργανώσεώς μας πρὸς τὴν κατεύθυνση αὐτή.

Βέβαια δὲν εἶναι γνωστοὶ οἱ λόγοι γιὰ τοὺς ὁποίους διαμορφώθηκε αὐτὴ ἡ κατάσταση.

Σὲ γενικὲς γραμμὲς θὰ μπορούσαμε νὰ ποῦμε ὅτι ἐμεῖς οἱ Ἡπειρώτες σὰν ἄτομα διαπρέπομε ὅπου καὶ ἂν βρεθοῦμε εἴτε στὴν ἐκπαίδευση, εἴτε στὶς δημόσιες ὑπηρεσίες εἴτε σὲ διάφορες ἰδιωτικὲς ἐπιχειρήσεις, εἴτε σὲ ὅποιονδήποτε ἄλλο τομέα τῆς δημόσιας ἢ τῆς ἰδιωτικῆς ζωῆς, γιὰτὶ διακρινόμαστε γιὰ τὴν εὐσυνειδησία, τὴν ἐργατικότητα, τὴν τιμιότητα, τὴν σεμνότητα καὶ πραότητα τοῦ χαρακτήρα μας ἔτσι ὥστε νὰ ἀποτελοῦμε παράδειγμα πρὸς μίμηση, ἀλλὰ σὲ συλλογικὲς Ἡπειρωτικὲς ἐκδηλώσεις εἴμαστε σχετικὰ δύσκολοι. Σήμερα ἡ Ἡπειρωτικὴ μας Ἑστία διαθέτει τὶς καλύτερες καινούργιες ἐγκαταστάσεις στὴ συμπρωτεύουσα τῆς Ἑλλάδος τὴ Θεσσαλονίκη ποὺ καλύπτουν μιὰ ἐπιφάνεια 350 τετραγωνικῶν μέτρων στὴν καρδιὰ τῆς Θεσ/νίκης κοντὰ στὸ Λευκὸ Πύργο ἐπὶ τῆς παραλιακῆς λεωφόρου μὲ δεσπόζουσα θέα πρὸς τὸ μαγευτικὸ θερμαϊκὸ κόλπο.

Αὐτὲς τὶς ἐγκαταστάσεις τὰ τελευταῖα Διοικητικὰ Συμβούλια χτίζοντας στὰ θεμέλια ποὺ βρῆκαν ἀπὸ τὰ προηγούμενα Συμβούλια, φρόντισαν μὲ κάθε τρόπο καὶ πραγματικὲς θυσίες νὰ τὶς πλουτίσουν μὲ ὅλα τὰ μέσα τοῦ σύγχρονου πολιτισμοῦ, ἔτσι ὥστε ἡ μεγάλη αἴθουσα τοῦ ἐντευκτηρίου μαζί μὲ τὸ πρῶτο κτίριο τῆς ποὺ λειτουργεῖ καθημερινῶς νὰ εἶναι μιὰ ἀπὸ τὶς καλύτερες αἴθουσες τῆς Θεσσαλονίκης.

Σ'αυτή την αίθουσα πού πολλές φορές φιλοξενούνται και πολλά άλλα ἔγκριτα Σωματεῖα τῆς πόλεώς μας γιά διάφορες ἐκδηλώσεις τους ἡ προσέλευση τῶν συμπατριωτῶν μας δέν εἶναι ἐκείνη πού θά ἔπρεπε νά εἶναι.

Ἐξαίρεση ἀποτελεῖ ἡ Νεολαία μας ἡ ὁποία ὄχι μόνον πάντοτε δίνει τὸ παρόν, ἀλλά καί ἐπιδίδεται σὲ πάρα πολλές δραστηριότητες πού τιμοῦν τὴν Ἡπειρωτικὴ τῆς καταγωγῆ.

Πρὸς ὅλους τοὺς συμπατριῶτες μας τόσο σ' αὐτοὺς πού εἶναι μέλη τῆς Ἡπειρωτικῆς Ἑστίας ὅσο καί σ' αὐτοὺς πού δέν εἶναι ἀπευθύνουμε θερμὴ παράκληση νά πλησιάσουν περισσότερο τῇ μοναδικῇ μας κορυφαία πατριωτικῇ ὀργάνωσιν στὸ χῶρο τῆς Βορείου Ἑλλάδος τὴν Ἡπειρωτικὴ Ἑστία καί νά τὴν ἐνισχύσουν σὲ ὅλες τὶς προσπάθειές τῆς.

Ἄς μὴ ξεχνοῦν ὅτι μετὰ τὸ σπίτι τους, ἓνα ἄλλο ἐπίσης δικό τους σπίτι ἡ Ἡπειρωτικὴ Ἑστία τοὺς περιμένει γιά νά τοὺς δώσει τὴν ἀγάπη, τὴ χαρά, τὴ συμπόνια, τὴ θαλπωρὴ καί τὴ ζεστασιά τοῦ πατριωτισμοῦ.

Ἄς μὴ ξεχνοῦν ἐπίσης ὅτι μόνον μὲ συλλογικὴ δράση συνενωμένοι σὲ μιὰ μεγάλη πατριωτικὴ ὀργάνωσιν θά μπορέσουμε νά λύσουμε πολλὰ ἀπὸ τὰ ἰδιωτικά μας προβλήματα καί προπαντὸς θά μπορέσουμε νά λύσουμε πολλὰ ἀπὸ τὰ προβλήματα τῆς ἰδιαιτέρας μας πατρίδας τῆς πολυβασανισμένης Ἡπείρου καθὼς καί τῆς σκλαβωμένης Βορείου Ἡπείρου μας.

ἡ «Ἡπειρος»

Η ΚΑΡΑ ΤΟΥ ΕΝ ΙΩΑΝΝΙΝΟΙΣ ΝΕΟΜΑΡΤΥΡΟΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΤΗ ΘΕΣ/ΝΙΚΗ

Ἡ κάρα τοῦ ἐν Ἰωαννίνοις
Νεομάρτυρος Γεωργίου ποῦ
μεταφέρθηκε στὴ Θεσ/νικὴ
ἀπὸ τὸν Μητροπολίτη Ἰωαν-
νίνων κ.κ. Θεόκλητο.

Μὲ πρωτοβουλία τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτη Ἰωαννίνων κ.κ. Θεό-
κλητου καὶ μὲ τὴ συνεργασία τοῦ Παναγιωτάτου Μητροπολίτη Θεσσαλονίκης
κ.κ. Παντελεήμονος στὶς 15 τοῦ περασμένου Νοεμβρίου μεταφέρθηκε στὴ Θεσ-
σαλονίκη ἡ κάρα τοῦ ἐν Ἰωαννίνοις Νεομάρτυρος Γεωργίου καὶ τελέσθηκε
μεγάλος ἑσπερινὸς στὸν ἱερὸ Ναὸ τοῦ Ἁγίου Δημητρίου Θεσ/νίκης χοροστα-
τοῦντος τοῦ Μητροπολίτη Ἰωαννίνων κ.κ. Θεόκλητου συμπαρασταμένου καὶ τοῦ
Μητροπολίτη Θεσσαλονίκης κ.κ. Παντελεήμονος καὶ μὲ συμμετοχὴ πολλῶν
ἐκπροσώπων τοῦ κλήρου τῆς Θεσσαλονίκης.

Ἡ ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Δημητρίου εἶχε κατακλυσθεῖ ἀπὸ πλῆθος πιστῶν
ποῦ εἶχαν ἔρθει νὰ προσκυνήσουν τὴν κάρα τοῦ Νεομάρτυρος Γεωργίου.

Γιὰ τὴ σημασία τῆς τελετῆς μίλησε ὁ Παναγιώτατος Μητροπολίτης Θεσ-
σαλονίκης καὶ ἐν συνεχείᾳ ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἰωαννίνων.

Τὴν Κυριακὴ τὸ πρωὶ τῆς ἐπομένης τελέσθηκε ἐπίσης μεγάλη λειτουργία
στὸν ἱερὸ Ναὸ Ἁγίου Δημητρίου χοροστατοῦντος καὶ πάλι τοῦ Μητροπολίτη
Ἰωαννίνων κ.κ. Θεόκλητου, συμπαρασταμένου καὶ τοῦ Μητροπολίτη Θεσσα-

λονίκης κ.κ. Παντελεήμονος καὶ μὲ συμμετοχὴ πολλῶν Ἱερῶν τῆς Θεσ/νίκης καὶ ἐκλεκτῆς ἐκκλησιαστικῆς χορωδίας θηλέων.

Ἡ Ἐκκλησία ἦταν καὶ πάλι κατάμεστη ἀπὸ κόσμο πού ἦρθαν νὰ προσκυνήσουν τὴν κἀρα τοῦ Νεομάρτυρος. Γιὰ τὴ ζωὴ καὶ τὸ μαρτύριο τοῦ Νεομάρτυρος Γεωργίου μίλησε στὸ τέλος τῆς λειτουργίας ὁ συμπατριώτης μας Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης Δημήτριος Βακάρος. Στὶς μεγαλοπρεπεῖς αὐτὲς τελετὲς καὶ τῶν δύο ἡμερῶν μετεῖχαν ἡ Ἡπειρωτικὴ Ἑστία Θεσσαλονίκης μὲ τὸ Διοικητικὸ τῆς Συμβουλίου καὶ πολλὰ μέλη τῆς, καθὼς καὶ ἡ Ἀδελφότητα τοῦ χωριοῦ Ἁγιος Γεώργιος Γρεβενῶν μὲ τὸ Διοικητικὸ τῆς Συμβουλίου καὶ πολλὰ μέλη τῆς, ἀπὸ ὅπου κατάγονταν ὁ Νεομάρτυρας Γεώργιος, ἐνῶ στὰ Γιάννινα μεγάλωσε καὶ μαρτύρησε.

Χαρακτηριστικὰ ὁ Παναγιώτατος Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης κ.κ. Παντελεήμων στὴν ὁμιλία του τόνισε ὅτι μὲ τὴν μεταφορὰ τῆς κἀρας τοῦ Νεομάρτυρος Γεωργίου τοῦ ἐν Ἰωαννίνοις στὴ Θεσσαλονίκη δημιουργοῦνται δύο ψυχικὲς γέφυρες ἢ μία μεταξὺ Θεσσαλονίκης καὶ Ἰωαννίνων καὶ ἡ ἄλλη μεταξὺ Θεσσαλονίκης καὶ Γρεβενῶν, ἐπλεξε δὲ τὸ ἐγκώμιο τοῦ Μητροπολίτη Ἰωαννίνων γιὰ τὴν πρωτοβουλία πού ἀνέλαβε.

Συγκινημένος ὁ Μητροπολίτης Ἰωαννίνων ἀπαντώντας εὐχαρίστησε τὸν Μητροπολίτη Θεσ/νίκης γιὰ τὴν συμπαράστασή του καὶ τὴν ὑποδοχὴ πού τοῦ ἔγινε.

Ἡ Ἡπειρωτικὴ Ἑστία Θεσσαλονίκης ὑποβάλλει τὰ θερμὰ τῆς συγχαρητήρια καὶ πρὸς τοὺς δύο Ἱεράρχες γιὰ τὴν θεάρεστη αὐτὴ πρωτοβουλία.

ΤΟ ΝΕΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΠΑΝΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ ΚΑΝΑΔΑ

Ἡ νέα διοίκηση τῆς Πανηπειρωτικῆς Ὀμοσπονδίας Ἀμερικῆς Καναδᾶ γιὰ τὴν περίοδο 1980-83 ἀποτελέσθηκε ἀπὸ τοὺς ἐξῆς:

Πρόεδρος ἐπανεκλέχτηκε ὁ κ. Μενέλαος Τζέλιος.

Α' Ἀντιπρόεδρος ὁ κ. Σπύρος Κύρκος Ἱατρός

Β' Ἀντιπρόεδρος ὁ κ. Ἀπόστολος Κεφάλας.

Ταμίας ὁ κ. Νικόλαος Κάτσης.

Γενικὸς Γραμματέας ὁ κ. Σίμος Δήμας.

Εἰδικὴ Γραμματέας ἡ Δνὶς Φανὴ Νίκολσον.

Μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου οἱ κ.κ. Σίλης, Τσοῦμπανος, Καμπέσης, Κεράνης καὶ Βαϊνῆκος.

Ἡ Ἡπειρωτικὴ Ἑστία Θεσσαλονίκης συγχαίρει τὸ νεοεκλεγέν Διοικητικὸ Συμβούλιο καὶ τοῦ εὐχεται κάθε ἐπιτυχία στὸ ἔργο του.

Ο κ. ΑΒΕΡΩΦ ΤΟΣΙΤΣΑΣ ΕΠΕΣΚΕΦΘΗΚΕ ΤΗΝ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΕΣΤΙΑ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ

Στις 20 του περασμένου Σεπτεμβρίου με την ευκαιρία της άφιξης του στη Θεσ/νίκη ο συμπατριώτης Υπουργός Έθνικης Άμυνας κ. Άβέρωφ-Τοσίτσας, έπεσκέφθηκε τις εγκαταστάσεις της Ήπειρωτικής Έστίας Θεσσαλονίκης και έλαβε μέρος σε έκτακτη συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου της κατά την οποία εξετάστηκαν οι ανάγκες της Ήπειρωτικής Έστίας, τα θέματα των Ήπειρωτών της Θεσσαλονίκης, τα τοπικά προβλήματα της Ήπειρου, καθώς και τα θέματα των Βορειοηπειρωτών. Στη συνεδρίαση έλαβε μέρος και ή Έπιτροπή Βορειοηπειρωτικού Αγώνος Βορείου Ελλάδος.

Άπο την έπίσκεψη του συμπατριώτη Υπουργού Έθνικης Άμυνας κ. Άβέρωφ-Τοσίτσα στις εγκαταστάσεις της Ήπειρωτικής Έστίας Θεσ/νίκης.

Στην άρχή της συνεδρίασεως ό Πρόεδρος της Ήπειρωτικής Έστίας κ. Γ. Μιχαήλ άφοϋ καλωσόρισε τον κ. Υπουργό και του εξέφρασε τη χαρά του Διοικητικού Συμβουλίου γιά την τιμή που του έκανε να έπισκεφθει την Ήπει-

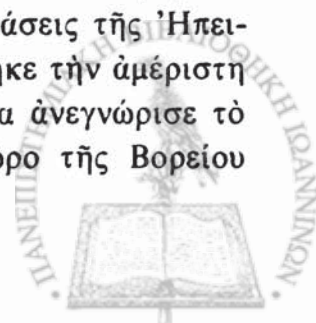
ρωτική Έστία και να ακούσει από κοντά τα προβλήματά της, ανέπτυξε εν συνεχεία με κάθε λεπτομέρεια τα θέματα που απασχολούν τους Ήπειρωτες της Θεσσαλονίκης, καθώς επίσης το μεγάλο έθνικό, μορφωτικό έκπολιτιστικό και κοινωνικό έργο που επιτελεί η Ήπειρωτική Έστία στο χώρο της Βορείου Ελλάδος, το οποίο για να μπορέσει να το φέρει σέ πέρασ έχει ανάγκη οικονομικών ενισχύσεων από τα αρμόδια Υπουργεία και τους Οργανισμούς και ζήτησε την συμπαράσταση του κ. Υπουργού για την χορήγηση αυτών των ενισχύσεων.

Ακολούθως ο Πρόεδρος της Επιτροπής Βορειοηπειρωτικού Αγώνος κ. Γεώργιος Βαλαούρης ανέπτυξε στον κ. Υπουργό τα θέματα της Βορείου Ηπείρου και ιδιαιτέρως τα θέματα που αφορούν τις Βορειοηπειρωτικές περιουσίες που είναι στην Ελλάδα και ανήκουν σέ Βορειοηπειρωτες που διαβιούν στην Αλβανία.

Τέλος ο Αος Αντιπρόεδρος της Ήπειρωτικής Έστίας κ. Ε. Βαδύλης ανέπτυξε στον κ. Υπουργό τα τοπικά θέματα της Ηπείρου και ιδιαιτέρως των παραμεθορίων περιοχών των Επαρχιών Κονίτσης, Παγωνίου και Φιλιατών ο πληθυσμός των οποίων συνεχώς αραιώνει αφού δέν υπάρχουν οί προϋποθέσεις μίας οικονομικά αποδοτικής απασχολήσεώς του.

Ο κ. Αος Αντιπρόεδρος διατύπωσε την άποψη ότι όπου δέν υπάρχουν ευνοϊκές συνθήκες για την ανάπτυξη βιωσίμων γεωργικών εκμεταλλεύσεων όπως τουτο συμβαίνει στις παραμεθόριες περιοχές της Ηπείρου, τή θέση της γεωργίας θά πρέπει να πάρει η βιομηχανία και έφερε σαν παράδειγμα τὸ αναγειρόμενο εργοστάσιο πολεμικού υλικού στή θέση Πηγή Κεφαλοβρύσου της άγροτικής περιοχής Ωραιοκάστρου της Επαρχίας Παγωνίου του Νομού Ιωαννίνων ή ίδρυση του οποίου κατά κύριο λόγο οφείλεται στις ενέργειες του κ. Υπουργού, και τὸ όποιο προτου άκόμα αρχίσει ή λειτουργία του ενεθάρρυνε τὸν πληθυσμὸ της περιοχής αυτής, και ζήτησε από τὸν κ. Υπουργό τήν συνδρομή του ώστε να ιδρυθὸν και άλλα εργοστάσια στις παραμεθόριες περιοχές μας, έστω και έλαφρῶν βιομηχανιῶν όπως έτοιμῶν ένδυμάτων και υποδημάτων, πλαστικῶν ειδῶν, πλεκτῶν ειδῶν, έπεξεργασίας ξυλείας κλπ. για να ανασχεθεῖ τὸ ρεύμα της έρημώσεως και να προσεκλησθὸν και πολλοί άλλοι κάτοικοι καταγόμενοι από τις περιοχές αυτές που σήμερα βρίσκονται στα διάφορα αστικά κέντρα της χώρας μας ή και στις διάφορες χώρες του έξωτερικού.

Έν συνεχεία έπεςήμανε τήν ανάγκη να ληφθὸν από τήν πολιτεία όρισμένα οικονομικά μέτρα υπέρ των κατοίκων των περιοχῶν αυτών όπως μείωση της τιμής του ήλεκτρικού ρεύματος και των τηλεφωνικῶν συνδιαλέξεων, έπιδότηση των πάσης φύσεως συντάξεων με ένα ποσοστὸ των συνταξιούχων εκείνων που θά έγκαθίσταντο στή γενέτειρά τους και χορήγηση της συντάξεως σέ μικρότερο χρονικό διάστημα από τὸ προβλεπόμενο, σ' αυτούς που επίσης θά έγκαθίσταντο μόνιμα στα χωριά τους. Ο κ. Υπουργός αφού εξέφρασε τήν απόλυτη ίκανοποίησή του τόσο για τήν υποδοχή που του έγινε όσο και για τις έγκαταστάσεις της Ήπειρωτικής Έστίας στο καινούργιο ιδιόκτητο κτίριό της, υποσχέθηκε τήν άμέριστη συνδρομή του σέ όλα τα θέματα που του έτέθησαν. Ειδικότερα άνεγνώρισε τὸ πολύπλευρο έργο που επιτελεί η Ήπειρωτική Έστία στο χώρο της Βορείου

Ἑλλάδος καὶ ὑποσχέθηκε ὅτι θὰ συμπαρασταθεῖ γιὰ τὴν οἰκονομικὴ τῆς ἐνίσχυση ἀπὸ τὰ ἀρμόδια Ὑπουργεῖα καὶ τοὺς Ὄργανισμούς.

Ὡς πρὸς τὶς Βορειοηπειρωτικὲς περιουσίαι εἶπε ὅτι τέτοιο πρόβλημα δὲν ὑπάρχει πλέον ἀφοῦ τὸ ἐπίμαχο νομοσχέδιο ἀποσύρθηκε ἤδη καὶ δὲν πρόκειται νὰ ψηφισθεῖ, θὰ καταβάλει δὲ κάθε προσπάθεια γιὰ τὴν ἐπίλυση καὶ τῶν ἄλλων βορειοηπειρωτικῶν θεμάτων.

Ὡς πρὸς τὰ τοπικὰ θέματα τῆς Ἠπείρου καὶ μάλιστα ἐκεῖνα τῶν παραμεθορίων περιοχῶν ὁ κ. Ὑπουργὸς εἶπε ὅτι εἶναι καὶ στὶς δικές του προθέσεις ἡ ἐγκατάσταση ἐνὸς δικτύου ἐργοστασίων στὶς περιοχὲς αὐτὲς γιὰ νὰ ὑπάρξει μιὰ σωστὴ ἀπασχόληση τῶν κατοίκων τους καὶ νὰ συγκρατηθεῖ ὁ πληθυσμὸς τους, καὶ ὅτι θὰ καταβάλει κάθε προσπάθεια πρὸς αὐτὴ τὴν κατεύθυνση, ἂν καὶ ὅπως τόνισε ὑπάρχουν μεγάλες δυσκολίες, γιὰτὶ οἱ διάφοροι κεφαλαιουχοὶ παρὰ τὶς οἰκονομικὲς διευκολύνσεις ποὺ ἔχουν στὶς περιοχὲς αὐτὲς λόγω τῆς ἐντάξεώς τους στὴν Ε΄ ζώνη, ἐν τούτοις προτιμοῦν νὰ ἐγκαταστήσουν τὰ ἐργοστάσιά τους στὰ διάφορα ἀστικά κέντρα.

Τέλος ὡς πρὸς τὰ ἄλλα μέτρα τῶν οἰκονομικῶν ἐλαφρύνσεων πρὸς τοὺς κατοίκους τῶν περιοχῶν αὐτῶν, ὅπως μειωμένη τιμὴ τοῦ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος καὶ τῶν συνδιαλέξεων τοῦ ΟΤΕ, προσαύξηση τῶν συντάξεων κλπ. εἶπε ὅτι καίτοι εἶναι σωστὰ ἐν τούτοις ἐπὶ τοῦ παρόντος τουλάχιστον δὲν εἶναι ἐφαρμόσιμα, γιὰτὶ τὸ 60% τῶν χωριῶν τῆς Ἑλλάδος εἶναι ὄρεινὰ καὶ ἀσφαλῶς θὰ ἐγείρουν τὶς ἴδιαι ἀξιώσεις.

Μετὰ τὴ συνεδρίαση ἐγίνε μικρὴ δεξίωση πρὸς τιμὴ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ στὸ ἐντευκτήριο τῆς Ἠπειρωτικῆς Ἑστίας καὶ τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο εὐχαρίστησε καὶ πάλι τὸν κ. Ὑπουργὸ γιὰ τὴν τιμὴ ποὺ τοῦ ἔκανε νὰ ἐπισκεφθεῖ τὴν Ἠπειρωτικὴ Ἑστία καὶ ν' ἀποκτήσει προσωπικὴ ἀντίληψη τῶν προβλημάτων καὶ τοῦ ἔργου τῆς.

Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΚΑΙ ΝΟΤΙΟΥ ΑΜΕΡΙΚΗΣ
ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΜΑΣ

Ἐκ τῶν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Βορείου καὶ Νοτίου Ἀμερικῆς κ.κ. Ἰάκωβο πήραμε τὴν παρακάτω ἐπαινετικὴ γιὰ τὸ περιοδικὸ μας ἐπιστολὴ καὶ τὸν εὐχαριστοῦμε θερμὰ γιὰ τὰ τόσο ὠραῖα πατρικά του λόγια.

Πρὸς τὴν

Διεύθυνσιν τοῦ Περιοδικοῦ «Ἡπειρος»

Στρατηγοῦ Καλλάρη 2, Εἰς Θεσσαλονίκη

Ἀγαπητοὶ μου φίλοι,

Τί ὠραία, πόσο ἀξιέπαινη ἢ προσπάθειά σας. Καὶ τί πρωτότυπη στὰ θέματα, πόσο λογοτεχνικὴ στὴν γλῶσσα.

Εἶμαι βέβαιος πὼς τὸ «Βασιλικὸ» τοῦ Ἄνθου Πωγωνίτη θάκανε ν' ἀναγαλλιᾶσθαι τὴν ψυχὴ τοῦ Πατριάρχου μας.

Μετὰ πατρικῶν εὐχῶν
Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ
Ο ΑΜΕΡΙΚΗΣ ΙΑΚΩΒΟΣ

Η ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΕΣΤΙΑ ΔΕΞΙΩΘΗΚΕ
ΤΟΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗ ΑΡΤΑΣ ΚΑΙ ΗΠΕΙΡΩΤΕΣ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ

Τὴν 19ην τοῦ περασμένου Σεπτεμβρίου ἡ Ἡπειρωτικὴ Ἑστία Θεσσαλονίκης δεξιώθηκε στὶς ἐγκαταστάσεις τῆς τὸν Μητροπολίτη Ἄρτας κ.κ. Ἰγνάτιο καὶ τοὺς Βουλευτὲς τοῦ ΠΑΣΟΚ τοῦ Νομοῦ Ἄρτας κ.κ. Ἀλέξανδρο Λιαροκάπη καὶ Δημήτριο Τσοβόλα καθὼς καὶ τὸν πρόεδρο τοῦ Ἐμπορικοῦ Συλλόγου Ἄρτας κ. Δεβέκο πού εἶχαν ἔρθει στὴ Θεσσαλονίκη μετὰ τὴν εὐκαιρία πολιτιστικῆς ἐκδηλώσεως τοῦ Συλλόγου Ἄρτινων. Κατὰ τὴν δεξίωση ἔλαβε χώρα ἑκτακτὴ συνεδρίαση τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἑστίας κατὰ τὴν ὁποία συζητήθηκαν θέματα σχετικὰ μετὰ τὶς ἀνάγκες τῆς Ἡπειρωτικῆς Ἑστίας καὶ τὰ προβλήματα τῶν Ἡπειρωτῶν τῆς Θεσσαλονίκης, καθὼς ἐπίσης θέματα σχετικὰ μετὰ τὰ τοπικὰ προβλήματα τῆς Ἠλείου. Οἱ φιλοξενούμενοι ἔμειναν ἀπόλυτα ἱκανοποιημένοι ἀπὸ τὶς ἐγκαταστάσεις τῆς Ἡπειρωτικῆς Ἑστίας καὶ γενικὰ ἀπὸ τὴν πρόοδό της σὲ ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς πολὺπλευρῆς δράσεώς της καὶ ὑποσχέθηκαν τὴν ἀμέριστὴ συμπαράστασή τους γιὰ τὴν ἐπίλυση ὅλων τῶν παραπάνω προβλημάτων. Καὶ πράγματι τὸ ἐνδιαφέρον τῶν συμπατριωτῶν βουλευτῶν ἐκδηλώθηκε ἔμπρακτα γιὰ τὸ ὅπως μᾶς γνώρισαν μετὰ ἐπιστολὰς τοὺς κατέθεσαν στὴ Βουλὴ τὸ ὑπόμνημά μας πού εἶχαμε ἀποστείλει στὸν κ. Πρωθυπουργὸ καὶ στὸν κ. Ἀναπληρωτὴ Ὑπουργὸ Συντονισμοῦ γιὰ τὴ μὴ κατάργηση τῶν ἀναπτυξιακῶν κινήτρων στὶς παραμεθόριες περιοχὲς μας τὸ ὁποῖο εἶχαμε κοινοποιήσει σὲ ὅλους τοὺς Ἡπειρωτῆς Βουλευτὲς, καὶ μᾶς πληροφοροῦν ὅτι θὰ ἐκφέρουν τὶς ἀποφάσεις τους κατὰ τὴ συζήτηση τοῦ νέου σχετικοῦ νομοσχεδίου.

Τοῦ κ. Ἰωάννου Ὁρ. Καλογήρου
Καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς
τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

Ἐπὶ τῶν ἀπομνημονεύματι τῶν Ζωσιμάδων ἐπισημαίνεται ὡς ἰδιαίτερον προστάτην τῆς τὸν Ἀρχάγγελον Μιχαήλ. Ἐνας ἀπὸ τοὺς ἑξὶ ἀδελφούς, ὁ νεώτερος ὄλων, ὠνομάζονταν Μιχαήλ. Ἄλλος ἀδελφός, ὁ Ἀναστάσιος, εἰς ἐπιστολὴν τοῦ πρὸς ἓνα ἀνεψιὸν τοῦ εἰς τὰ Γιάννινα, τὸ 1817, ἔγραφε. «...Ἐγὼ ἀπὸ τὴν ὑγείαν μου πηγαίνω εἰς τὸ καλύτερον καὶ ἔχω ἐλπίδας εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν, εἰς τὴν Ἑπεραγίαν Θεοτόκον καὶ εἰς πάντας τοὺς ἁγίους μάλιστα εἰς τὸν Ἀρχάγγελον Μιχαήλ». Εἰς τὴν ἀπὸ 18 Μαρτίου 1841 Διαθήκην τοῦ ὁ τελευταῖος ἀποθανὼν ἀπὸ τοὺς ἀδελφούς Νικόλαος (1842) ὠρίζε, εἰς τὸ ἄρθρον η', τὰ ἑξῆς. «...Ἐτι ἀπὸ τοῦ εἰρημένου τόκου νὰ γίνωνται τὰ ἀνήκοντα ἔξοδα διὰ κατ' ἔτος ἀρχιερατικὴν λειτουργίαν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Ἀρχιμανδρείου τὴν ἡμέραν τῶν Ταξιαρχῶν Μιχαήλ καὶ Γαβριήλ τὴν 8ην Νοεμβρίου εἰς μνημόσυνον τῶν γονέων καὶ τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν Ζωσιμάδων». Ἡ λειτουργία αὕτη γίνεται πάντοτε, δὲν γνωρίζω ὅμως γιὰ ποιὸν λόγον, καὶ ἀπὸ πότε, ὄχι εἰς τὸ Ἀρχιμανδρεῖο, ἀλλὰ εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου, καὶ ἡ ἡμέρα τῶν Ταξιαρχῶν ἀποτελεῖ εἰς τὰ Γιάννινα τοπικὴν σχολικὴν ἑορτήν.

Μὲ νοσταλγίαν ἀναπολῶ, πῶς κατὰ τὰ μαθητικά μου χρόνια ἐκεῖ (μέχρι τὸ 1930 εἰς τὴν Ζωσιμαίαν, ὕστερα ἐσυνέχισα εἰς τὴν Ριζάρειον, εἰς τὰς Ἀθήνας) ἐπηγαίναμε ὅλοι οἱ μαθηταὶ μὲ τοὺς δασκάλους καὶ καθηγητὰς εἰς τὸν Μέγαν Ἑσπερινόν, «στὸ καθουλ'κό», κατὰ τὴν παραμονὴν τῆς ἑορτῆς ποὺ ἐχοροσταοῦσε, ἰδιαίτερα πάντοτε συγκινημένος, ὁ ἀείμνηστος Μητροπολίτης τότε Σπυρίδων, ὁ «Σπυρίδωνας». Κατὰ τὴν λειτουργίαν τῆς ἑορτῆς ἐπήγαιναν, καὶ πηγαίνουν, ἀντιπροσωπεῖες τῶν μαθητῶν, οἱ ἐκπαιδευτικοὶ καὶ αἱ ἀρχὲς τῆς πόλεως, ἐπακολουθοῦσε δὲ στέψις εἰς τὸ «ἄγαλμα» τοῦ Ζωσιμᾶ εἰς τὸ κηπάριον τῆς (παλαιᾶς τώρα) Ζωσιμαίας καὶ δεξίωσις εἰς τὴν Μητρόπολιν. Αὐτὰ γίνονται, ὅπως πληροφοροῦμαι, καὶ σήμερα.

Εὐλαβικὸ μνημόσυνον τῶν Ζωσιμάδων ἀπὸ μέρους καὶ τοῦ περιοδικοῦ μας τούτου τῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ Ἑπειρωτῶν, τοῦ ὁποίου τὸ παρὸν τεύχος περιλαμβάνει καὶ τὸν Νοέμβριον, ἃς ἀποτελέσει ἡ συμπερίληψις εἰς αὐτὸ τοῦ παρακάτω ἁρθροῦ μας. Εἶναι ἓνα κάπως διαφοροποιημένο ἀπόσπασμα ἀπὸ τὴν ὁμιλίαν, τὴν ὁποίαν εἶχα κάνει εἰς τὴν Ἑπειρωτικὴν Ἑστίαν τῆς Θεσσαλονίκης τὴν Κυριακὴν 25 Φεβρουαρίου 1979 κατὰ τὸν ἐκ μέρους τῆς ἑορτασμὸν τῆς ἐπετείου τῆς ἀπελευθέρωσως τῶν Ἰωαννίνων, 21 Φεβρουαρίου 1913, μὲ τὸν τίτλον «Ἑλληνικὸς διαφωτισμὸς καὶ Ἑπειρωτῆς ἐθνικοὶ εὐεργέτες».

Κατὰ τὴν ἑκρηξιν τῆς μεγάλης ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως, περισωθεὶς ἀπὸ τὴν σφαγὴν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν τῆς αἱματοβαφοῦς ἀνοιξεως τοῦ 1821,

εύρέθη εἰς τὴν Ὀδησσὸν τῆς Ρωσίας ὁ Κωνσταντῖνος Οἰκονόμος ὁ ἐξ Οἰκονόμων, ἀπὸ τὴν Τσαρίτσιανην τῆς Θεσσαλίας, ὁ Οἰκονόμος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου, Ἱεροκῆρυξ τῆς Μεγάλῃς Ἐκκλησίας καὶ πασῶν τῶν Ὀρθοδόξων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν, ὅπως ἦταν ὁ τίτλος του, ποῦ τοῦ εἶχεν ἀπονεῖμει ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης, ἐθνομάρτυς καὶ ἱερομάρτυς, Γρηγόριος ὁ Ε΄. Εἰς τὴν Ὀδησσὸν μὲ φλογερὰ κηρύγματα ἐξέκαιεν ὁ Κωνσταντῖνος Οἰκονόμος τὸν πόθον καὶ τὸ πάθος τῶν Ἑλλήνων διὰ πραγματικὴν, μὲ τὴν ἐπιδίωξιν καὶ τὴν ἀπόκτησιν τῆς ἐλευθερίας ὀλοκληρωτικὰ ἐκδηλουμένην, φιλογένειαν. (Πρῶτος εἰς τὴν σειράν τῶν λόγων αὐτῶν εἶναι ὁ θαυμάσιος λόγος του κατὰ τὴν κηδεῖαν τοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου Ε΄ εἰς τὴν Ὀδησσὸν, τὸν Ἰούνιον τοῦ 1821). Εἰς ἓνα ἀπὸ τὰ κηρύγματά του ἐκεῖνα, εἰς τὸν μνημειώδη λόγον του «Προτρεπτικὸς πρὸς Ἑλληνας», τὴν ἀπὸ ἑκατὸ περίπου πυκνοτυπωμένες σελίδες ἀπαράμιλλον αὐτὴν ἔκθεσιν, καὶ κατοχύρωσιν συγχρόνως, τῶν διὰ παντὸς καὶ ἀπανταχοῦ ἀπαραγράπτων ἑλληνικῶν δικαίων, ἀπευθυνόμενος ὁ ρήτωρ πρὸς τοὺς εἰς τὴν Ἑλλάδα ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ἀγωνιζομένους, ἔλεγε μεταξὺ ἄλλων «Χαίρετε, ὦ Ἄνδρες Ἑλληνας, χαίρετε ἐν Κυρίῳ καὶ πάλιν ἐρῶ χαίρετε. Τοῦτο μετὰ πόθου προσφωνεῖ ὑμᾶς γλυκερὸν προοίμιον τῆς παρούσης προσλαλιᾶς, εἰς ἐκ τῶν ὁμογενῶν σας, τὸν ὁποῖον σώματος ἀσθένεια καὶ ἄλλαι δειναὶ περιστάσεις κρατοῦσι μακρὰν ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ σας ἀγῶνος. Ἀλλὰ καὶ οὕτως ἔχων σᾶς ἐναγκαλίζομαι νοερῶς, ἀδελφοί. Πάντας ἀσπάζομαι τῆς πατρίδος τὸν ἀσπασμόν. Καταφιλῶ τοὺς πυρολαμπεῖς ὀφθαλμοὺς καὶ τοὺς γενναίους σας βραχίονας, οἵτινες διώκουσι τὸν βάρβαρον ἀπὸ τῆς πατρίδος (...) Ἐλευθερώνετε τὴν Πατρίδα ἐκ τῆς καθημερινῆς τοῦ θανάτου λοιμικῆς, ἐκ τῆς πυκνῆς πείνης καὶ σιτοδείας, ἐκ τῆς βαρυτάτης φορολογίας, ἐκ τῶν ἀλλεπαλλήλων πυρκαϊῶν, ἐκ τῶν ἀδιακόπων φόνων καὶ τέλος, ἐκ πάντων τῶν φοβερῶν τῆς ἀμαθείας δεινῶν. Ἦδη βλέπω ἀνεγειρομένας διὰ τῶν γενναίων σας βραχιόνων τὰς Στοάς, τὰ Λύκεια, τὰς Ἀκαδημίας τῶν Προπατόρων. Ἦδη βλέπω τὰς Μούσας μετὰ τῶν τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν ἐπιστρεφούσας εἰς τὴν Ἑλλάδα νὰ διαιωνίσωσι τὰ κατορθώματά σας. Ἦδη βλέπω ἀνορθουμένας τὰς παλαιὰς Ἐκκλησίας τῶν Ἀθηνῶν, τῆς Κορίνθου, τῶν Θεσσαλονικέων καὶ ἄλλας ἀλλαχοῦ».

Ἡ ὅλη ἀπὸ τὸν μέγαν ἐκεῖνον ὀραματιστὴν ἱεροκῆρυκα μὲ λόγους καὶ μὲ ἔργα διέγερσις τοῦ πάθους καὶ ἡ δραστηριοποίησις τῆς πειθοῦς διὰ τὴν μὲ πληρότητα ἐκδήλωσιν τῆς δυνάμεως τῆς φιλοπατρίας, τῆς ἀρετῆς τῆς φιλογενείας, τοῦ ἐμπράκτου δεσμοῦ τῆς ὁμογενείας, δὲν προωρίζονταν μόνον διὰ τοὺς μαχομένους καὶ θυσιαζομένους εἰς τὸ πατριον ἔδαφος. Αἱ προτροπὲς ἀπευθύνονταν, ἐξ ἴσου ἐπιτακτικὰ καὶ πειστικὰ, πρὸς ὅλους τοὺς ὑλικά καὶ πνευματικὰ δυναμένους καὶ ὑποχρεομένους νὰ φέρουν εὐθύνην διὰ τὸν πολυμέτρωπον ἐκεῖνον ἀγῶνα, ἐπομένως δὲ νὰ παρέχουν καὶ κάθε εἶδους βοήθειαν καὶ συμβολὴν εἰς αὐτόν. Αὐτὴν τὴν ἀπαίτησιν θὰ προβάλλῃ ὁ ἱεροκῆρυξ εἰς ἄλλον μνημειώδη ἐπίσης λόγον του, εἰς τὸν λόγον του «Περὶ συνεισφορᾶς», μὲ ἰσχυροτάτην ἀκριβῶς χριστιανικὴν κοινωνικὴν θεμελίωσιν καὶ κατοχύρωσιν. «Δίκαιον ὁ χριστιανὸς πιστεύει καὶ ἀνυμνεῖ τὸν Θεὸν τῆς ἀληθείας· δίκαιος σπουδάζει καὶ

αὐτὸς νὰ εἶναι πρὸς πάντα τοὺς ὁμοφίλους. δίκαιος εἰς τοὺς λόγους, εἰς τὰς κρίσεις· δίκαιος εἰς τὰ ἔργα καὶ τὰς ἐπιχειρήσεις αὐτοῦ (...) Ἡ δικαιοσύνη, ἀδελφοί μου, εἶναι ἰσόνομος κοινωνία, ὄχι μόνον τῶν ἀπολαύσεων, ἀλλὰ τῶν ἐργασιῶν καὶ τῶν κόπων τῆς πολιτείας (...) Ἡ δικαιοσύνη μᾶς προστάζει κοινῶς, ὡς μιᾶς οἰκογενείας σύμφυτα μέλη, νὰ συμμετέχωμεν ἅπαντες ἀπὸ τῶν ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ συμφέροντος μερικῶν καὶ δημοσίων ἀγώνων. Οἱ δὲ συμπατριῶται μας ἀγωνίζονται κοινῶς ὑπὲρ τῆς πίστεως καὶ τοῦ ἔθνους, τὸ ὁποῖον εἶναι καὶ λογίζεται ὡς μία ἀθάνατος οἰκογένεια, μεταβαλλομένη καὶ διαιωνίζουσα διαδοχικῶς εἰς τὰ πρόσωπα, τὰ ὁποῖα τὴν συνιστῶσι. Καὶ σὺ λοιπὸν, χριστιανέ, χρεωστεῖς νὰ συνεργῆς εἰς τοῦτον τὸν ἀγιώτατον σκοπὸν. Ἐκεῖνοι διακινδυνεύουσι καὶ κτήματα καὶ ἡσυχίαν, καὶ συγγενεῖς, καὶ τὴν ἰδίαν αὐτῶν ὑπαρξιν ὑπὲρ τῆς κοινῆς τοῦ ἔθνους ἐλευθερίας (...) Ἐκεῖνοι θυσιάζουσι τὴν ζωὴν αὐτῶν διὰ τὴν ἐλευθέρωσιν τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ. καὶ σὺ χρεωστεῖς ὡς μέλος τῆς Ἐκκλησίας νὰ συνεισφέρῃς χρήματα πρὸς θεραπείαν τῶν σωματικῶν ἀναγκῶν καὶ διατροφὴν τῆς ἀνδρείας καὶ καρτερίας αὐτῶν. Ἡ χρηματικὴ σου συνεισφορά, καὶ σὺ καταλαμβάνεις, ὅτι εἶναι πολλὰ μικρὰ ὡς πρὸς τὴν συνεισφορὰν τῶν μαχομένων ὁμογενῶν σου (...). ἀλλ' ὅμως ἐπειδὴ τίποτ' ἄλλο δὲν δύνασαι νὰ συνεισφέρῃς παρὰ χρήματα, χρήματα λοιπὸν χρεωστεῖς νὰ καταβάλῃς, ὅσα δύνασαι».

Καὶ πράγματι, ἡ εἰς χρῆμα συνεχῆς καὶ ἀδιάκοπος συνεισφορὰ τῶν ὁμογενῶν τοῦ ἐξωτερικοῦ, ὅπως λέγονται σήμερα, ἦταν πάρα πολὺ ἀναγκαία. Διὰ τοῦτο τὴν συνιστᾶ καὶ τὴν ζητεῖ ὁ Κωνσταντῖνος Οἰκονόμος μὲ μεγάλην ἐπιμονὴν καὶ μεθοδικότητα, ὄχι μόνον μὲ τὰ ὡς ἀνωτέρω κηρύγματά του, ἀλλὰ καὶ μὲ πολλὰς παράλληλες ἀτομικὲς του ἐνέργειες, μὲ ἀλληλογραφίαν καὶ μὲ ἄλλες διασυνδέσεις πρὸς συγκεκριμένα πρόσωπα, εἰς τὴν χώραν ἀκριβῶς ἐκείνην, εἰς τὴν Ρωσίαν, ὅπου ἐξεδήλωνε τὴν δραστηριότητά της ἡ πρωτοποριακὴ εἰς τὸ ζήτημα τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ὀλοκληρωτικῆς φιλογενείας ἀδελφότητος τῶν Ζωσιμάδων καὶ ὅπου ἐπίσης δραστηρίως εὐεργετικὴ διὰ τὸ Πανελλήνιον ἀναδεικνύονταν καὶ ἡ σεμνὴ δυὰς τῶν ἀδελφῶν Ριζάρη, Μάνθου καὶ Γεωργίου, ἀπὸ τὸ Μονοδένδρι τοῦ Ζαγορίου, καὶ ἄλλη χορεία μεγάλων καὶ μικρῶν ἐθνικῶν εὐεργετῶν.

Ὁ ἀπὸ τὴν Γορτυνίαν τῆς Πελοποννήσου Φώτιος Χρυσανθόπουλος, ὁ Φωτάκος, ὁ ὁποῖος εἶχε περάσει ἐπίσης μερικὰ ἀπὸ τὰ νεανικά του χρόνια εἰς τὴν Ὀδησσόν, ἐμυήθη ἐκεῖ εἰς τὴν Φιλικὴν Ἐταιρείαν καὶ ἀπεστάλη κατόπιν, τὸ 1820, εἰς τὴν Πελοπόννησον διὰ τὸν ἀγῶνα, εἰς τὰ «Ἀπομνημονεύματά» του γράφει καὶ τὰ ἐξῆς σχετικὰ μὲ τὴν γενικώτερα εἰς τὴν Ρωσίαν τότε μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων καλλιεργουμένην καὶ ἐκδηλουμένην διάθεσιν διὰ δωρεές, προσφορὰς καὶ εὐεργεσίας πρὸς τὴν δούλην πατρίδα. «...Οἱ Ἕλληνες, ὡς ἀνωτέρω εἴπαμεν, πάντοτε ἐπεθύμουν νὰ πηγαίνουν εἰς τὴν Ρωσσίαν. Ἐκεῖ δὲν ἤμεθα πλέον ῥαγιαδες τοῦ Τούρκου. Ἐκαθαρίζαμεν τὸν ἑαυτὸν μας ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν, αἰσθανόμεθα ὅτι ἤμεθα ἄνθρωποι, ἐπεριπατούσαμεν μὲ θάρρος καὶ ἕνας μὲ τὸν ἄλλον ἐπαραδειγματιζόμεθα. Ἀκούαμεν ταῖς καμπάναις τῶν ἐκκλησιῶν

νά σημαίνουν ἐλεύθερα. ἐπηγαίναμεν εἰς τὰς ἐκκλησίας των, εὐχαριστούμεθα ἀπὸ τὴν ἐσωτερικὴν καὶ ἐξωτερικὴν λατρείαν τῆς θρησκείας μας· καὶ ἀφοῦ ἐχορταίναμεν ὅλα αὐτά, ἐσυλλογιζόμεθα ἔπειτα πῶς νὰ κάμωμεν τοὺς γονεῖς μας, τοὺς ἀδελφούς μας, τοὺς συγγενεῖς μας ἐλευθέρους καὶ τὴν ποθητὴν πατρίδα μας νὰ ἀναλάβωμεν καὶ αὐτὴ οὕτως ὅπως καὶ ἡ Ρωσσία. Αὐτὸς ὁ τρομερὸς ἐσωτερικὸς σκώληξ μᾶς ἔτρωγε τὸν βίον, καὶ δὲν ἐπροφθάναμεν νὰ φέρωμεν εἰς πέρας τὰς σκέψεις μας. Τὰ μάτια μας ἐ τ σ ί μ π λ ι α ζ α ν ἀπὸ τὰ δάκρυα. διατὶ νὰ γεννηθῶμεν δοῦλοι τῶν Τούρκων καὶ ὑπὸ τὸ πλεόν βάρβαρον ἔθνος; Ὅλα αὐτά τὰ κλύματα, τὰ ἀναστενάγματά μας καὶ τὰ ἄλλα δυστυχήματα ἐπύκνωσαν τὸν τόπον ὅπου εὐρίσκοντο Ἕλληνες. Ἡ ἰσότης, ἡ ἀδελφότης, ἡ πίστις καὶ ἡ μεταξὺ μας ἀγάπη ἦτο γενικὴ, καὶ μετὰ τὴν ἐργασίαν μας, ὅταν εἶχαμεν εὐκαιρίαν, πάντοτε ἐσυλλογιζόμεθα περὶ τῆς ἐλευθερίας τῆς πατρίδος μας. Ἐκαστος ἔστελλεν εἰς τὸν τόπον τῆς γεννήσεώς του, εἰς τοὺς γονεῖς του καὶ λοιποὺς συγγενεῖς του, ὅ,τι εἶχε καὶ τοῦ ἐπερίσσειεν· ἔστειλε καὶ εἰς τὸ κοινὸν τῆς πατρίδος του, καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν τίποτε βιβλία, κανένα κανδήλι, ἢ καμμίαν κ α μ π α ν ί τ σ α ν. Ἔως ἐδῶ οὕτως ἤμεθα. Ἐκεῖ εἰς τὴν Ρωσσίαν ἐβελτιώοντο τὸ αἶσθημα τοῦ ἐθνισμοῦ, καὶ αἰσθανόμεθα μίαν κ α ο ὑ ρ α ν εἰς τὰ ἐσωτερικά μας ἀνιάτον».

Ὁ Φωτάκος ἀποδίδει λοιπὸν τὴν ἀναπτέρωσιν τοῦ ἐθνικοῦ, κοινωνικοῦ καὶ θρησκευτικοῦ αἰσθήματος ἢ φρονήματος τῶν ἐν Ρωσίᾳ Ἑλλήνων εἰς τὸ ὅτι ἐκεῖ οἱ ξενητεμμένοι εὐρίσκονταν εἰς φιλικὸν ὁμόδοξον, ὀρθόδοξον, περιβάλλον, ὑπὸ ὀρθοδόξους ἐκκλησιαστικὰς παραστάσεις καὶ ἐπιδράσεις. Ἐνῶ εἰς τὰς χώρας τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης, ὅπως ἀναφέρει ὀλίγον προηγουμένως ὁ Φωτάκος, οἱ Ἕλληνες «ἐκαταφρονοῦντο», διότι «εἰς τὰ δυτικὰ βασίλεια τῶν Φράγκων εἴτε εἶχαν πατρικὸν πάθος κατὰ τῶν Γ ρ α ι κ ῶ ν, εἴτε λόγῳ θρησκευτικῶ, εἴτε τέλος φοβούμενοι μήπως κακοφανῆ τοῦ μεγάλου κυρίου τῆς Οἰκουμένης Σουλτάνου».

Εἰς ἐκεῖνο τὸ πρόσφορον διὰ τὴν ἑλληνικὴν εὐεργετικὴν ἐκδήλωσιν κλίμα εἰς τὴν Ρωσίαν ἀνέπτυσε τὴν συναφῆ μὲ τὸ ζήτημα αὐτὸ κηρυγματικὴν του δραστηριότητα ὁ Κωνσταντῖνος Οἰκονόμος. Ἐμπνεύσεις καὶ παροτρύνσεις διὰ περαιτέρω συνέχισιν καὶ αὔξησιν τῶν παροχῶν τοὺς πρὸς τὸ Πανελλήνιον, καὶ δὴ κατὰ τὴν ἀπόδυσίν του πλεόν εἰς τὸν ἀπελευθερωτικὸν ἀγῶνα ἀπὸ τὸ 1821, θὰ ἐλάμβαναν ἀπὸ τὰ κηρύγματά του καὶ ἀπὸ προσωπικῆς μὲ αὐτόν, τὸν Κωνσταντῖνον Οἰκονόμον, ἐπαφῆς καὶ οἱ πολὺ πρὶν ἀπὸ αὐτὸν εἰς Ρωσίαν εὐρισκόμενοι καὶ εἰς τὴν παντοειδῆ εὐεργεσίαν ἤδη ἀπὸ μακροῦ ἐπιδιδόμενοι Ζ ω σ ι μ ᾶ δ ε ς, οἱ ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας ἀπὸ τὴν γενέτειράν των, τὰ Γιάννινα, κατὰ τὸ δεύτερον ἡμισυ τοῦ 18ου αἰῶνος ἀποδημήσαντες καὶ τελικὰ ὅλοι εἰς τὴν Ρωσίαν ἐγκατασταθέντες καὶ ἐμπορευόμενοι ἐκεῖ ἐξ ἀδελφοί. Ἡ πρὸς αὐτοὺς ἰδιαίτερη ἐκτίμησις τοῦ Κωνσταντῖνου Οἰκονόμου καταφαίνεται καὶ ἀπὸ τὸ γεγονός ὅτι τὸ χαρακτηριστικὸν τῆς πανελληνίου ἐκτιμήσεως πρὸς τοὺς ἄνδρας τούτους «ψήφισμα τῶν ἐν Ἀθήναις λογάδων Ἑλλήνων», κατὰ τὴν τέλει εἰς ἐκεῖ (εἰς τὰς Ἀθήνας) πανδήμου μνημοσύνου ὑπὲρ τῶν Ζωσιμάδων ἐπὶ

τῆ ἀγγελίᾳ τοῦ θανάτου εἰς τὴν Νίζναν, τὸ 1842, τοῦ μέχρι τότε ἐπιζήσαντος ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἀδελφούς Νικολάου, εἶχεν ἐκδοθῆ με πρωτοβουλίαν τοῦ Κωνσταντίνου Οἰκονόμου. Εἰς τὰς Ἀθήνας ἦταν ὁ Κωνσταντῖνος Οἰκονόμος ἐγκατεστημένος ἀπὸ τὸ 1837, ὕστερα ἀπὸ διετὴ περιοδείαν καὶ παραμονὴν εἰς δυτικοευρωπαϊκὰ πνευματικὰ κέντρα (τὰ ὅποια τοῦ ἀπένειμαν καὶ πολλὰς τιμὰς καὶ ἀκαδημαϊκοὺς τίτλους), καθὼς καὶ ὕστερα ἀπὸ τριετὴ παραμονὴν εἰς τὸ Ναύπλιον. (*Ἀπὸ τὴν Ὀδησσὸν ἔφυγε τὸ 1832). Ὁ αὐτὸς Κωνσταντῖνος Οἰκονόμος ἐξεφώνησε κατὰ τὸ μνημόσυνον ἐκεῖνο καὶ ἐγκωμιαστικὸν «Ἐπιτάφιον λόγον εἰς τοὺς ἀειμνήστους Ζωσιμάδας», ἐν Ἀθήναις 1842, ὅπως σημειώνεται εἰς τὴν ὑπάρχουσαν ἐκδοσιν τοῦ λόγου τούτου.

Πολὺ προγενεστέρα, τὸν Μάϊον τοῦ 1827, ἢ ἐν Τροιζῆνι Γ' Ἐθνικῆ Συνέλευσις εἶχεν ἀπευθύνει τὸ ὑπ' ἀριθμ. 170 Ἑγγραφὸν τῆς «Πρὸς τοὺς κυρίους ἀδελφούς Ζωσιμάδας» μετὰ τὸ ἐξῆς περιεχόμενον. «Αἰ δαπάναι σας δὲν ἐματαιώθησαν. τὰ συγγράμματα ὅπου ἐξεδόθησαν καὶ τὰ σχολεῖα ὅπου ἠγέρθησαν διὰ τῆς συνδρομῆς σας, ὠφέλησαν, ὠφελοῦσι καὶ θὰ ὠφελήσουν τοὺς Ἕλληνας, συντελοῦντα εἰς τὴν ἠθικὴν βελτίωσιν αὐτῶν».

«Ἡ Γ' Ἐθνικῆ Συνέλευσις, ἐν ᾧ ἐφρόντισε νὰ ἐκπληρώσῃ τὰ πρὸς τὴν Πατρίδα. ἰερά χρέη τῆς, ἐπροθυμήθη καὶ νὰ διακηρύξῃ τὴν εὐγνωμοσύνην τοῦ Ἐθνους πρὸς ἅπαντας τοὺς εὐεργέτας του».

«Τὸ ἔθνος εὐγνωμονοῦν, σὰς συγκατατάττει μεταξὺ τῶν εὐεργετῶν του, καὶ ἐξαιτεῖται ἀπὸ τὴν φιλοκαλίαν σας ἀδρότερα βοηθήματα, ὅτε καὶ αἰσθάνεται πλειότερον τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ φωτισθῆ, διὰ νὰ φυλάξῃ φωτιζόμενον τὴν ἐλευθερίαν του καὶ νὰ ἀπολαύσῃ τὴν εὐδαιμονίαν του».

«Ἐνῶ μάχεται διὰ τὰ ἀπαράγραπτα δίκαιά του, καὶ θριαμβεῦει κατὰ τῆς τυραννίας, διὰ νὰ ἀποκατασταθῆ ἄξιον τοῦ πολιτισμένου κόσμου, νὰ καυχηθῆ ἀνεπεσχύντως εἰς τὸ ἑλληνικὸν ὄνομα, καὶ νὰ ἐπιτύχῃ τοῦ σκοποῦ, ἀνάγκη πᾶσα νὰ ἀποκτήσῃ βιβλιοθήκας, νὰ ἐγείρῃ παντὸς εἶδους σχολεῖα, καὶ νὰ φέρῃ διδασκάλους ἀπὸ τὴν Εὐρώπην».

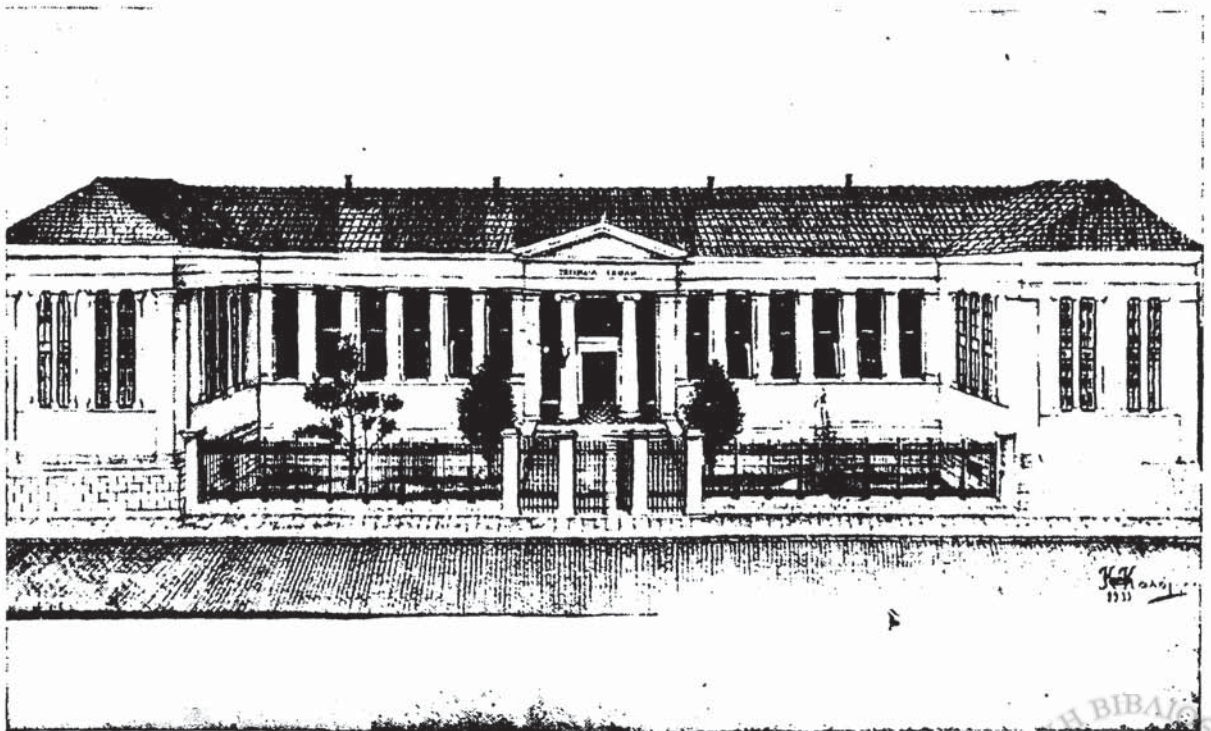
«Ἐπειδὴ λοιπὸν ἐλάβετε φροντίδα τοῦ φωτισμοῦ τῶν Ἑλλήνων καὶ ὅτε ὁ τύραννος δὲν ἐπέτρεπε τὰ φῶτα εἰς τὴν Πατρίδα, δὲν εἶναι ἀμφιβολία, ὅτι δὲν θέλει παραμελήσετε ἤδη τὸν ἀρμόδιον καιρὸν διὰ νὰ εὐχαριστήσετε τὴν εὐαισθησίαν σας καὶ νὰ εὐεργετήσετε τοὺς ἀδελφούς σας προμηθεύοντάς τους τὰ πρὸς εὐδαιμονίαν φέροντα».

«Εἴθ' ἐπισφραγίσαιτε τὰς ἐναρέτους πράξεις διὰ τινος ἀξίου τῆς ἱστορίας κατορθώματος, τείνοντος εἰς τὸν κοινὸν τῶν Ἑλλήνων φωτισμόν».

Ἐπεσφράγισαν δὲ πράγματι, ὅπως εἶναι πασίγνωστον, οἱ ὅσοι ἐκεῖνοι ἄνδρες τὰς «ἐναρέτους πράξεις» των μετὰ πολλὰ ἀκόμη «ἄξια τῆς ἱστορίας κατορθώματα», συντέλεσαντα «εἰς τὸν κοινὸν τῶν Ἑλλήνων φωτισμόν», καὶ ὄχι μετὰ ἓνα μόνον τοιοῦτον κατόρθωμα. Ὡς τὸ ἓνα αὐτό, ἐν πάσῃ περιπτώσει, κατόρθωμα, διὰ τὸ ὅποιον ἐξέφραζεν εὐχὴν, ἢ μᾶλλον τὸ ἐζητοῦσε, ἢ ἐν Τροιζῆνι Γ' Ἐθνικῆ Συνέλευσις τῶν Ἑλλήνων, θὰ ἤμποροῦσε νὰ θεωρηθῆ ἤδη ἢ ἐκ μέρους τῶν Ζωσιμάδων ἰδρυσις, τὸ 1828, καὶ γενναῖα προικοδοτήσις σχολῆς εἰς τὰ Γιάννινα,

ὅπου ὁ μαρasmus τῶν παλαιότερων ἐκεῖ ἐπιφανῶν σχολῶν, μετὰ τὴν στέρησιν τῶν κληροδοτημάτων τους ἀπὸ τὴν Βενετιάν, εἶχεν ὀλοκληρωθῆ μετὰ τὴν καταστρεπτικὴν διὰ τὴν ὅλην πόλιν πυρκαϊάν τοῦ 1820. Ἔτσι προῆλθεν ἡ Ζωσιμαία τῶρα πλέον, μετὰ τὴν σύστασίν της, ὀνομασθεῖσα σχολή, ἡ γεραρὰ Ζωσιμαία, ὅπως τὴν ἐλέγαμε παλαιότερα μετὰ ἐγκαύχησιν οἱ συμπολίτες εἰς τὴν ἡπειρωτικὴν πρωτεύουσαν, ἀλλὰ καὶ οἱ ἄλλοι Ἑπειρωτες, καὶ οἱ Πανέλληνες, ἐνῶ οἱ Τοῦρκοι κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ 20ου αἰῶνος — ποῦ εὐρίσκετο εἰς ἀποπεράτωσιν (ἐτελείωσε τὸ 1904) τὸ γνωστὸν καλλιμάρμαρον μέγαρον, εἰς τὸ ὁποῖον ἐστεγάζετο ἡ Ζωσιμαία μέχρι τὸ 1941, μόλις περισθὲν ἀπὸ τελικὴν καταστροφὴν τῶν βαρβάρων ναζιστικῶν ἀεροπορικῶν ἐπιδρομῶν καὶ βομβαρδισμῶν — ἐνῶ λοιπὸν οἱ Τοῦρκοι, οἱ ἰδιότυποι Τουρκογιαννιώτες, μέχρι τὸ 1913, οἱ ὅποιοι ὠμιλοῦσαν Ἑλληνικά, ἔδειχναν τὸ μέγαρον κινδύντες τὰς κεφαλὰς αὐτῶν καὶ λέγοντες, «αὐτὸ θὰ φάη τὴν Τουρκία». Προαχθεῖσα τὸ 1852 ἡ σχολὴ εἰς Γυμνάσιον, μετὰ προσηρτημένον καὶ τὸ ἀνεπανάληπτον εἰς τὴν ἀξίαν του καὶ εἰς τὴν ἀποδοτικότητά του τριτάξιον «ἐλληνικὸν σχολεῖον», μέχρι τῆς καταργήσεώς του, τὸ 1929, ἐσυνέχισεν ἡ Ζωσιμαία καὶ ἐκραταίωνε κατὰ τὸν 19ον αἰῶνα, καὶ ἀκολούθως, τὴν ὅλην παράδοσιν τῆς ἡγετικῆς πνευματικῆς θέσεως τῶν σχολῶν τῶν Ἰωαννίνων. Μετὰ τὴν ἐπιτυχῆ δὲ ὀργανικὴν σύνδεσιν τοῦ ἔργου της πρὸς τὸ ἐκπαιδευτικὸν καὶ πνευματικὸν παρελθὸν τῆς πόλεως, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν ἀνανεωτικὴν εἰς τοὺς νέους καιροὺς προσαρμογὴν, ὅπως τὴν ἐπεδίωκαν καὶ τὴν ἐφήρμοζαν διακεκριμένοι ἡπειρωταὶ καθηγηταὶ εἰς τὴν σχολὴν αὐτὴν, ὅλων τῶν εἰδικότητων, ἐξελίχθη

«Ἡ γεραρὰ Ζωσιμαία». Τὸ παλαιὸ μέγαρον τῆς Ζωσιμαίας Σχολῆς. Σχέδιο τοῦ Ζωγράφου κ. Κώστα Ὁρ. Καλογήρου 1933, μαθητοῦ τότε τῆς Ζωσιμαίας Σχολῆς, προϊσταμένου τῶρα τοῦ καλλιτεχνικοῦ τμήματος τοῦ Κολλεγίου Ἀθηνῶν.

ἡ Ζωσιμαία, κατὰ γενικὴν ἀναγνώρισιν, εἰς ἓνα ἀπὸ τὰ πλέον γνωστὰ καὶ ἀποδοτικὰ ἐκπαιδευτήρια τοῦ ὑπερτίμου τύπου τῶν Σχολῶν τοῦ Γένους.

Ἄλλὰ καὶ μὲ μίαν ἄλλην, ἀπὸ τῆς πολλῆς, γενναίαν καὶ ἀποφασιστικὴν χειρονομίαν τοῦ τελευταίου ἀπὸ τοὺς ἀδελφοὺς ἀποθανόντος, τοῦ Νικολάου, ἀπέδειξεν ἡ ἀδελφότης τῶν Ζωσιμάδων ὅτι ἀπέβλεπε πάντοτε εἰς τὴν εὐδαιμονίαν τῶν ὅλων Ἑλλήνων ἀδελφῶν, ὅπως καὶ περὶ τοῦτο εἶχεν ἐκφράσει εὐχὴν, καὶ βεβαιότητα, τὸ Ψήφισμα τῆς Τροιζῆνος. Κατὰ τὸ ἔτος ποῦ ἀποτελεῖωνε τὴν διαθήκην του ὁ Νικόλαος Ζωσιμᾶς, τὸν Μάρτιον τοῦ 1841, εἶχε ψηφισθῆ ὁ νόμος περὶ συστάσεως Ἑθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος. Ἔτσι ζῶν ἀκόμη ὁ τελευταῖος Ζωσιμᾶς «συνέβαλεν εἶπερ τις καὶ ἄλλος εἰς τὴν εὐόδωσιν αὐτῆς, ἀγοράσας 250 μετοχάς, γενόμενος οὕτως ὁ πρῶτος τῆς νεοσυστάτου τραπέζης μέτοχος. Εἰς ἔνδειξιν δὲ εὐγνωμοσύνης ἡ πρώτη τῶν μετόχων συνέλευσις ἐξέλεξεν αὐτὸν μετὰ τοῦ φιλέλληρος Ἐυνάρδου ἐπίτιμον διευθυντήν. Ἐνεργείαις τοῦ Γεωργ. Σταύρου ἀπεσύρθη βραδύτερον ἐκ Ρωσίας καὶ τὸ ἐπίλοιπον ποσόν, ἀγορασθέντων ἐξ αὐτοῦ καὶ ἐτέρων 250 μετοχῶν. Ἐκ τῶν καθυστερουμένων τόκων ἠγοράσθησαν κατόπιν ὑπὸ τῶν ἐκτελεστῶν τῆς διαθήκης καὶ 111 εἰσέτι μετοχαί, ἀνελθοῦσαι ἐν ὄλῳ εἰς 611. Πρὸς τοῦτοις ὁ Νικ. Ζωσιμᾶς εἶχε σχηματίσει καὶ πλουσιωτάτην συλλογὴν νομισμάτων ἑλληνικῶν καὶ ρωμαϊκῶν, τὴν ὁποίαν ἐδώρησεν εἰς τὸ Ἔθνος. Μέρος τῆς πολυτίμου ἐκείνης συλλογῆς μετ' ἄλλων κειμηλίων εἶχεν ἐναποτεθῆ ἀπὸ τοῦ 1859 εἰς τὰ ὑπόγεια τοῦ κεντρικοῦ ταμείου, ἀνακαλυφθὲν ἐκεῖ λησμονημένον πρό τινων μηνῶν (1929)».

Τὴν αὐθεντικώτερη πάντοτε πηγὴν διὰ τὰ σχετικὰ μὲ τὴν ζωὴν καὶ τὴν δρᾶσιν τῶν Ζωσιμάδων ἀποτελεῖ, μετὰ τὸν προμνημονευθέντα ἐπιμνημόσυνον λόγον εἰς αὐτοὺς τοῦ Κωνσταντίνου Οἰκονόμου, ὁ εἰς τὸν Γ' Τόμον, ἀπὸ τοὺς 8 ἐν συνόλῳ Τόμους (μὲ ὑπότιτλον ὁ τρίτος αὐτὸς Τόμος «Πλοῦτος ἢ Ἐμπόριον»), τοῦ ἔργου τοῦ Ἀναστασίου Γούδα* «Βίοι παράλληλοι τῶν ἐπὶ τῆς ἀναγεννήσεως τῆς Ἑλλάδος διαπρεψάντων ἀνδρῶν» (ἐν Ἀθήναις 1870, φωτοτυπικὴ ἀνατύπωσις 1971) πρῶτος κατὰ σειρὰν (ἀπὸ τοὺς 12 βίους) βίος «Ζωσιμάδαι» (σελ. 1-42). Εἰς ἡμᾶς ποῦ θέλουμε νὰ ὑπενθυμίσουμε ἐδῶ κατὰ τὰ γενικώτερα τὰ σχετικὰ μὲ τὴν μοναδικὴν εἰς τὸ εἶδός της καὶ πρωτότυπον πλέον εἰς τὴν ὅλην συναφῆ παράδοσιν πολύπλευρον, φωτιστικὴν δὲ πρὸ παντὸς πρὸς τὸ Ἑλληνικὸν Γένος, εὐεργετικὴν δρᾶσιν τῶν Ζωσιμάδων, ὡς ἐπιτραπῆ νὰ παραθέσουμε μερικὰ

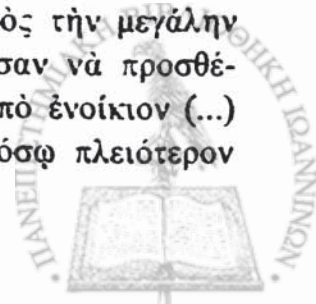
* Ὁ Ἀναστάσιος Γούδας (1816-1882), ἀπὸ τὸ Γραμμένο τῶν Ἰωαννίνων, εἶναι πολὺ γνωστός ἀπὸ τὸ λαμπρὸν ἱστοριογραφικὸν καὶ φρονηματιστικὸν συνάμα ὀκτάτομον ἔργον του «Βίοι παράλληλοι», ποῦ θὰ μᾶς ἀπασχολήσῃ καὶ ἐδῶ, ὅπως ἐπίσης εἶναι φημισμένος καὶ ὡς διαπρεπὴς ἰατρός (ὁ πρῶτος διδάκτωρ τοῦ Πανεπιστημίου τῶν Ἀθηνῶν, 1843), σπουδάσας εἰς τὸ Παρίσι. Διεκρίθη δὲ τόσον ὡς συγγραφεὺς ἰδικῶν του, πρωτοπορειᾶκῶν διὰ τὴν ἐποχὴν του, ἰατρικῶν ἔργων, τὰ ὁποῖα ἐδημοσίευσεν εἰς ἀπὸ αὐτὸν τὸν ἴδιον ἐκδιδόμενα ἰατρικὰ περιοδικά, ὅσον καὶ ὡς μεταφραστὴς ἀνεγνωρισμένων ἰατρικῶν συγγραμμάτων ξένων πανεπιστημιακῶν καθηγητῶν. Ἐκδίδων δὲ καὶ ἰδικὴν του πολιτικὴν ἐφημερίδα, τὴν «Ἀνεξαρτησίαν», ἐσχολίαζε καὶ ἔκρινε μὲ παρρησίαν τὴν πολιτικὴν τῆς ἐποχῆς τοῦ Ὀθωνος, καὶ τὸν ἴδιον τὸν Ὀθωνα, καὶ εἶχεν ὑποστῆ διὰ τοῦτο πολλὰς ταλαιπωρίας καὶ περιπέτειες ἐπὶ τῆς πρώτης βασιλείας.

ἀκόμη ἀπὸ τὸ χρησιμοποιοῦν ἤδη περὶ αὐτῶν λήμμα τῆς ΜΕΕ τοῦ «Πυρσοῦ». Διὰ τὴν ἐπὶ τὸ παραστατικώτερον δὲ προβολήν, ἔξαρσιν καὶ κατανόησιν μερικῶν σημείων θὰ παραθέσουμε καὶ ἀπ' εὐθείας περικοπὲς ἀπὸ τὸν Ἄ. Γούδαν.

Ἄγαμοι παραμείναντες ὅλοι οἱ ἔξ ἄρρενες ἀδελφοί, ἐξοῦσαν λιτότατα διῆγον κυριολεκτικὰ μοναχικὴν, κοινοβιακὴν ὡς «ἀδελφότης», ἐκ νεότητος «βίωσιν» (πρβλ. Πραξ. Ἀποστόλων 26,4) καὶ ἐδημιούργησαν ἔτσι ἓνα ἰδιότυπον εἰς τὸ εἶδος τοῦ τρόπου ζωῆς, πού ἀπέβλεπε μόνον καὶ μόνον εἰς τὸ ἰδεῶδες καὶ εἰς τὸ ἔργον τῆς ἐκ μέρους τοῦ προσφορᾶς πρὸς τοὺς ἄλλους. Ἐγκατεστημένοι (μετὰ τὴν μεταφορὰν τοῦ κέντρου τῶν ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεων τῶν ἀπὸ τὸ Λιβόρνον, ἀρχικὰ, τῆς Ἰταλίας εἰς τὴν Νίζναν τῆς Ρωσίας καὶ ἀπὸ τὴν Νίζναν, κατόπιν, εἰς τὴν Μόσχαν) εἰς μίαν πτέρυγα τοῦ ἐκεῖ (εἰς τὴν Μόσχαν) Μετοχίου τῆς Μονῆς Ἰβήρων τοῦ Ἁγίου Ὁρους, ἐσυνέχισαν δραστηριώτατα τὴν ἐργασίαν τοῦς. Παράλληλα μὲ τὴν εἰς τὴν ἐργασίαν ἄοκνη ἐπίδοσίν τοῦς ἐξεδήλωναν οἱ Ζωσιμάδες, ἡ Ζωσιμαία ἀδελφότης, ἀδιάπτωτη φροντίδα διὰ τὴν κοινὴν ὠφέλειαν πρὸς ὅλες τὶς κατευθύνσεις τῆς ἑλληνικῆς ζωῆς. Καὶ οἱ κάθε φορὰν ἐπιζῶντες ἀδελφοί, μέχρι τοῦ τελευταίου ἐπιζήσαντος, ὅπως εἶδαμε, Νικολάου (†1842), ἐξεπλήρωναν πιστὰ τὶς ἐπιθυμίας τῶν ἀποθησκόντων «αὐταδέλφων», αἱ ὁποῖες ἦταν κοινὲς ἐπιθυμίας τῆς ὅλης ἀδελφότητος δι' εὐεργεσίαν πρὸς τὸν ἄνθρωπον, πρὸς ἄτομα καὶ σύνολα. Τὸ ὅλο φαινόμενον καὶ τὸ πρᾶγμα ἦταν ἀληθινὰ ἓνας γνήσιος πηγαῖος, ἑλληνικὸς χριστιανικὸς, ἀτομικὸς καὶ κοινωνικὸς, φιланθρωπισμὸς, χωρὶς βέβαια νὰ εἶχαν ἐπιδράσει εἰς τοὺς φιλανθρωπικωτάτους Ζωσιμάδες, καὶ εἰς τοὺς ἄλλους ὁμοτρόπους τοῦς εἰς τὴν εὐεργετικὴν δραστηριότητα Ἡπειρώτας, αἱ φιλοσοφικὲς καὶ κοινωνιολογικὲς ἐκεῖνες θεωρίαι πού εἶχαν δημιουργήσει κατὰ τὸν 18ον αἰῶνα εἰς τὴν Δύσιν τὸν λεγόμενον «φιλανθρωπισμόν», αὐτόνομον ἀνθρωπιστικόν, ἀχριστιανικόν, ἰδεῶδες.

Ἄς παρακολουθήσουμε ἐδῶ πῶς παρουσιάζει, γλαφυρὰ πάντοτε καὶ διδακτικά, τὸ σχετικὸ μὲ τοὺς Ζωσιμάδες φαινόμενον ὁ Ἀναστάσιος Γούδας καὶ πῶς ἀναλύει αὐτό, ἰδίως ὡς πρὸς τὴν ἐθελοντικὴν ἀγαμίαν ὄλων τῶν ἔξ ἄρρένων ἀδελφῶν (αἱ τρεῖς ἀδελφές τοῦς εἶχαν ὑπανδρευθῆ) ὁ καὶ ὡς χαρακτηριστικὸς ἰατροφιλόσοφος ἐν προκειμένῳ ἐκδηλούμενος Γραμμενιάτης βιογράφος τοῦς. «Ἐνταῦθα (ἐν Μόσχᾳ) δὲν ἔσπευσαν οὔτε μέγα νὰ οἰκοδομήσουν, οὔτε ἐπιγραφὰς μεγάλας καὶ πομπώδεις νὰ γράψωσιν ἐν τῷ ἐμπορικῷ καταστήματι αὐτῶν, οὔτε ἀγυρτικὰς ἐγκυκλίους νὰ πέμψωσιν εἰς τοὺς ἀνταποκριτὰς τῶν (...) οὔτε ἀμάξας πολυτελεῖς ν' ἀγοράσωσιν (...) ἀλλ' ἀπλούστατα καὶ ἀφελέστατα κατώκησαν εἰς μίαν τῶν πτερυγῶν τοῦ μετοχίου τῶν Ἰβήρων, τὴν μὴ εἰς τὴν μεγάλην μάλιστα ὁδὸν ἀποβλέπουσαν (...) Μόνον μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἐφαμίλλου καὶ συμπατριώτου τῶν Ζώη Καπλάνη (τὰ σχετικὰ μὲ αὐτὸν ἐκθέτει ἀκολούθως ὁ Ἄν. Γούδας εἰς τὸν αὐτὸν Γ' Τόμον — ὕστερα ἀπὸ τὰ περὶ Ριζαρῶν —, σελ. 77-108, «Ζώης Καπλάνης ἢ Πικροζώης» Ἰ.Κ.) τοῦ κατέχοντος τὴν πρὸς τὴν μεγάλην ὁδὸν πτέρυγα τοῦ αὐτοῦ μετοχίου, οἱ Ζωσιμάδαι συγκατετέθησαν νὰ προσθῶσιν πρὸς οἴκησίν τῶν καὶ τὴν πτέρυγα αὐτὴν καὶ πάντοτε ὑπὸ ἐνοίκιον (...) Ἄλλ' ὅσῳ ταχύτερον ἠῤῥξανεν ἡ περιουσία τῶν Ζωσιμάδων, τόσῳ πλειότερον

συνησθάνοντο οὗτοι, ὅτι δὲν εἶναι μέγα κατόρθωμα ἢ συσώρευσις πλούτου, ἀλλὰ μόνον ἢ καλὴ χρῆσις αὐτοῦ, καὶ ἰδίως ἢ γιγνομένη πρὸς ὠφέλειαν τῆς ἀνθρωπότητος. Πατρίδα δὲ ἔχοντες ἐν τῷ σκότει κυλιομένην, καὶ ὑπὸ τὸν σιδηροῦν ζυγὸν φρικοδεστατῆς τυραννίας πιεζομένην, ἀπεφάσισαν ἔκτοτε νὰ μεταχειρισθῶσι σύμπαντα τὸν πλοῦτον των πρὸς φωτισμὸν καὶ ἀπελευθέρωσιν τῆς πατρίδος των (...). Περιέργον δὲ εἶναι ὅτι ὄχι μόνον οὐδὲν οὐδέποτε ἐπὶ ματαίᾳ καὶ προσκαίρῳ ἐπιδείξει ἐδαπάνησαν ἐκ τοῦ κολοσσιαίου αὐτῶν πλούτου οἱ ἄνδρες οὗτοι, ἀλλὰ καὶ αὐτὰς αὐτῶν τὰς ἀνθρωπίνους ὁρμὰς τῆς φύσεως ἀπεφάσισαν νὰ καταπνίξωσιν, ἵνα μὴ διὰ τῆς ἐκπληρώσεως αὐτῶν ἐλαττωθῇ ὁ πλοῦτος των, καὶ δὲν χρησιμεύσῃ οὗτος πρὸς ὠφέλειαν τῆς ἀνθρωπότητος. Ἐμφυτον παντὶ τῷ ἔχοντι αἴσθησίν τινα εἶναι τὸ νὰ ἐπιδιώκῃ διὰ πάσης θυσίας, ἔστω καὶ δι' αὐτῆς αὐτοῦ τῆς ἰδίας καταστροφῆς, τὴν ἐξ αὐτοῦ διάδοσιν τοῦ γένους· τούτου ἔνεκα βλέπομεν ὅτι καὶ αὐτὰ τὰ ἄλογα ὄντα, προκειμένου περὶ διαδόσεως τοῦ γένους των, προκινδυνεύουσι καὶ αὐτὴν αὐτῶν τὴν ὑπαρξιν. Τί δὲ δὲν πράττει ὁ ἄνθρωπος καὶ πόσα δὲν μηχανᾶται τὸ λογικὸν τοῦτο ὄν πρὸς διάδοσιν οὐ μόνον τοῦ γένους, ἀλλὰ καὶ αὐτοῦ τοῦ ἰδίου αὐτοῦ ὀνόματος; Οἱ μὲν μὴ προωρισμένοι ὄντες ὑπὸ τῆς φύσεως νὰ τεκνοποιήσωσι, καταφεύγουσιν ἐνίοτε καὶ εἰς αὐτὰ τὰ παραλογώτατα τῶν μέσων πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ τούτου, ἵνα μὴ ἀπολεσθῇ καθ' ὀλοκληρίαν τὸ μνημόσυνον αὐτῶν. Οἱ δὲ στερηθέντες τέκνων, υἱοθετοῦσι καὶ ἀναγκάζουσι ταῦτα νὰ μεταλάβωσι τοῦ ὀνόματος αὐτῶν, ἵνα διαδόσωσι καὶ οὗτοι τὸ ὄνομα αὐτῶν μετ' ἡχοῦ. οἱ Ζωσιμάδαι ὅμως κατὰ τοῦτο ἀποτελοῦσιν ἐξαίρεσιν καὶ αὐτῶν τῶν κανόνων τῆς φύσεως.

Καίτοι ἅπαντες οἱ ἀδελφοὶ καὶ τέλειοι καὶ ἀρτιμελεῖς ὄντες, καὶ σφριγῶντες ἴσως, καὶ πανόλβιοι βεβαίως, ἐκ τοῦ πλούτου των, ἅπαντες ὅμως ἀπεφάσισαν νὰ μὴ ἔλθωσιν εἰς γάμον, ἵνα κληροδοτήσωσι σύμπαντα τὸν διὰ κόπων καὶ μόχθων κτηθέντα πλοῦτον αὐτῶν πρὸς ὠφέλειαν τῆς ἀνθρωπότητος» (Βίοι Παράλληλοι, Τόμ. Γ', σελ. 13-16).

Περὶ δὲ τῶν χρονολογιῶν τοῦ θανάτου τῶν ἑξ ἀδελφῶν μεταφέρομεν ἐδῶ (ἀπὸ τὸν Ἄν. Γούδαν, ὅπου παραπάνω, σελ. 36) τὴν σχετικὴν ὑποσημείωσιν τοῦ Κωνσταντίνου Οἰκονόμου, ἢ ὁποία εὑρίσκεται εἰς τὴν ἔκδοσιν «Ἐκθεσις τῶν κατὰ τὸ ἱερὸν μνημόσυνον τῶν Ζωσιμάδων», 1842. Εἰς τὸ τεῦχος αὐτὸ περιλαμβάνεται καὶ ὁ προμνημονευθεὶς ἐπιτάφιος λόγος τοῦ Κωνσταντίνου Οἰκονόμου εἰς τοὺς Ζωσιμάδες, ἀπὸ τὸν ὁποῖον Λόγον ὁ Γούδας παραθέτει πολλὰς περικοπές, καθὼς καὶ τὸ ἐπίσης προμνημονευθὲν «Ψήφισμα τῶν ἐν Ἀθήναις λογάδων Ἑλλήνων» δι' αὐτούς. Κατὰ τὴν πληροφορίαν λοιπὸν τοῦ Κωνσταντίνου Οἰκονόμου, πὺ ὅπως εἶπαμε παραθέτει καὶ ὁ Γούδας, «Ὁ Θεοδόσιος ἐτελεύτησε τῷ 1793 (ὁπότε καὶ ἤρξαντο τὸ πρῶτον εὐεργετεῖν). Ὁ Ἀναστάσιος τῷ 1803. Ὁ Μιχαὴλ τῷ 1809. Ὁ Ζῶης τῷ 1827, περὶ τὸν Σεπτέμβριον. Ὁ δέ, τέλος, Νικόλαος τῷ 1842, Φεβρουαρίου 14. Πολὺ πρὶν ἄρξωνται τῶν εὐεργεσιῶν ἐτελεύτησεν ὁ πρωτότοκος Ἰωάννης περὶ τῷ 1786 ἐν Νίζνῃ τῆς Ρωσσίας, ἄγαμος καὶ αὐτός, συνέμπορος καὶ ὁμότροπος τῶν ἀδελφῶν, καὶ διὰ τὴν ἀρετὴν μάλιστα τιμῶμενος ὑπ' αὐτῶν. Ὄθεν εἰς τούτου μάλιστα μνημόσυνον καὶ τὴν ἐν Νίζνῃ

ἐκκλησίαν καθιέρωσαν ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου. Εἶχον δὲ καὶ τρεῖς ἀδελφὰς ἐν Ἰωαννίνοις, ὧν ἀξιωματικώτερος μάλιστα ἡ Ζωή, ἥτις ἐπ' ὀλίγον ζήσαντος τοῦ πρώτου (καὶ μόνου, καθόσον γνωρίζω, Ἰ.Κ.) ἀνδρὸς αὐτῆς, ἀφιέρωσε καὶ αὐτὴ μετὰ τῶν ἄλλων δύο τὴν ἐκ τοῦ προτελευτήσαντος ἀδελφοῦ Θεοδοσίου, καταληφθεῖσαν εἰς αὐτὰς κληροδοσίαν εἰς τὸ Σχολεῖον καὶ τὰς Ἐκκλησίας τῆς πατρίδος καὶ διέμεινε μέχρι τέλους ἀληθῶς ἔκτυπον τῆς χήρας τοῦ Ἀποστόλου (Α' Τιμ. ε', 10) ἐπακολουθοῦσα παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ καὶ ἐπιστατοῦσα εἰς τὰ ἐνδύματα τῶν πτωχῶν καὶ τὰς ἄλλας τὰς εἰς τὰς παρθένους ἐλεημοσύνας τῶν ἀδελφῶν».

Παραστατικὴν περιγραφὴν τῆς εὐεργετικῆς κοινωνικῆς δραστηριότητος εἰς τὰ Γιάννινα τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς τῶν Ζωσιμάδων, τῆς Ζωῆς, κάμνει ὁ Ἄν. Γούδας ὀλίγον προηγουμένως (σελ. 31-32 τοῦ Γ' Τόμου). «Ἡ μεσαία αὐταδέλφη τῶν Ζωσιμάδων Ζωίτζα, ἡ ἐπονομασθεῖσα ἰδίως καὶ κατ' ἀξίαν Κυρὰ Ζωίτζα, ἡ ἀπολέσασα, ὡς εἶδομεν, τὸν ἴδιον αὐτῆς μονογενῆ υἱόν, κατέστη διὰ τῶν εὐεργετημάτων, τῶν ἀφθόνως πεμπομένων ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν τῆς, ἡ κοινὴ μήτηρ τῶν πάντων. Πανταχοῦ ὅπου ὑπῆρχε θλίψις ἡ Κυρὰ Ζωίτζα ἔσπευδε καὶ αὐτόκλητος νὰ θεραπεύσῃ καταλλήλως καὶ πάντῃ εὐαγγελικῶς τὴν ἀνάγκην καὶ νὰ ἐγχύσῃ ἀμφοτέραις ταῖς χερσὶ βάλαμον εἰς τὰς θλίψεις τῆς κοινωνίας.

Τρεῖς τοῦ ἔτους καὶ ἰδίως κατὰ τὰ Χριστούγεννα, τὴν Λαμπρὰν καὶ τὴν ἑορτὴν τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, ἅπαντες οἱ παῖδες τῶν πενήτων πάσης τῆς πόλεως καὶ ἰδίως οἱ ἐν τοῖς σχολείοις διδασκόμενοι ἔπρεπε νὰ ὀδηγηθῶσιν ὑπὸ τῶν διδασκάλων ἢ τῶν γονέων τῶν εἰς τὴν οἰκίαν τῆς Κυρὰ Ζωίτζας. αὐτὴ δέ, ἵσταμένη εἰς τὴν θύραν καὶ ἔχουσα ἐν κανίστροις παπούτσια καὶ ἐνδύματα, ἐφήρμοζεν ἰδίαις χερσὶ τὰ ἀρμόζοντα ἐκάστῳ, καὶ αἱ ὑπηρετρίαι ὠδήγουν αὐτὸ νὰ ἐξέλθῃ ἐκ τῆς ἀντικρυνῆς θύρας, ἵνα μὴ, ὀπισθοποροῦν, κωλύσῃ τὴν προσέλευσιν ἐτέρων, δεομένων τῶν αὐτῶν εὐεργετημάτων τῆς Κυρὰ Ζωίτζας».

(Ἡ συνέχεια στὸ ἐπόμενο τεῦχος).

ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΣΠΑΗΣ

Ὁ Λεωνίδας Σπαῆς ποὺ μὲ τὴν πολυσχιδὴ στρατιωτικὴ καὶ πολιτικὴ του δράση καὶ τὸν ἀπαράμιλλο Ἡπειρωτισμὸ του ἐτίμησε τὴν Ἡπειρωτικὴ του καταγωγὴ.

Ἕνας μεγάλος Ἡπειρώτης ὁ Στρατηγὸς Λεωνίδας Σπαῆς ἄφησε τὸν πρόσκαιρο αὐτὸ κόσμο στὶς 11 τοῦ περασμένου Σεπτεμβρίου στὴν Ἀθήνα ὅπου καὶ κηδεύτηκε.

Ὁ Λεωνίδας Σπαῆς γεννήθηκε τὸ 1892 στὸ χωριὸ Τετράκωμο τῆς Ἄρτας. Ἀκολούθησε τὸ στρατιωτικὸ ἐπάγγελμα.

Τὸ 1912-1913 ὡς νεαρὸς τότε ἀξιωματικὸς ἔλαβε μέρος στοὺς ἀπελευθερωτικοὺς ἀγῶνες.

Τὸ 1914 μετεῖχε στὸν Βορειοηπειρωτικὸ ἀγῶνα.

Τὸ 1916 προσχώρησε στὸ ἐπαναστατικὸ κίνημα τῆς Θεσ/νίκης.

Τὸ 1918 προήχθηκε ἐπ' ἀνδραγαθία στὸ πεδίο τῆς μάχης τοῦ Σκρᾶ. Ἔλαβε μέρος στὶς ἐπιχειρήσεις τῶν ἐκστρατειῶν Μακεδονίας Ρωσίας καὶ Μικρᾶς Ἀσίας ὅπου τραυματίστηκε κατ' ἐπανάληψη.

Μετεῖχε ἐνεργὰ στὴν ἐπανάσταση τοῦ 1922 γιὰ τὴν κατάλυση τῆς Μοναρχίας καὶ τὴν ἐπιβολὴ τοῦ ἐπαναστατικοῦ δημοκρατικοῦ καθεστώτος. Ὡς διπλωματοῦχος τῆς Ἀνωτέρας Σχολῆς Πολέμου Ἀθηνῶν συμπλήρωσε τὴ στρατιωτικὴ του μόρφωση σὲ Ἀνωτέρα Σχολὴ Πολέμου τῆς Γαλλίας ἀπὸ τὸ 1923 μέχρι τὸ 1925.

Μετὰ ταῦτα μέχρι τὸ 1928 ἦταν Διοικητὴς καὶ Διευθυντὴς σπουδῶν τῆς Σχολῆς Ἐφαρμογῶν Λοχαγῶν Πεζικοῦ Μηχανικοῦ καὶ Ἴππικοῦ, καὶ ἐν συνεχείᾳ μέχρι τὸ 1930 τοποθετήθηκε Διευθυντὴς πεζικοῦ τοῦ Ὑπουργείου Στρατιωτικῶν.

Κατὰ τὸ 1930 μέχρι τὸ 1932 τοποθετήθηκε Στρατιωτικός Ἀκόλουθος στὶς Πρεσβεῖες Βελιγραδίου καὶ Πράγας.

Τὸ 1932 τοποθετήθηκε Ἐπιτελάρχης τῆς πρώτης Ἐπιθεωρήσεως Σωμάτων Στρατοῦ.

Ἐπειδὴ ἀντιτάχτηκε στὶς δικτατορίες τοῦ Πάγκαλου καὶ τοῦ Μεταξᾶ φυλακίστηκε καὶ ἐκτοπίστηκε στὰ Νησιὰ Σαντορίνη καὶ Πάρο, καὶ καταδικάστηκε σὲ ἰσόβια δεσμὰ γιὰτὶ μετεῖχε στὸ κίνημα τοῦ 1935. Στὴν περίοδο τῆς Γερμανικῆς κατοχῆς ἐπειδὴ εἶχε δράσει ὑπὲρ τοῦ συμμαχικοῦ ἀγῶνα συνελήφθηκε καὶ φυλακίστηκε στὶς φυλακὲς Μπουσσέτο τῆς Βορείου Ἰταλίας, ἀπὸ ὅπου ἀπέδρασε τὸ καλοκαίρι τοῦ 1943 καὶ κατέφυγε στὴν Ἑλβετία.

Ἐν συνεχείᾳ γράφτηκε ἀπὸ τὴν Κυβέρνηση τοῦ Καίρου στὴ δύναμη τοῦ Στρατοῦ τῆς Μέσης Ἀνατολῆς μὲ τὸ βαθμὸ τοῦ Ὑποστρατήγου καὶ τοποθετήθηκε γιὰ ὑπηρεσία στὴν Πρεσβεῖα τῆς Βέρνης.

Τὸν Ὀκτώβριο τοῦ 1944 ἐπέστρεψε στὴν Ἑλλάδα καὶ μετεῖχε στὴν Κυβέρνηση τοῦ Γεωργίου Παπανδρέου ὡς Ὑφυπουργὸς Στρατιωτικῶν.

Ὑπῆρξε ἐκ τῶν κυριωτέρων ἰδρυτῶν τοῦ κόματος τῆς ΕΠΕΚ, ὑπὸ τὸν Στρατηγὸ Πλαστήρα. Ἐκλέχθηκε δύο φορές βουλευτὴς Πρέβεζας-Ἄρτας τὸ 1950-1951.

Διετέλεσε Ὑπουργὸς ἄνευ χαρτοφυλακίου στὴν Κυβέρνηση τοῦ 1950. Τὸ 1951 ἀνέλαβε τὸ Ὑπουργεῖο Βορείου Ἑλλάδος καὶ ἀργότερα τὸ Ὑπουργεῖο Στρατιωτικῶν ἐπὶ Κυβερνήσεως Πλαστήρα-Σοφοκλῆ Βενιζέλου. Τὸ 1956 ἐκλέχτηκε ξανά βουλευτὴς Ἄρτας τῆς Ἑνώσεως Κέντρου. Τὸ 1961 πολιτεύτηκε γιὰ τελευταία φορὰ ἀλλὰ ἀπέτυχε.

Ὁ Λεωνίδας Σπαῆς ὑπῆρξε μιὰ μεγάλη στρατιωτικὴ καὶ πολιτικὴ φυσιογνωμία ποὺ διακρίθηκε σὲ ὅλα τὰ πεδία τῶν μαχῶν ὅπου ἔλαβε μέρος, ἀλλὰ καὶ ἓνας ἀφοσιωμένος καὶ γνήσιος ἀγωνιστὴς τῆς δημοκρατίας. Γι' αὐτὸ καὶ στὰ ἀπομνημονεύματά του ποὺ ἐκδόθηκαν τὸ 1965 ἔδωκε τὸν τίτλο «50 χρόνια Στρατιώτης τῆς Δημοκρατίας». Μὲ τὴν πολυσχιδὴ αὐτὴ στρατιωτικὴ καὶ πολιτικὴ του δράση τίμησε τὴν Ἥπειρο ἀπὸ τὴν ὁποία κατάγεται καὶ πρόσφερε ἀνεκτίμητες ὑπηρεσίες στὴν πατρίδα καὶ στὸ ἔθνος.

Ἡ Ἥπειρωτικὴ Ἔστια Θεσ/νίκης τιμᾶει ἰδιαιτέρως τὴ μνήμη του γιὰτὶ ὡς Ὑπουργὸς Βορείου Ἑλλάδος τὴ βοήθησε ἀποτελεσματικὰ γιὰ τὴν ἀπόκτηση τῆς ιδιόκτητης στέγης της, γι' αὐτὸ καὶ σὲ ἐνδειξη εὐγνωμοσύνης τοῦ ἀπένειμε τὸν τίτλο τοῦ ἐπίτιμου μέλους της.

ΤΑ ΠΑΤΡΙΩΤΑΚΙΑ ΚΑΙ Η «ΟΡΕΑ» ΗΠΕΙΡΟΣ

Τῆς κ. Χρυσάνθης Ζιτσαίας

Ἐκεῖ πρὸς τ' ἀνηφορικὰ γκαλτερίμια, τῆς παλιᾶς Θεσσαλονίκης, λίγο πιὸ πάνω ἀπὸ τὴν Ἐγνατία ὁδὸ, εἶχαν τὸ «μαγαζι» τὰ πατριωτάκια.

Τὸ εἶχαν λέω, — μιὰ φορά κι ἓναν καιρὸ — γιατί τώρα ἄδικα περνᾶω ἀναζητώντας το, νοσταλγικὰ καὶ θλιμμένα. Στὴ φτωχὴ θέση του, ὑψώνεται θεόρατο μεγαλόπρεπο, τὸ νέο φανταχτερὸ μέγαρο. Μπαλκόνια περίτεχνα, βεράντες μὲ, πολύχρωμες τέντες, γλάστρες κρεμαστές, σὰν ζωγραφισμένες. Μαγαζιά στὸ ἰσόγειο μὲ λαμπερὰ κρύσταλλα, πλούσιες βιτρίνες, μὲ τοῦ κόσμου τὰ μιχλιμπίδια καὶ τὰ ὠραῖα πράγματα. «Ζαχαροπλαστεῖον» «Εἶδη Μόδας» «Ἀνθοπωλεῖον» καὶ ἄλλα. Χαίρεσαι νὰ βλέπεις.

Τὸ στενὸ παλιὸ σοκάκι, σ' ὄλο τὸ μᾶκρος του, ἔγινε καινούργια, ἀσφαλτοστρωμένη λεωφόρος, μὲ νέα μορφή, κίνηση, καὶ νέα ζωή.

*Μοντέρνοι καιροί, μοντέρνες οἰκοδομές, καινούργια γούστα, ἄλλος ἀέρας. Λαχανιασμένος ὁ νέος ρυθμὸς ζωῆς, δρασκελάει μὲ πλατεῖα καὶ γρήγορα βήματα, τοὺς δρόμους, τὶς πλατεῖες, τὰ μονοπάτια, γκρεμίζοντας καὶ σαρώνοντας, ὅτι βρεῖ μπροστά του. Τοῦ χρόνου καὶ τοῦ καῦμοῦ ξεχασμένα εἶδωλα, τὰ θλιμμένα ἀπομεινάρια μιᾶς ἄλλης ἐποχῆς. Στὴ θέση τους, ὑψώνει τὶς μεγάλες οἰκοδομές, μὲ τὸ βαρὺ μπετόν καὶ τὶς ἀνάλαφρες ἐλπίδες. Χαίρεσαι καὶ μελαγχολεῖς, καμαρώνεις καὶ στοχάζεσαι. Φεύγουν τὰ παλιὰ κυνηγημένα, κι οὔτε ξέρεις ἂν βρῆκε καμμιά γωνιὰ νὰ κονέψη καὶ γιὰ πόσο ἀκόμη, ἢ θύμησή τους.

Εἶναι μερικὰ πράγματα ποὺ δένονται συναισθηματικὰ καὶ πνευματικὰ μαζί μας, καὶ βρίσκουμε — κι ἄς μὴ τ' ὁμολογοῦμε — σκληρὴ κι ἄδικη τὴν ἐξαφάνισή τους.

Ὁ τόπος στολιζεται, ἢ πολιτεία ὁμορφαίνει, ὅμως κάτι ρημάζει στὴν ψυχὴ μας. Κάποιο ἄδειο νοιώθεις μέσα σου. Ἐμεῖς οἱ ἠλικιωμένοι, ποὺ στὰ χρόνια τὰ δικά μας, ἔγιναν αὐτὲς οἱ ξαφνικὲς ἀλλαγές, ζήσαμε πολλές φορές αὐτὲς τὶς δραματικὲς μεταπτώσεις. Τὸ καινούργιο μὲ τὸ παλιό, πάλευε γύρω μας καὶ μέσα μας. Τότε, προσπαθεῖς νὰ τ' ἀναπλάσεις μὲ τὴ μνήμη, ποὺ κι αὐτὴ ἔμεινε πολὺ πίσω ἀπὸ τὰ πράγματα, κι ὄλο ξεμακραίνει.

Κι ἔτσι, σὰν μνήμη παλιά, μ' ὄλο τὸ βαρὺ της περιεχόμενο, ἔρχεται στὸ νοῦ μου, ἐκείνη ἢ ξύλινη παράγκα, μὲ τὴ γραφικὴ ἐπιγραφή:

«ΚΑΣΣΙΤΕΡΟΤΗΡΙΟΝ Η ΟΡΕΑ ΗΠΕΙΡΟΣ»

«ΗΠΕΙΡΟΣ». Ναί, τὸ εἶδα κι ἂν δὲν τὸ εἶδα γραμμένο, τοῦτο τὸ τιμημένο ὄνομα τῆς Πατρίδας, ποὺ τὸ κουβαλοῦμε ὅλοι οἱ Ἑπειῶτες μέσα μας, ὅπου κι ἂν πᾶμε, ὅτι κι ἂν κάνουμε. Τὸ εἶδα σὲ Ξενοδοχεῖα, σὲ Ἐστιατόρια, σ' Ἄρτο-

ποιεία, σὲ Εὐαγῆ Ἰδρύματα... καὶ ποῦ δὲν τὸ ἀντίκρυσαν τὰ μάτια μου μὲ συγκίνηση, τοῦτο τὸ σημάδι τῆς ἀγάπης, τῆς θύμησης, ἀλλὰ καὶ τῆς περηφάνειας γιὰ τὴν καταγωγή, μὰ κι ὡς ἔκφραση τιμῆς πρὸς τὴ γενέθλια γῆ, τὴ χιλιαγάπητη, ὅμως τέτοια δόνηση στὴν ψυχὴ μου, δὲν ἔνοιωσα ποτέ. Ποτέ δὲν αἰσθάνθηκα, τὸ νόημα τὸ βαθὺ τῆς πατρίδας, τὴν ἱερὴ ἀγάπη της, τὴ μαγικὴ ὁμορφιά της, σὰν τρίδιπλο ἀπόσταγμα τῆς ζωῆς, ὅσο μὲ κείνη τὴν ἀνορθόγραφη λέξη «ὄρεα» ποὺ τὴ διάβαζαν οἱ περαστικοὶ καὶ μειδιοῦσαν. Μοῦ θύμησε τὰ γράμματα ποῦρχονταν ἀπὸ τοὺς ξενητεμένους στὸ χωριὸ καὶ τᾶπαιρναν οἱ μάνες μὲ τὰ ροζιασμένα χέρια, τὰ μούσκευαν μὲ δάκρυα, κι ὕστερα τᾶκρυσαν στὸν κόρφο.

«Καὶ μὲ τὸ νοῦ τους μάντευαν τὰ ὅσα δὲ γράφει χέρι
τῆς ξενητείας τὰ γράμματα ποὺ μόνο ἡ μάνα ξέρει».

Κι ἐγὼ ἐδῶ, μάντευα καλὰ τί σημαίνει ἐκείνη ἡ λέξη.

Τὴν εἶχαν γράψει μὲ τὰ μουτζουρωμένα χέρια τους, δυὸ ἀδέρφια ἀπὸ τοὺς Καλαρίτες. Χρόνια τὴν κουβαλοῦσαν κι αὐτὰ μέσα τους, τὴν ἅγια πατρίδα, σὰ ἐγκώλπιο ἀκριβό, ἀπὸ τότε ποὺ μικρὰ καὶ φτωχὰ, στάλθηκαν, ἀπὸ τὴ χήρα μάνα. ἐδῶ στὴ μεγάλη πολιτεία. σ' ἓνα μάρμπα τους γανωματῆ, νὰ βγάζουν τὸ ψωμί τους καὶ νὰ μάθουν τὴν τέχνη. Εἶχε πέραση καὶ ὑπόληψη τότε τούτη ἡ τέχνη.

Τὴ γύριζαν μαζί τους στὴν ξένη πολιτεία, μαζεύοντας χαλκώματα, παρηγοριά, δύναμη, νοσταλγία, καῦμό. Ποῦ νὰ τὴν ἀκουμπήσουν ἐδῶ στὴν ξενητεία; Θὰ τὴ χωροῦσαν μήπως οἱ μεγάλες αἰθουσες σ' αὐτὰ τὰ πελώρια κτήρια; Θὰ τὴ σήκωνε τάχα, ὁ Λευκὸς Πύργος της; Θὰ τὴν καταδέχονταν οἱ πολύβουες παραφορτωμένες, μὲ τοῦ Θεοῦ τὰ καλά, τὴ φτωχικὴ τους πατρίδα; Ὅχι, δὲν θὰ τὴ σήκωναν καὶ δὲ θὰ τὴ χωροῦσαν, γιατί δὲν ἦταν δική τους, δὲν τὴν ἤξεραν, δὲν τὴν ἀγαποῦσαν. Καὶ τὶς λέξεις αὐτές, τὶς γεμάτες λατρεία, πόνο, θύμηση, μόνο ἡ καρδιά τὶς χωράει. Αὐτὴ ξέρει καὶ μπορεῖ νὰ τοὺς δώσει τὴ θέση ποὺ τοὺς ἀξίζει, καὶ νὰ τὶς τιμήσει ὅπως τοὺς πρέπει.

Δούλεψαν τὰ ὄρφανὰ κάμποσα χρόνια κοντὰ στὸ «ΚΑΣΣΙΤΕΡΩΤΗΡΙΟΝ Η ΗΠΕΙΡΟΣ» τοῦ θείου τους, ὡς ποὺ τοὺς ἀξίωσε ὁ Θεός, κάτοχοι πιά τῆς τέχνης ποὺ κάνει τὰ μαῦρα ἄσπρα, καὶ τοῦ μυστικοῦ τῆς ζωῆς, ποὺ κάνει τὰ πικρὰ γλυκά, καὶ μεταβάλλει τὸ μόχθο καὶ τὸν ἰδρώτα, σὲ εὐλογία καὶ προκοπή, κι ἀνοιξαν μιὰ «τρύπα» δική τους, καταδική τους.

Ξεσήκωσαν ἀπὸ τὴν ταμπέλα τοῦ μάρμπα τους, τὰ γράμματα καὶ βάλθηκαν νὰ τὰ χαράξουν ψηφί, ψηφί, σὲ μιὰ σανίδα δική τους, μὲ τρεμάμενα ἀπὸ χαρὰ κι ἱκανοποίηση, χέρια... Κ...Α...Σ...Σ...Ι... Ἐγραφαν καὶ συλλάβιζαν. Ἐτσι ὅμως, ὅπως ἦταν ἡ καρδιά πλημμυρισμένη ἀπὸ νοσταλγία, ἡ πιστὴ ἀντιγραφή, δὲν τοὺς ἱκανοποιοῦσε. Τί, μόνον τὸ «ΗΠΑΙΡΟΣ»; Ὅχι, δὲν τοὺς ἔφτανε. Ἦθελαν καὶ κάτι ἄλλο ἀκόμα. Κάτι ποὺ νὰ τὸ βροῦν μόνοι τους, νᾶναι καταδικὸ τους, ὅπως καὶ τὸ μαγαζί, καὶ ποὺ νὰ ἐκφράζει τὰ δικά τους συναισθήματα. Πρόσθεσαν λοιπὸν καὶ τὴ λέξη «ΟΡΕΑ» καὶ κάρφωσαν τὴ σανίδα στὴ χαμηλὴ πόρτα, κόσμημα ἀκριβό. Δὲ χόρταιναν νὰ τὸ κοιτάζουν νὰ καμαρώνουν, νὰ ὄνειρεύονται, νὰ προσδοκοῦν. Ἄπ' αὐτὸ ἔπαιρναν κουράγιο γιὰ τὴ σκληρὴ δουλειά.

Ἐκεῖ παιδεύονταν μὲ τὴ φωτιά, τὸν καπνὸ, τὸ μπακίρι, τὸ καλάϊ, ὡς ποὺ νὰ τὰ κάνουν ὅλα ν' ἀστραύτουν σὰν τ' ἀσημοκάντηλα τῆς ἐκκλησιᾶς. Ἦξεραν ὅλα τὰ μυστικά τῆς τέχνης, ποὺ ἐκείνη τὴν ἐποχὴ, εἶχε πέραση κι εἶχε ψωμί. Ἦταν σὰν νὰ τὰ δίδαξε ὁ ἴδιος ὁ Ἕφαιστος. Κι ἔτσι εἶναι. Οἱ θεοὶ πάντα, εὐνοοῦν κι εὐλογοῦν ἐκείνους ποὺ ἀγαποῦν τὴν τέχνη τους, — ὅποιαδήποτε κι ἂν εἶναι — τὴν τιμοῦν κι ἀφοσιώνονται σ' αὐτὴ μὲ ζῆλο.

• Ἐκεῖ τοὺς γνώρισα, ἐξ αἰτίας τῆς «ὀρέας» ἐκείνης ἐπιγραφῆς, ποὺ καθὼς εἶπα, μὲ συγκίνησε τόσο πολὺ. Μπῆκα μέσα θαρρετά.

— Καλημέρα πατριῶτες. Εἶμαι κι ἐγὼ ξέρετε ἀπὸ τὴν ὠραία Ἕπειρο. Πῶς πάει ἡ δουλειά; Βγαίνει τὸ μεροκάματο;

Ἦταν δυὸ νεαρὰ παιδιά, σχεδὸν ἔφηβοι, μὲ καπνισμένο πρόσωπο, καὶ γελαστό βλέμμα. Σκοτώθηκαν νὰ βροῦν μιὰ ἐφημερίδα, νὰ τὴ στρώσουν στὴ μοναδικὴ καρέκλα γιὰ νὰ καθίσω. Ἀπέναντι, ψηλὰ στὸν τοῖχο, ἓνα κάδρο, μὲ μιὰ μαυρομαντηλοῦσα Ἕπειρώτισσα, σὲ χοντρή ξύλινη κορνίζα.

— Μάνα σας εἶναι παιδιά;

— Ναι ἢ Μάνα.

Τῆς γράφετε ἀπὸ κάποτε;

— Ναι κάθε Κυριακή.

— Τῆς στέλνετε κι ἀπὸ καμμιά δεκάρα;

— Ὅλα ὅσα περισσεύουν. Ἔχουμε κι ἀδερφή ἀνύπαντρη, κι ὁ πατέρας μᾶς ἄφησε μικρά. Ἐγὼ δὲν τὸν γνώρισα, εἶπε ὁ μικρότερος. Πέθανε πρὶν γεννηθῶ, κι ἔχω καὶ τῶνομά του. Τάσιο τὸν ἤλεγαν.

— Μπράβο παιδιά. Ὁ Θεὸς νὰ σᾶς δίνη ὑγεία, καὶ φώτιση. Ἐμεῖς οἱ Ἕπειρῶτες δὲ χανόμαστε.

— Καλὰ τὰ λὲς Μητέρα, νὰ εἶσαι καλά. Ἀπάντησαν κι οἱ δυὸ μαζί.

Λίγα λόγια, σταράτα, ἀληθινά, μεγάλα. Τόσο πλατειά, ποὺ χωροῦσαν ἓναν κόσμον ἀγάπης, πόνου, ἀρετῆς, χρέους. Ὅγκολιθοί, ἠθικῆς συνείδησης, ποὺ λέγεται Ἕπειρωτικὴ παράδοση. Μιὰ παράδοση ποὺ δὲν διδάσκεται, ἀλλὰ κληρονομίεται ἀπὸ γενιὰ σὲ γενιὰ, καὶ τρέχει στὶς φλέβες ὅπως τὸ αἷμα.

Πάντα ὅταν περνοῦσα ἔμπαινα μέσα καὶ τᾶβλεπα.

— Καλημέρα πατριωτάκια. — Καλῶς τῇ Μητέρα.

Ἔτσι μ' ἀποκαλοῦσαν. Καὶ τῶλεγον καὶ τὸ ξανάλεγον αὐτὸ τὸ «Μητέρα» μ' ἐγκαρδιότητα καὶ σεβασμό, σὰν τίτλο τιμῆς κι ἀγάπης. Κι ἔτσι τὸ δεχόμουν, σὰν τίτλο τιμῆς, μέγιστο καὶ ξεχωριστό.

Τώρα κοιτάζω τὸ μεγάλο κτήριο μὲ τὶς πολυτελέστατες βιτρίνες, τὶς καλλιτεχνικὲς ἐπιγραφές, καὶ τὰ ξενικὰ ὀνόματα, καθὼς συνηθίζονται τελευταῖα, παντοῦ.

Πλούσια, ἐπιβλητικά, μοντέρνα... ἀλλὰ ψυχρὰ κι ἀνέκφραστα.

Ποῦ νὰ πῆγαν τὰ πατριωτάκια; Ποῦ νὰ τὴ σκάλωσαν τὴν ταμπέλα μὲ τὴ συγκινητικὴ τῆς ἐπιγραφῆς; Ποῦ νὰ τὰ στρίμωξε ἡ φόρα τοῦ καιροῦ, κι ὁ ἄνεμος ὁ βιαστικὸς τῆς ἐποχῆς; Ποιὸν νὰ ρωτήσης, ποῦ νὰ τ' ἀναζητήσης; Ὅλα ἀναποδογύρισαν.

Ὅπου ὅμως κι ἂν πῆγαν, ὅποια δουλειὰ κι ἂν κάνουν, ἓνα εἶναι βέβαιο. Ὅτι πῆραν μαζί τους, στήν καρδιά και σ' ὄλο τὸ εἶναι τους, τὴν «ὄρεα» τους Ἕπειρο, πιστοὶ κι ἀφοσιωμένοι σ' αὐτὴ και στὶς ἠθικὲς ἀρχές της. Ποτισμένοι βαθειὰ ἀπὸ τὰ ἱερά της νάματα.

Ἡ παράγκα γκρεμίστηκε, ἀλλὰ ἡ ψυχὴ μένει πάντα ὀρθὴ κι ἡ θέληση ἀτσάλνια, γιὰ ἐργασία και προκοπή.

Κι εἶναι ἀκόμα πιὸ βέβαιο, πὼς ἀπ' ὅπου κι ἂν βρίσκονταν θᾶστελναν πάντα τὸ περίσσευμα τῆς φτωχῆς ἐργασίας και τῆς πλούσιας καρδιάς, νὰ παντρέψουν τὴν ὀρφανὴ ἀδερφή και νὰ γλυκάνουν τὰ γεράματα τῆς πικρῆς Ἕπειρώτισσας Μάνας.

ΑΝΔΡΩΝ ΕΠΙΦΑΝΩΝ ΠΑΣΑ ΓΗ ΤΑΦΟΣ

Ὁ συμπατριώτης μας δάσκαλος κ. Χρῆστος Ἐξάρχου καταγόμενος ἀπὸ τὴ Φούρκα τῆς Κόνιτσας μὲ σημειώμα του μᾶς πληροφορεῖ ὅτι ὁ Ὑπολοχαγὸς Ἀλέξανδρος Διάκος ὁ πρῶτος Ἕλληνας Ἀξιωματικὸς πὸν ἔπεσε ἀπὸ ἐχθρικὰ βόλια στὸν Ἑλληνοϊταλικὸ πόλεμο δὲν σκοτώθηκε στὸ ὕψωμα Ταμπούρι ὅπως γράφτηκε σὲ σχετικὸ ἄρθρο τοῦ προηγούμενου τεύχους τοῦ περιοδικοῦ μας, ἀλλὰ στὸ ὕψωμα Τσούκα. Τὸν εὐχαριστοῦμε γιὰ τὴν πληροφορία του, ἀλλὰ τοῦ γνωρίζομε ὅτι ὁ ἀρθρογράφος εἶχε τὴν πληροφορία ἀπὸ τοὺς κατοίκους τῆς Σαμαρίνας οἱ ὅποιοι ἐπιμένουν ὅτι ὁ Διάκος σκοτώθηκε στὸ Ταμπούρι πὸν εἶναι συνεχόμενο πρὸς τὴν Τσούκα ψηλότερο ὕψωμα και ὄχι στὴν Τσούκα, και γι' αὐτὸ τὸ λόγο λένε ὅτι τὸ ΓΕΣ ἀποφάσισε νὰ στήσει τὸν ἀνδριάντα τοῦ Διάκου στὴ Σαμαρίνα, γιατί τὸ Ταμπούρι εἶναι στὴν κτηματικὴ περιοχὴ τῆς Σαμαρίνας, ἐνῶ ἡ Τσιούκα ἀνήκει στὴν κτηματικὴ περιοχὴ Φούρκας.

Ἐν πάσει περιπτώσει ἐδῶ θὰ μπορούσαμε νὰ ποῦμε ὅτι ἰσχύει τὸ ἀρχαῖο ρητὸ «Ἀνδρῶν ἐπιφανῶν πᾶσα γῆ τάφος».

ΑΠΟ ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΠΑΡΑΜΕΘΟΡΙΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΜΑΣ

ΤΑ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΑ ΚΙΝΗΤΡΑ

Μετά την πληροφορία ότι προωθείται στη Βουλή προς ψήφιση Νομοσχέδιο, που καταργεί την Εη βιομηχανική ζώνη των αναπτυξιακών κινήτρων των παραμεθωρίων περιοχών μας ή 'Ηπειρωτική Έστια Θεσ/νίκης απέστειλε στις 23/10/1980 προς τόν Πρόεδρο της Κυβερνήσεως κ. Γεώργιο Ράλλη και τόν 'Αναπληρωτή 'Υπουργό Συντονισμού κ. Παλαιοκρασά τὸ παρακάτω υπόμνημα.

ΕΞΟΧΩΤΑΤΟΝ

ΠΡΟΕΔΡΟΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ Κον ΓΕΩΡΓΙΟΝ ΡΑΛΛΗΝ

ΑΞΙΟΤΙΜΟΝ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΝ ΥΠΟΥΡΓΟΝ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ

Κον ΙΩΑΝΝΗΝ ΠΑΛΑΙΟΚΡΑΣΑΝ

ΑΘΗΝΑΣ

Κύριε Πρόεδρε της Κυβερνήσεως, Κύριε 'Υπουργέ,

Έχομε την τιμή νά σᾶς αναφέρουμε τὰ κάτωθι:

Ἡ καθ' ἡμᾶς Ἡπειρωτική Έστια Θεσσαλονίκης πὸν ιδρύθηκε τὸ ἔτος 1940 μὲ ἔδρα τῆ Θεσσαλονίκη, ἐκπροσωπεῖ 20.000 περίπου Ἡπειρώτες πὸν εἶναι ἐπαγγελματικά ἐγκατεστημένοι στή Θεσσαλονίκη καθὼς καὶ ὄλους τοὺς Ἡπειρώτες πὸν εἶναι διεσπαρμένοι στὸ χῶρο τῆς Βορείου Ἑλλάδος.

Μεταξὺ τῶν πολλαπλῶν δραστηριοτήτων της, Ἐθνικῶν, μορφωτικῶν, ἐκπολιτιστικῶν κ.λ.π. τὴν πρώτη θέση κατέχουν τὰ τοπικά Ἡπειρωτικά θέματα πὸν ἀφοροῦν τὴν ἰδιαιτέρα μας πατρίδα τὴν Ἡπειρο, ἐκ τῶν ὁποίων ὄλως ἰδιάζουσα θέση ἔχουν τὰ προβλήματα τῶν ἀκριτικῶν μας περιοχῶν Κονίτσης καὶ Πωγωνίου τοῦ Νομοῦ Ἰωαννίνων καὶ Φιλιατῶν τοῦ Νομοῦ Θεσπρωτίας.

Ὅπως σᾶς εἶναι γνωστὸν οἱ περιοχές αὐτὲς εὐρίσκονται πλησίον καὶ κατὰ μῆκος τῶν Ἑλληνοαλβανικῶν συνόρων.

Οἱ ὡς ἄνω περιοχές λόγω τοῦ ἀγόνου τῶν ἔδαφῶν ἀλλὰ καὶ τῶν πολεμικῶν περιπετειῶν τῶν τελευταίων ἐτῶν ἐρημώνονται συνεχῶς καὶ κινδυνεύουν πολὺ σύντομα νά καταστοῦν ἐντελῶς ἀκατοίκητες ἐπὶ μεγάλη ἐθνικῆ ζημία τῆς πατρίδας μας.

Ἀνέκαθεν ὑποστηρίξαμε πρὸς κάθε ἀρμόδιον ὅτι στίς περιοχές πὸν οἱ φυσικὲς συνθῆκες εἶναι τέτοιες ὥστε νά μὴ μποροῦν νά δημιουργηθοῦν βιώσιμες γεωργικὲς ἐκμεταλλεύσεις, τῆ θέση τῆς γεωργίας θὰ πρέπει νά καταλάβει ἡ βιομηχανία γιὰ νά ἀπασχοληθεῖ ὁ ὑπάρχων πληθυσμὸς καὶ νά ἀνασχεθεῖ τὸ ρεῦμα τῆς ἐρημώσεως.

Τέτοιες ἀκριβῶς περιοχές μὲ δυσμενέστατες φυσικὲς συνθῆκες λόγω τοῦ ἀγόνου τῶν ἔδαφῶν, τῆς ἐλλείψεως ἀρδευτικοῦ νεροῦ κ.λ.π. εἶναι οἱ ἀκριτικὲς περιοχές τῆς ἰδιαιτέρας μας πατρίδας.

Ἡ πολιτεία ἔστω καὶ ἀργά, πρὸ διετίας διεῖδε αὐτὴ τὴν ἀνάγκη καὶ μὲ τὴν

ἔνταξιν τῶν περιοχῶν αὐτῶν σὲ μιὰ ἀκτίνα πλάτους 20 χιλιομέτρων ἀπὸ τὰ Ἑλληνοαλβανικὰ σύνορα στὴν Εἰρηζὼν μετὰ τὸ Νόμο 849/1978 ἐθέσπισε εἰδικὰ οἰκονομικὰ κίνητρα γιὰ τὴν ἐγκατάσταση βιομηχανιῶν στὶς περιοχὲς αὐτὲς καὶ ἤδη σιγὰ-σιγὰ ἀλλὰ ἀσφαλῶς τὰ εὐεργετήματα τοῦ Νόμου αὐτοῦ ἄρχισαν ν' ἀποδίδουν τοὺς καρπούς τους καὶ νὰ δημιουργοῦν ἐλπίδες στοὺς μονίμους κατοίκους τους ἀλλὰ καὶ σὲ μᾶς τοὺς ἀποδήμους ὅτι δὲν πρόκειται νὰ ἐρημωθοῦν.

Δυστυχῶς ὁμως δὲν πέρασε διετία ἀπὸ τότε πὸν ἐδόθησαν τὰ ἀναπτυξιακὰ αὐτὰ κίνητρα καὶ ἡ Κυβέρνηση μετὰ τὸν Νόμο τὸν ὁποῖο θὰ φέρει πρὸς ψήφισιν ἐπὶ τῆς Βουλῆς οὐσιαστικὰ καταργεῖ τὶς παλιὰς ζῶνες μετὰ τῶν ὁποίων καὶ τὴν Εἰρηζὼν καὶ ἀντ' αὐτῶν καθιερώσει τρεῖς ζῶνες τὴν Α-Β-Γ ἐκ τῶν ὁποίων ἐπὶ τὴν Γ' ζῶνιν θὰ ὑπαχθεῖ ὁλόκληρη σχεδὸν ἡ Ἐπαρχιακὴ Ἑλλάδα καὶ θὰ καθιερωθοῦν τὰ αὐτὰ ἀναπτυξιακὰ κίνητρα χωρὶς καμμιά ἀπολύτως διάκρισιν γιὰ τὶς ἀκριτικὰς περιοχὰς.

Ἐπομένως ἐπὶ τὴν πραγματικότητα καταργοῦνται ὅλα τὰ ἀναπτυξιακὰ κίνητρα τῆς Εἰρηζὼν τῶν ἀκριτικῶν περιοχῶν, διότι φυσικὸν εἶναι ὅλοι οἱ ἐργοστασιάρχες νὰ θέλουν νὰ ἐγκαταστήσουν τὰ ἐργοστάσια τους στὶς ἐπαρχιακὰς περιοχὰς πὸν βρίσκονται κοντὰ πρὸς τὰ ἀστικὰ κέντρα τῆς χώρας μας γιὰ λόγους συγκοινωνιακοῦ, ἐλαττωμένων κομίστρων τῆς πρώτης ὑλῆς καὶ τῶν παραγομένων προϊόντων, εὐκολωτέρας ἐξευρέσεως τῆς πρώτης ὑλῆς κ.λ.π. καὶ ὄχι στὶς ἀπομακρυσμένες ἀκριτικὰς περιοχὰς τῆς ἰδιαιτέρας μας πατρίδας ἀφοῦ δὲν θὰ ἔχουν κανένα ἐπιπλέον κίνητρο.

Γιὰ ὅλους τοὺς παραπάνω λόγους διαμαρτυρόμεθα ἐντονότατα γιὰ τὴν σχεδιαζομένη κατάργησιν τῶν ἀναπτυξιακῶν κινήτρων τῶν παραμεθορίων μας περιοχῶν καὶ σᾶς παρακαλοῦμε, ὅπως, ἔστω καὶ τὴν τελευταία στιγμὴ ἀναθεωρήσετε τὶς ἀποφάσεις σας, τροποποιοῦντες τὸ ἐν λόγω Νομοσχέδιον διὰ τῆς καθιερώσεως εἰδικῶν κινήτρων γιὰ τὶς παραμεθόριες περιοχὰς ἐπιπλέον ἐκείνων πὸν καθιεροῦνται γιὰ ὅλην σχεδὸν τὴν Ἐπαρχιακὴ Ἑλλάδα.

Φρονοῦμεν ὅτι ἡ πολιτεία ἔχει ὑποχρέωσιν νὰ προσέξει τὶς παραμεθόριες περιοχὰς οἱ ὁποῖες πάντοτε ἔδωσαν πρῶτες τὸ παρὸν στοὺς ἀγῶνες τοῦ Ἔθνους στὶς θυσίας καὶ πρὸς τὰ ὀλοκαυτώματα τῆς Πατρίδας μας.

Μετὰ τιμῆς

Ὁ Πρόεδρος
ΓΑΒΡΙΗΛ ΜΙΧΑΗΛ
Κοινοπιεῖται

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς
ΘΕΟΦΑΝΗΣ ΒΛΑΧΟΣ

1. Ὑπουργὸν Ἐθνικῆς Ἀμύνης
Κον. Εὐάγγελον Ἀβέρωφ-Τσοτσίτσα Ἀθήνας.
2. Βουλευτὰς Ἠπείρου.

Στὸ ὑπόμνημα αὐτὸ ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἀπάντησε μετὰ τὸ παρακάτω ἔγγραφο του.

Ο ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ

Α.Π.ΓΠ 2751

Ἀξιότιμον Κύριον

Γαβριήλ Μιχαήλ

Πρόεδρο Ἡπειρωτικῆς Ἑστίας

Βασ. Κωνσταντίνου - Στρατηγού Καλλάρη 2

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Ἀθήνα, 30 Ὀκτωβρίου 1980

Ἀγαπητὲ Κύριε Μιχαήλ,

Ἐλαβα τὸ ἔγγραφο τὸ ὁποῖο ἡ Ἡπειρωτικὴ Ἑστία μου ἀπηύθυνε μὲ ἀριθμὸ πρωτοκόλλου 561 καὶ ἡμερομηνία 23 Ὀκτωβρίου, τὸ ὁποῖο καὶ διάβασα μὲ ἰδιαίτερη προσοχή.

Ἐξαρχῆς, θὰ ἤθελα νὰ σᾶς συγχαρῶ γιὰ τὴν ἔθνικὴ, κοινωνικὴ καὶ πολιτιστικὴ δράση τὴν ὁποία τὸ Σωματεῖο σας ἀναπτύσσει, μέσα στὰ πλαίσια τῆς παλιᾶς Ἡπειρωτικῆς παραδόσεως, καὶ ἡ ὁποία δράση ἔχει πανελλήνια ἀκτινοβολία καὶ ἀναγνώριση.

Ὅσον ἀφορᾷ στὴν τροποποίηση τοῦ νόμου πὸν καθιερῶνει τὰ ἀναπτυξιακὰ κίνητρα, θὰ ἤθελα νὰ σᾶς διαβεβαιώσω ὅτι οἱ ἀνησυχίες πὸν ἐκφράζετε δὲν ἀνταποκρίνονται στὴν πραγματικότητα. Ἡ ἀνακατανομὴ τῶν περιοχῶν, δὲν ἔγινε χωρὶς προηγουμένη μελέτη. Ἀντίθετα, ἡ νέα κατανομὴ τῆς χώρας σὲ τρεῖς περιφέρειες, προγραμματίστηκε μὲ βάση τὰ ἀποτελέσματα τῆς προηγουμένης διαιρέσεως καὶ μὲ ἐπιδίωξη τὴν ἐνθάρρυνση καὶ προώθηση τῆς ἀναπτυξιακῆς δραστηριότητος.

Εἰδικά, σᾶς πληροφοροῦ ὅτι μὲ τὸ καταρτιζόμενο νομοσχέδιο στὴ Γ' περιοχὴ περιλαμβάνονται ἐλάχιστες περιφέρειες, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ οἱ περιοχὲς Κονίτσης, Πωγωνίου καὶ Φιλιατῶν, καὶ ὅτι τὰ κίνητρα τὰ ὁποῖα θεσπίζονται εἶναι ἰδιαίτερα σοβαρά.

Μὲ ἐκτίμηση
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΛΛΗΣ

ΧΩΡΙΣ ΣΧΟΛΕΙΑ ΚΑΙ ΠΑΠΠΑΔΕΣΤΑ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΧΩΡΙΑ ΤΩΝ ΑΚΡΙΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ

Μὲ τὸ ἀραίωμα τοῦ πληθυσμοῦ ἀπὸ τὶς παραμεθόριες περιοχὲς τῆς ἰδιαίτερας μας πατρίδας τῶν Ἐπαρχιῶν Πωγωνίου, Κονίτσης καὶ Φιλιατῶν τὸ πρῶτο χτύπημα τὸ δέχθηκαν τὰ Δημοτικὰ Σχολεῖα τὰ ὁποῖα ἔπαυσαν νὰ λειτουργοῦν γιὰτὶ δὲν συγκέντρωναν τὸν προβλεπόμενο ἀπὸ τὸ Νόμο κατώτερο ἀριθμὸ τῶν 9 μαθητῶν.

Σφάλμα ὀλέθριο τῆς Πολιτείας γιὰτὶ ἔτσι καὶ οἱ ὀλίγοι κάτοικοι νέων ἀνθρώπων πὸν εἶχαν ἀπομείνει στὰ χωριὰ αὐτὰ ἀναγκάσθηκαν νὰ τὰ ἐγκαταλεί-

ψουν για να μπορέσουν να εξασφαλίσουν τη στοιχειώδη δημοτική εκπαίδευση στα παιδιά τους, με αποτέλεσμα να παραμείνουν μόνον γέροι και γρηές σ' αυτά.

Ένω εάν λειτουργούσαν τα Σχολεία και με μαθητές λιγώτερους από 9 όχι μόνον δέν θα έφευγαν οί τελευταίοι νέοι κάτοικοι, αλλά θα υπήρχε και μιá έλπίδα να εγκατασταθοῦν και άλλοι που για διαφόρους λόγους είχαν φύγει από τὰ χωριά τους.

Τò δεύτερο πλήγμα τής έρημώσεως τò δέχθηκαν οί εκκλησίες τών χωριών αυτών με τò να μην υπάρχει μόνιμος Παπᾶς, στο κάθε χωριό, και ένας Παπᾶς να εξυπηρετεί ταυτόχρονα 3 έως 4 χωριά.

Έτσι στο μήνα μιá φορά περίπου άκούεται ή καμπάνα τής εκκλησιᾶς για

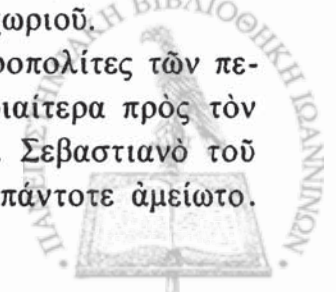

Μιá άποψη από τò Δελβινάκι τήν κωμόπολη που είναι ή πρωτεύουσα τής άκριτικής Έπαρχίας Πωγωνίου του Νομού Ίωαννίνων.

να εκκλησιαστοῦν οί φρουροί αυτοί τών συνόρων μας, ή δέ λειτουργία κατά τις επίσημες γιορτές τών Χριστουγέννων του Πάσχα κλπ. να γίνεται τή δεύτερη ή και τήν τρίτη μέρα από τήν επέτειο τών εορτών αυτών.

Και να σκεφθεί κανένας πόσοι υπεράριθμοι Παπᾶδες ύπηρετοῦν στις εκκλησιές τών μεγάλων άστικῶν κέντρων, και ότι τò Σχολείο και ή εκκλησία άποτελοῦν τόν άκρογωνιαίο λίθο για τήν ύπαρξη του κάθε χωριου.

Παράκληση άπευθύνεται προς τούς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτες τών περιοχών αυτών να αυξήσουν τόν αριθμό τών Παπᾶδων και ιδιαίτερα προς τόν Σεβασμιώτατο Δρυϊνουπόλεως Πωγωνιανής και Κονίτσης κ.κ. Σεβαστιανό του οποίου τò ενδιαφέρον για τις παραμεθόριες περιοχές υπήρξε πάντοτε άμείωτο.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΝΟΤΗ ΜΠΟΤΣΑΡΗΣ

Ένας ακόμα μεγάλος Ήπειρώτης ο Στρατηγός Δημήτριος Νότη Μπότσαρης άφησε την τελευταία του πνοή στις 26 Νοεμβρίου 1980 και κηδεύτηκε στην Αθήνα.

Απόγονος τής ιστορικής Σουλιώτικης οικογένειας τών Μποτσαραίων ο Δημήτριος Νότη Μπότσαρης γεννήθηκε τὸ 1889 και σπούδασε στην άρχή στο Φυσικό Τμήμα τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου και μετά στη Σχολή τών Εὐελπίδων ὑπὸ τὴν ὁποία βγήκε Ἀνθυπολοχαγὸς τοῦ Μηχανικοῦ.

Μετείχε στην ὁχύρωση τῆς Ἠπείρου και ἔλαβε μέρος στοὺς Βαλκανικοὺς πολέμους, στο αὐτονομιστικὸ κίνημα τῆς Βορείου Ἠπείρου, και στη Μικρασιατικὴ ἐκστρατεία ὡς Ἀρχηγὸς Μηχανικοῦ τοῦ Β' Σώματος Στρατοῦ.

Διετέλεσε πολλὲς φορές Καθηγητῆς τῆς Σχολῆς τών Εὐελπίδων, και Στρατιωτικὸς Ἀκόλουθος στη Βέρνη, στο Βερολίνο και στο Βουκουρέστι, καθὼς ἐπίσης Διευθυντῆς τοῦ 2ου Γραφείου τοῦ ΓΕΣ και Διευθυντῆς τοῦ Μηχανικοῦ. Ἦταν ἀντιπρόσωπος τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὴ χάραξη τών Ἑλληνοαλβανικῶν συνόρων.

Τὸ 1923 ἐγκατέλειψε τὴν στρατιωτικὴ σταδιοδρομία και ἀσχολήθηκε με τὴν πολιτικὴ.

Ἐκλέχτηκε 7 φορές Βουλευτῆς Ἰωαννίνων με τὸ κόμμα τών Φιλελευθέρων τοῦ Ἐλευθερίου Βενιζέλου. Τὸ 1924 ἔγινε Ὑπουργὸς Συγκοινωνίας, τὸ 1929-30 Ὑπουργὸς Ναυτικῶν και Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας και τὸ 1933 Ὑπουργὸς Γενικὸς Διοικητῆς Ἠπείρου.

Τὸ 1941 ἀκολούθησε τὴν Ἑλληνικὴ Κυβέρνηση στην Κρήτη και στο Ἐξωτερικὸ ὅπου τοῦ ἀνετέθηκαν στρατιωτικὲς και τεχνικὲς ἐντολές.

Διετέλεσε Πρόεδρος πολλῶν τεχνικῶν διασυμμαχικῶν ἐπιτροπῶν καθὼς και τεχνικὸς ἐκπρόσωπος τῆς Ἑλλάδος.

Τὸ 1944 ἦταν Ἀρχηγὸς τῆς Ἑλληνικῆς ἀντιπροσωπείας ὡς πληρεξούσιος Ὑπουργὸς στη Διασυμμαχικὴ Διάσκεψη τοῦ Λονδίνου και στο Διεθνὲς Ἀεροπορικὸ συνέδριο τοῦ Σικάγου.

Τὸ 1946 στάλθηκε στη Νορβηγία με εἰδικὴ πρεσβευτικὴ ἐντολή. Μετείχε σὲ πολλὲς ἄλλες διεθνεῖς διασκέψεις και συνέδρια ἐπιστημονικῶν ἐργασιῶν.

Διετέλεσε Πρόεδρος τῆς Ἱστορικῆς και Ἐθνολογικῆς Ἐταιρίας τῆς Ἑλλάδος, τῆς Ἑλληνικῆς Γεωγραφικῆς Ἐταιρίας, τοῦ Πατριωτικοῦ Ὁμίλου κλπ.

Ἐγραψε ἱστορικὸ σύγγραμμα με τὸν τίτλο «Ἡ Μικρὰ Ἀσία και ὁ Ἑλληνισμὸς τὸ 1917» και σειρὰ γεωγραφικῶν ἱστορικῶν, πολιτικῶν, στρατιωτικῶν και ἐθνολογικῶν μελετῶν, στατιστικὲς και χάρτες. Ὁ Στρατηγός Δημήτριος Νότη Μπότσαρης με τὴν τόσο πολυκύμαντη στρατιωτικὴ, πολιτικὴ, πολιτιστικὴ και ἐπιστημονικὴ του δράση φάνηκε ἀντάξιος ἀπόγονος τῆς μεγάλης Σουλιώτικης οικογένειας τών Μποτσαραίων και ἐτίμησε ὅσο ὀλίγοι τὴν Ἠπειρωτικὴ του καταγωγή.

Τὸ γιὸ τοῦ Νότη Μπότσαρη ποὺ ὑπηρετεῖ στην Ἑλληνικὴ Πρεσβεία τῆς Μόσχας τὸν συλλυπούμεθα βαθύτατα και τοῦ εὐχόμεθα νὰ συνεχίσει τὴν παράδοση τοῦ πατέρα του.

ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΠΟΔΗΜΟ ΗΠΕΙΡΩΤΙΣΜΟ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΒΟΣΤΩΝΗΣ Η ΒΟΡΕΙΟΣ ΗΠΕΙΡΟΣ

Ο συμπατριώτης μας κ. Βασίλειος Κυράνης Πρόεδρος του Βορειοηπειρωτικού Συλλόγου «Η Βόρειος Ήπειρος» στη Βοστώνη της Αμερικής μας έστειλε επιστολή γεμάτη από πατριωτικό παλμό και πατριωτικά συναισθήματα και μας παρακαλεί να συμπαρασταθοῦμε στον ιερό αγώνα της απελευθέρωσης της αλύτρωτης Βορείου Ήπειρου.

Όπως κατ' ἐπανάληψη έχουμε διακηρύξει ή θέση της Ήπειρωτικής Έστίας Θεσ/νίκης είναι και θα παραμείνη άμετακίνητη στην ιερή υπόθεση της απελευθέρωσης της Βορείου Ήπειρου, συμπαραστάθηκε δέ και θα συμπαρασταθεί σε κάθε έκδήλωση προς την κατεύθυνση αυτή παρά τις δύσκολες συνθήκες που γενικώτερα υπάρχουν στον τομέα αυτόν.

Ο παραπάνω Βορειοηπειρωτικός Σύλλογος σε σημειώμά του με ήμερομηνία 30.9.1980 μας γράφει τὰ εξής:

Ο Υπουργός Έξωτερικῶν της Ελλάδος κ. Μητσοτάκης έπεσκέφθη την Βοστώνη και έδωσε διάλεξιν εις τὸ Πανεπιστήμιον (Harvard) ἔνθα τῷ ὑπεβλήθησαν διάφοροι ἐρωτήσεις μεταξύ αὐτῶν και διὰ τὸ Βορειοηπειρωτικὸν ζήτημα. Προηγουμένως ὁ κ. Υπουργός ἐδέχθη Ἐπιτροπὴν τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου εις τὸ Μαλιώτειον Κέντρον, ἀποτελουμένη ἀπὸ τοὺς κ.κ. Βασίλειον Κυράνην, Πρόεδρον, Ἄλ. Σταθᾶν Ἀντιπρόεδρον, Κ. Ντίνην Γραμματέα, Ἄντ. Καίσαρον Σύμβουλον, και Β. Δημόπουλον μέλος τοῦ Συλλόγου. Ἡ ὡς ἄνω ἐπιτροπὴ ἀνέπτυξε διεξοδικῶς τὴν ἐν Βορείῳ Ἁπείρῳ ἐπικρατοῦσαν κατάστασιν εις τὸν κ. Υπουργόν. Ὁ κ. Μητσοτάκης ἀπήντησεν ὅτι τὸ αἴτημά σας εἶναι δίκαιον και ἀνθρωπιστικόν και θὰ προσπαθήσωμεν διὰ τῆς διπλωματικῆς ὁδοῦ ἵνα ἐπιτύχωμεν τὴν βελτίωσιν τῆς καταστάσεως τοῦ ἐν Βορείῳ Ἁπείρῳ Ἑλληνικοῦ στοιχείου. Ἡ ἄνωτέρω Ἐπιτροπὴ ἀνέπτυξεν τὸ ἴδιον θέμα και εις τὸν ἐν Οὐάσιγκτωνι Πρόεσβρον τῆς Ελλάδος κ. Ἰωάννην Τζούνην, ὅστις ἔδειξε μέγαν ἐνδιαφέρον.

Έν συνεχείᾳ μας πληροφορεῖ ὅτι πρὸς τὸν Υπουργόν Έξωτερικῶν Κον Μητσοτάκην ὑποβλήθηκε ἀπὸ τὸν Σύλλογό τους τὸ παρακάτω ὑπόμνημα.

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΕ ΥΠΟΥΡΓΟΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΣ ΕΛΛΑΔΟΣ κ. ΚΩΝ/ΝΟΝ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΝ

Ἐξοχώτατε,

Ἐπὶ τῇ ἐλεύσει σας ἐν Βοστώνη σᾶς εὐχόμεθα τὸ ὡς εὔ παρεστήτε και σᾶς ὑπενθυμίζομεν τὴν τραγωδίαν τῶν ἐν τῇ ἀλυτρώτῳ Βορείῳ Ἁπείρῳ ἀδελφῶν ἡμῶν.

Εἰς τὴν Βορείον Ἠπειρον, ὡς γνωστόν, διαβιῶν ἔτι καὶ σήμερον ὑπὸ ἀθλίας συνθήκας ἄνω τῶν 400.000 ἀκραιφνεῖς Ἕλληνες. Καίτοι ἡ Β. Ἠπειρος ἀπὸ ἀρχαιοτάτων χρόνων ἦτο ἀναπόσπαστον τμῆμα τῆς ἐνιαίας Ἠπέιρου, τουτέστιν τῆς μητρὸς Ἑλλάδος, καὶ τετράκις ἀπηλευθερώθη κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ λίγοντος αἰῶνος, ἔνθα καὶ οἱ γενναῖοι Κοῦρητες ἔχυσαν ἄφθονον αἷμα εἰς τὰ ἐδάφη αὐτῆς, σήμερον κατακρατεῖται βιαίως ὑπὸ τῶν Ἀλβανῶν, οἵτινες στεροῦν καὶ τὰ πλέον στοιχειώδη ἀνθρώπινα δικαιώματα τοῦ Βορειοηπειρωτικοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Χιλιάδες Ἕλληνες πατριῶται βασανίζονται εἰς τὰς ἀπανθρώπους φυλακάς, καὶ χιλιάδες Ἑλληνικαὶ οἰκογένειαι ἀργοπεθαίνουν εἰς τὰ διάσπαρτα ἀνὰ τὴν Ἀλβανίαν στρατόπεδα καταναγκαστικῶν ἔργων. Ἡ ἀλβανικὴ Κυβέρνησις ἐμείωσε ἀθαιρέτως τὰ ἑλληνικὰ σχολεῖα, ἃ ἤνθιζον ἐπὶ χιλιετηρίδας δαπάναις τῶν Βορειοηπειρωτῶν. Ἀπὸ τοῦ ἔτους δὲ 1967 ἡ ἀλβανικὴ κυβέρνησις κατήργησε διὰ πυρὸς καὶ σιδήρου τὴν Ὁρησκείαν καὶ εἶ τις θεατῆ κάμων τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ ἢ θεωρῶν ἑαυτὸν Ἕλληνα συλλαμβάνεται ἀθωρεῖ ἀπὸ τὰ μυστικὰ ὄργανα τῆς τρομερᾶς ἀλβανικῆς ἀσφαλείας (Sigurimi) καὶ ρίπτεται εἰς τὰ κάτεργα.

Ἡμᾶς δὲ τοὺς ἀνὰ τὸν κόσμον μυριάδας διαφυγόντας, οὐ μόνον δὲν μᾶς ἐπιτρέπουν νὰ ἐπισκεφθῶμεν τοὺς ἐκεῖ ἐγκλωβισμένους συγγενεῖς ἡμῶν καὶ νὰ προσκυνήσωμεν τοὺς τάφους τῶν νεκρῶν μας, ἀλλὰ μᾶς ἀπαγορεύουν κι' αὐτὴν τὴν ἀλληλογραφίαν, ἃ τυγχάνει πρωτάκουστον εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἀνθρωπότητος. Διερωτώμεθα μέχρι πότε ἡ μήτηρ Ἑλλάς θὰ ἀντικρίζη τὸ δράμα τῶν τέκνων αὐτῆς χωρὶς καὶ νὰ συγκινεῖται! Ἐξοχώτατε, ὑμεῖς, ὅστις χειρίζεσθε τὴν ἐξωτερικὴν πολιτικὴν τῆς Ἑλλάδος, ὀφείλετε νὰ καταγγείλητε τὴν ἀλβανικὴν Κυβέρνησιν εἰς τοὺς διεθνεῖς ὀργανισμοὺς καὶ νὰ πιέσητε αὐτὴν ἵνα σεβασθῆ τὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα τοῦ Βορειοηπειρωτικοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ἡ ἀλβανικὴ ἀθαιρεσία προσβάλλει ὀλόκληρον τὸν Ἑλληνισμὸν καὶ τὴν πεπολιτισμένην ἀνθρωπότητα.

Διὰ τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Συλλόγου

Ὁ Πρόεδρος
Βασίλειος Κυράνης

Ὁ Γραμματεὺς
Κωνσταντῖνος Ντίνης

Ὁ ἴδιος Σύλλογος μὲ ἐγκύκλιό του πρὸς τοὺς Πολιτικούς, Στρατιωτικούς, Ὁρησκευτικούς καὶ Ἐκπαιδευτικούς ἰθύνοντες τῆς Ἑλλάδος καθὼς καὶ πρὸς τὰ μέσα μαζικῆς ἐνημερώσεως ἀφοῦ μὲ ἱστορικὰ ντοκουμέντα ἀποδεικνύει τὴν Ἑλληνικότητα τῆς Βορείου Ἠπέιρου καὶ τὴν ἔκτασιν αὐτῆς, διαμαρτύρεται ἐντονώτατα διότι τὸ ἐπίσημον Κράτος ὅταν ἀναφέρεται στὰ γεγονότα τοῦ Ἑλληνοϊταλικοῦ πολέμου τοῦ 1940 ὀμιλεῖ περὶ Ἀλβανικοῦ ἔπους καὶ περὶ Ἀλβανικῶν βουνῶν, ἐνῶ θὰ ἔπρεπε νὰ ὀμιλεῖ περὶ Βορειοηπειρωτικοῦ ἔπους καὶ περὶ Βορειοηπειρωτικῶν βουνῶν δεδομένου ὅτι ὀλόκληρον τὸ θέατρο τῶν ἐπιχειρήσεων διαδραματίστηκε στὸ χῶρον τῆς Βορείου Ἠπέιρου καὶ ὄχι στὸ χῶρον τῆς Ἀλβανίας. Ἡ Ἠπειρωτικὴ Ἔστια συμφωνεῖ ἀπολύτως μὲ τὶς παραπάνω ἀπόψεις.

ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΕΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΕΣ

Ο ΝΙΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ ΑΠΟ ΤΑ ΕΠΑΝΩ ΣΟΥΔΕΝΑ ΖΑΓΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟ ΑΝΕΚΔΟΤΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΤΟΥ ΕΡΓΟ

Υπάρχουν Ήπειρωτικές πνευματικές προσωπικότητες που δεν έγιναν γνωστές στο ευρύτερο Ήπειρωτικό κοινό, αλλά και γενικότερα στον Έλληνικό πνευματικό όρίζοντα.

Μιά τέτοια πνευματική προσωπικότητα ήταν ο αείμνηστος Νίκος Γεωργιάδης που κατάγονταν από το χωριό Άνω Σουδενά τώρα Άνω Πεδινά της Έπαρχίας Ζαγορίου.

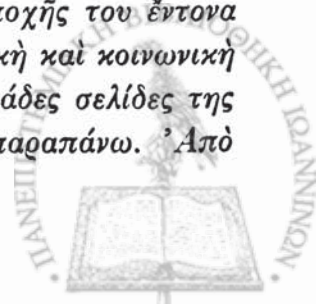
Νά τι μᾶς γράφει γι' αὐτὸν ὁ συμπατριώτης μας Ἐπίτιμος Λυκειάρχης κ. Στάθης Λαμπρίδης.

Σᾶς μίλησα γιὰ τὸν μακαρίτη Γεωργιάδη τὸν συγχωριανό μου καὶ γιὰ τὸ πνευματικό του ἔργο. Συμπληρώνω τώρα μὲ τὸ γράμμα μου αὐτό: Εἶναι ὅπως γράφει ὁ ἴδιος στὸν πρόλογο τῆς μελέτης του «Ὅσα ἔγραψα στὸ Μοναστήρι 1903-1912» τὸ γέννημα Σουδενιώτης, τὸ θρέμμα Μοναστηριώτης. Μὲ ἄλλα λόγια Ἁπειρωτο-Μακεδόνας, σπουδαῖο τέκνο καὶ τῶν δύο αὐτῶν μεγάλων διαμερισμάτων τῆς χώρας μας πὺ τίς ἀγάπησε καὶ τίς ὑπηρετήσε πιστὰ μὲ παθολογικὴ ἀληθινὰ ἀγάπη...

Γεννήθηκε ὁ Νίκος Γεωργιάδης τὸ 1881 στὸ χωριὸ Ἐπάνω-Σουδενά, σήμερα Ἄνω-Πεδινά τοῦ Ζαγορίου Ἰωαννίνων.

Ἐφυγε πολὺ μικρὸς γύρω στὰ 6 χρόνια μαζί μὲ τοὺς γονεῖς του καὶ ἐγκαταστάθηκε στὸ Μοναστήρι. Αὐτὸ ὡστόσο δὲν ἐμπόδισε τὸ Γεωργιάδη νὰ γίνῃ ὅταν μεγάλωσε ὁ πρῶτος καὶ καλύτερος Σουδενιώτης. Ἡ ἐξήγηση εἶναι εὐκόλη. Ὀλόκληρη, ὅπως εἶναι γνωστό, ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου διαμορφώνεται στὰ 5 πρῶτα χρόνια τῆς ἡλικίας του. Ἐκεῖνα τὰ βιώματα τῶν πρώτων χρόνων μετροῦν ἀνυπολόγιστα, ἀποτελοῦν γιὰ τὸν ἀνθρώπο τίς ρίζες, πὺ δὲν ξεριζώνονται εὐκόλα.

Τὸ Μοναστήρι ἦταν ἡ δεύτερη πατρίδα του, τὴν ὁποία ἀγάπησε, ὅσο καὶ τὸ μικρὸ χωριὸ του. Τρανὴ ἀπόδειξη ἡ μελέτη του «Ὅσα ἔγραψα στὸ Μοναστήρι 1903-1912». Σουδενιώτης ὁ μακαρίτης Γεωργιάδης, ὅσο καὶ Μοναστηριώτης. Τὰ ἐγκύκλια γράμματα ἔμαθε στὴν ὡραία αὐτὴ Μακεδονικὴ πόλη. Τίς ὑπόλοιπες σπουδές του ἔκανε στὴν ὀνομαστὴ τότε Ἐμπορικὴ Σχολὴ Κων/νίδη στὴ Θεσσαλονίκη. Ὅταν τελείωσε τίς σπουδές του στὴ Θεσσαλονίκη, γύρισε νεαρῶτατος στὸ Μοναστήρι. Ἀμέσως ἀρχίζει τὴν πολὺμορφη δράση του. Ἐξελίσσεται σὲ σπουδαιότατο παράγοντα τῆς πόλεως αὐτῆς, ζῆ ὅλα τὰ μεγάλα γεγονότα τῆς ἐποχῆς του ἔντονα καὶ μάλιστα τὸν περίφημο Μακεδονικὸ ἀγῶνα. Ἡ πολὺπλευρὴ ἐθνικὴ καὶ κοινωνικὴ δράση του περιέχεται στὴν ἀναφερόμενη μελέτη του μὲ τίς ἑκατοντάδες σελίδες τῆς «Ὅσα ἔγραψα στὸ Μοναστήρι 1903-1912» ὅπως ἀναφέρθηκε παραπάνω. Ἀπὸ

τὸ Μοναστήρι θὰ βρεθῆ στὴ Μυτιλίη. Ἡ παρουσία του ἐκεῖ ἐπὶ 9 ὀλόκληρα χρόνια μὲ τὴν ιδιότητα τοῦ Λιευθυντῆ τῆς Τραπεζῆς Ἀνατολῆς 1914-1923 θὰ σημαδεύτῃ μὲ ἄλλη μεγάλη του ἐθνικὴ-κοινωνικὴ προσφορὰ στὸ ἴδιο ὕψος μὲ αὐτὸ πὸν πρόσφερε στὴ δεύτερη πατρίδα του, τὸ Μοναστήρι. Εἶναι ἀπ' αὐτοὺς πὸν πρωτοστάτησαν γιὰ τὴν περίθαλψη καὶ ἐγκατάσταση 100 χιλ. προσφύγων στὸ Νησί, ὅταν κυνηγημένοι, ἐξουθενωμένοι, ἀληθινὰ ἀνθρώπινα κουρέλια, βγῆκαν στὸν καιρὸ τῆς Μικρασιατικῆς καταστροφῆς στὴν Μυτιλίη.

Ἀπὸ τὸ 1923 ἕως τὸ τέλος τῆς ζωῆς του βρέθηκε καὶ ἐγκαταστάθηκε μόνιμα στὴν Ἀθήνα.

Γιὰ τὰ συνοψίσουμε ἢ προσφορὰ τῆς προσωπικότητάς αὐτῆς μὲ παραστάτη τὴ Μοναστηριώτισσα σύζυγό του Βιοργινία, σ' ὅλη τὴν διάρκεια τῆς ζωῆς του εἶναι ἀπίθανη καὶ δυστυχῶς ἄγνωστη ἕως τώρα. Κάνουμε τὴν ἀρχὴ ἀπὸ τὸ Μοναστήρι καὶ πολὺ γρήγορα θὰ προσπαθίσουμε νὰ ἀνταποκριθοῦμε στὴν ὑποχρέωση πὸν ἔχουμε νὰ κάνουμε γνωστὴ τὴν προσωπικότητα τοῦ συμπατριώτη μας Νικ. Γεωργιάδη στὴν ἔκταση πὸν τοῦ ταιριάζει.

Πέθανε σὲ βαθὺ γῆρας. Τὸ δυστύχημα γι' αὐτὸν ἦταν ὅτι προηγήθηκε πολὺ πιὸ γρήγορα στὸ θάνατο ἢ ἀξιολάτρευτη σύζυγός του, πολῦτιμος σύντροφος. Τὴ μικρὴ ἀκίνητη περιουσία του ἄφησε στὴν Λαμυριάδου Βιοτεχνικὴ Σχολὴ τοῦ χωριοῦ του Ἄνω Σουδενὰ γιὰ τὴν ὁποία ὁ ἴδιος εἶχε πασχίσει τόσο γιὰ τὴν ἰδρυση, ὅσο καὶ γιὰ τὴν εὐρυθμὴ λειτουργία της μὲ ὅλες του τίς δυνάμεις.

Παράκλησί μου θερμὴ νὰ φροντίσετε μὲ τὸ ΙΜΧΑ ἢ τὴν Ἑταιρεία Μακεδονικῶν Σπουδῶν γιὰ τὴν ἔκδοση τοῦ ἔργου ἢ καὶ μέρους αὐτοῦ.

Μὲ μεγάλη ἐκτίμηση
Στάθης Λαμπρίδης

Λυπούμαστε πὸν ὁ χῶρος δὲν μᾶς ἐπιτρέπει νὰ δημοσιεύσουμε τὸν 5σέλιδο πίνακα περιεχομένων τοῦ ἔργου τοῦ πὸν ἀποτελεῖται ἀπὸ 700 σελίδες καὶ πολλὲς σπάνιες φωτογραφίες.

Ὡστόσο γιὰ νὰ σχηματίσει ὁ ἀναγνώστης μιὰ ἀμυδρὴ εἰκόνα τόσο γιὰ τὸν ἄνθρωπο ὅσο καὶ γιὰ τὸ πνευματικὸ του ἔργο δημοσιεύουμε πιὸ κάτω τὸν πρόλογο τοῦ ἔργου του.

ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΣΑΝ ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Στὰ 1900 τὸ Μοναστήρι τῆς Μακεδονίας παρουσίαζε ζωηρὰν κίνησιν τῶν διαφόρων ἐθνικοτήτων, αἱ ὁποῖαι συνεκέντρουν ἐκεῖ ὅλην τὴν προσοχὴν διὰ νὰ ἀλληλομισοῦνται, νὰ ἀλληλοδιώκωνται, ν' ἀλληλοσπαράσσωνται.

Ὑστερα ἀπὸ τὸν ἀτυχῆ πόλεμον τοῦ 1897 οἱ Βούλγαροι ἐσήκωσαν κεφάλι. Ἐτοίμασαν ἔνοπλα σώματα, οἱ κομιτατζῆδες ἐφώλιασαν παντοῦ, ἢ ὑπαιθρὸς χώρα ἐτρομοκρατήθη. Ὅλα τὰ χωριὰ ἐπέσθησαν καὶ τὸ ἕνα κατόπιν τοῦ ἄλλου συνετά-

χθησαν με τὴν Ἐξαρχίαν. Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἐπλήγη βαρέως, ὁ Ἑλληνισμὸς τῆς περιφερείας Μοναστηρίου ἐγνώρισεν ἡμέρας πικρᾶς.

Καὶ οἱ Ρουμουνίζοντες, με τὸν κατεργάρον Ἀπόστολον Μαργαρίτην καὶ τὰ μισθοδοτούμενα γενναίως, ὄργανά των δὲν ἠσύχασαν. Ἀνεκάτεψαν ὅλας τὰς γύρω κοντσοβλαχικὰς κοινότητες.

Ἀλλὰ καὶ ἡ σεοβικὴ προπαγάνδα δὲν ἤργησε νὰ ἐνθροισθῆ εἰς τὸ Μοναστήριον μας.

Ἡ Μητρόπολις Πελαγονείας, ἡ Ἑλληνικὴ Κοινότης Μοναστηρίου, ὅλος ἐκεῖνος ὁ δοῦλος Ἑλληνισμὸς ἐδέχετο συνεχῶς ὁμοφροντίαν ἀπὸ ὅλας τὰς Προπαγάνδας. Καὶ ὁ δυνάστης Τοῦρκος... «διαιοῶν» «ἐβασίλευε» μακαρίως.

Ἔτσι τὴν θυμοῦμαι τὴν κατάστασι στὸ Μοναστήριον ὅταν τελείωσα τὰς σπουδὰς μου. Στὶς πρώτες ἡμέρες τῆς κοινωνικῆς μου ἐκεῖ ζωῆς δὲν ἤκουα τίποτε ἄλλο παρὰ «τί θὰ γίνουμε», πῶς θὰ τσακίσουμε τὰ κεφάλια τῶν Βουλγάρων, πῶς θὰ γελάσουμε τοὺς Τοῦρκους, πῶς θὰ ὀργανωθοῦμεν ἐναντίον πάντων.

Ἡ νεολαία, 20-25 χρονῶν, ἡμεῖς, ὅλοι μας, εἶχαμε βαπτισθῆ ἐνωρὶς εἰς τὸν φανατικώτερον ἐθνικισμὸν καὶ δὲν ἦτο ποτὲ δυνατόν νὰ ἀποδώσωμεν ἑπεροχὴν εἰς τὴν χαλύβδινον ἔστω ὀργάνωσιν τῶν Βουλγάρων, καὶ τὲς διαβολεμένες ραδιοφωνίαι τῶν λοιπῶν προπαγανδῶν. Ὅσο γιὰ τοὺς Τοῦρκους τὰ «ταιριάζαμε» μαζὺ τοὺς με τὲς διπλωματίες... Ἐνας Σύλλογος ἐδῶ ... Μουσικὸς τάχα, ἐχρησίμευε γιὰ «κέντρο» ὀργανώσεως «ἐσωτερικῆς ἀμύνης», ἄλλος «Ὁμιλος Φιλομουσίων» παρέχει γιὰ τὴν προπαρασκευὴ τῶν καλῶν παιδιῶν πρὸς ἀποστολὴν παλληκαριῶν στ' ἀνταρτικά μας σώματα, μία Ἀδελφότης Κυριῶν γιὰ νὰ παρέχῃ συσσίτια, ἐργασίαν, βοήθειαν εἰς ἀπόρους οἰκογενείας. Ὅλοι εἰς κίνησιν ἐναντίον πάντων, μυστικὰ ἐνεργοῦντες, παντοῦ ἐπιβλέποντες. Ἡ Ἐκκλησία με τὸ κήρυγμα τὸ Προξενεῖον μας με τὴν διδασκαλικὴν ὀργάνωσιν εἰς τὴν ἑπαιθρον, ἔδιδαν τὸ θάρρος εἰς τὸν διωκόμενον Ἑλληνισμὸν καὶ ἀναβαν τὸν δαυλὸν τῆς ἐκδικήσεως εἰς τὴν ἄμνην κατὰ πάντων τῶν ἐχθρῶν...

Ἔτσι ὅταν ἦλθεν ἡ ὥρα τῆς ἐθνικῆς δράσεως, ὅλοι μαζὺ, καὶ ὁ καθεὶς εἰς τὴν θέσιν του χωριστά, ἐφρέθησαν ἔτοιμοι διὰ τὸν ἀγῶνα...

Ἡ πρώτη περίοδος — μέσα σὲ φωτιὰς καὶ σκοτιωμοὺς — ἐβάσταξεν ἕως τὰ 1908. Ἐπῆλθε τότε ἡ ἀνακήρουξις τοῦ τουρκικοῦ συντάγματος. Ἄλλες τότε ἤρχισαν ἱστορίαι. Οἱ Τοῦρκοι ἔδειξαν τὸν σωβινισμὸν των. Ἐπῆλθεν ἡ συνειννόησις τῶν Χριστιανῶν καὶ τὸ 1912 ὁ Τοῦρκος ἐξεδιώχθη. Αὕτη ἦτο ἡ δευτέρα καὶ τελευταία περίοδος τῆς ἐν Μοναστηρίῳ κοινωνικῆς μου διαβιώσεως.

Μέσα σὲ τέτοια χρόνια πέρασα τὴ πρώτη μου, τὴ ζωντανή μου νεότητα. Ἐργαζόμενος σὲ συλλόγους, σ' ἐπιτροπὰς, σὲ συσσίτια καὶ οἰκοτροφεία, σ' ἐφημερίδας, ὅπου μποροῦσα καὶ ὅπου εὐκαιροῦσα...

Οἱ Τοῦρκοι ἀπηγόρευον τὴν κυκλοφορίαν Ἀθηναϊκῶν Ἐφημερίδων. Μόνον τὴν «Νέαν Ἠμέραν» τῆς Τεργέστης ἐβλέπαμε. Τὴν ἐκυκλοφοροῦσαμε ἱεροκοιφίως. Τὴν...ἀπεστηθίζαμε. Αἱ Ἑλληνικαὶ Ἐφημερίδες τῆς Κωνσταντινουπόλεως δὲν μποροῦσαν νὰ γράψουν ἀπολύτως τίποτε διὰ τὴν κίνησιν τῶν προπαγανδῶν, διὰ τὴν ἄμνην τὴν ἰδικὴν μας. Τουρκιά... λογοκρισία... Σβέσιμο, τρομοκρατία.

Γιὰ τὴν καλή μας ἐν τούτοις τύχη εἰς τὴν Θεσσαλονικὴν τὰ χρόνια ἐκεῖνα ἰδρῦθη ἡ Ἐφημερὶς «Νέα Ἀλήθεια» τοῦ ἀειμνήστου Ἰωάννου Κούσκουρα. Εἶχε συνεταιρισθῆ με ἰταλὸ ὑπὴκοον τυπογράφον, καὶ χάρις εἰς τὴν ἔμμεσον αὐτὴν ἀσυλίαν, τὸ δημοσιογραφικὸν αὐτὸ ὄργανο ἔγινεν ἡ σάλπιγξ ἡ ὁποία ἔδωσε τὸ σύνθημα εἰς ὄλους τοὺς «καλαμαράδες» τῆς Μακεδονίας νὰ ξεσπάσουν κατὰ τῶν προπαγανδῶν, κατὰ τῶν δυναστῶν, φανερὰ ἀρθρογραφοῦντες κατὰ τῶν Βουλγάρων καὶ λοιπῶν ἔθνοτήτων, δι' ἀλληγοριῶν πολεμοῦντες τὸν ἀπολυταρχισμὸν τῶν Τούρκων.

Φωτιὰ τὰ ἄρθρα τῆς Ν. Ἀληθείας, φωτιὰ καὶ αἱ ἀνταποκρίσεις τῶν συνεργατῶν της. Γνώριμος μὲ τὸν φίλτατον Κούσκουραν, φίλτατος μὲ τὸν ἀρχισυντάκτην της Γιάγκον Μπῆτον, ἔγινα ἀδιάκοπος, νὰ ποῦμε, συνεργάτης των ἀπὸ τὸ Μοναστήρι. Ἔτσι, τακτικῶς δημοσιογραφῶν, ἐκράτησα πολλὰς εἰκόνας τῆς ὅλης δράσεως τῆς ἑλληνικῆς Κοινότητος Μοναστηρίου κατὰ τὰς ἀνωτέρω δύο περιόδους.

Ἀσχοληθεὶς ταυτοχρόνως καὶ μὲ διαφόρους ἄλλας δημοσιευθεῖσας μελέτας ἐφρόντισα νὰ τὰς χρωματίσω μὲ τὴν ἔθνικὴν ὑπεροχὴν τοῦ ἐν Τουρκίᾳ Ἑλληνικοῦ στοιχείου.

Καὶ τώρα, τὸ 1933, πὸν συμμάζεψα λιγάκι τὸ Ἀρχεῖό μου διαβάζω μὲ συγκίνησι, ξαναδιαβάζω, ... τὴν ἀγνὴ ἑλληνικὴ ζωὴ τοῦ ἀλισμονήτου μας Μοναστηρίου, πὸν εἰργάσθη, ἐπολέμησε διὰ τὴν Ἑλλάδα μας, ἐδοξάσθη, ἀλήθεια, διὰ τὸν πατριωτισμὸν του, πὸν ἐθνσιάσθη, ὅμως ἄδικα καὶ ἔμεινε — τόσο σκληρὰ — ἔξω ἀπὸ τὰ ἑλληνικά μας σύνορα...

Ἡ ἀνὰ χεῖρας συλλογὴ μου, ἠπειρώτου, τὸ γέννημα, ἀλλὰ καὶ μοναστηριώτου τὸ θρέμμα, ἃς χρησιμεύσῃ, ὡς θυμίαμα προσευχῆς γιὰ κείνους πού εἰργάσθησαν ἐκεῖ ἐπάνω καὶ ἀπέθαναν μὲ τὴ λαχτάρα νὰ μείνουν γιὰ πάντα Ἑλληνες...

Ἀθῆναι Χριστούγεν'α 1933

Νικόλαος Χαρ. Γεωργιάδης

Η ΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ

ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΟΝ ΑΡΑΧΘΟ

Ἐκεῖ στὰ κάθετα βράχια
ἀνάμεσα στὶς ἀνθισμένες ἀγριομέντες
μπλεγμένες οἱ γραμμὲς τοῦ προσώπου σου,
στὸ πέρασμα τοῦ ἀγέρα ἢ φωνή σου, τὰ λόγια σου
κι ἐκεῖνος ὁ ψίθυρος σὰ διάχυτη μελωδία μελισσιῶν,
πάνω στὰ χεῖλη σου ἢ γεύση ἐκείνη ἀπὸ γύρι καὶ μέλι.

Ἐκεῖ θυμᾶσαι
μέσα στὴν ἀκινήσια τοῦ χρόνου
κάτω ἀπὸ τὴ σιωπηλὴ στοργή τοῦ πλάτανου
κράτησα στὰ χέρια μου τὶς στιγμὲς σου
αὐτὲς ποὺ κρατοῦσες φυλαγμένες
βαθιὰ στὸν κόρφο σου ρόδινο παιδικὸ ὄνειρο,
ξεδίπλωσα τὰ ἐφηβικά σου σκιρτήματα
κρυστάλλινο νερὸ στὴν παλάμη μου
κι ἤπιες, διγοῦσες πολὺ.

Ἐκεῖ λοιπὸν στὸ πέτρινο γεφύρι τῆς Πλάκας
κάτω ἀπὸ τὴν πελώρια ἀψίδα του
μὲ τὴ σμιλεμένη στὰ βράχια μνήμη
τόσων ἀνθρώπων ποὺ πέρασαν καὶ χάθηκαν στὴ σιωπή,
ἐκεῖ, μὲ τὰ πρόσωπά μας γυμνὰ στὸ φῶς
ἄφησα τοὺς καταρράκτες τῶν μαλλιῶν σου
νὰ σβύσουν τὴν πίκρα τῶν καιρῶν ἀπ' τὸ βλέμμα μου
καὶ στάθηκα ὥρες ὀλόκληρες
κρατώντας σφιχτὰ τὸ χέρι σου

Κι' ὕστερα ταξιδέψαμε
ἀκουμπώντας ἀπαλὰ στὴν Ποταμίσια χαίτη
ὡς πέρα μακριὰ στὶς γαλήνιες θάλασσες
στεγνώνοντας τὸ τελευταῖο δάκρυ μας
μέσα στὸν καινούργιο ἄνεμο
ποὺ μαστίγωνε δυνατὰ τὰ πρόσωπά μας.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΙΝΗΣΗ ΤΗΣ ΙΔΙΑΙΤΕΡΑΣ ΜΑΣ ΠΑΤΡΙΔΑΣ

Όπως πάντοτε ή στήλη αυτή περιλαμβάνει γεγονότα δραστηριότητες και παραλείπει γενικού ενδιαφέροντος που λαμβάνουν χώρα στο χώρο της ιδιαίτερας μας πατρίδας στο χρονικό διάστημα για το οποίο εκδίδεται το περιοδικό μας.

Έτσι στο διάστημα αυτό συνέβησαν τὰ ἑξῆς:

Συνεχίζεται ἡ παράδοση τῶν Ἑπειρωτῶν Εὐεργετῶν

Ὁ κ. Χρῆστος Κατσάρης δώρησε στοῦ Δήμο Ἰωαννίνων ἕνα οἰκόπεδο πού βρίσκεται στήν Ἀθήνα μεταξύ Κηφισιάς καί Ἀμαρουσίου ἀξίας 100 ἑκατομμυρίων δραχμῶν καί ἕνα οἶκημα πού βρίσκεται στήν Πλάκα τῆς Ἀθήνας στήν ὁδὸ Κυδαθηναίων.

Τὰ παραπάνω ἀκίνητα ὁ εὐεργέτης ἐπιθυμεῖ νὰ τὰ πουλήσει ὁ Δήμος Ἰωαννίνων καί μὲ τὰ χρήματα πού θὰ εἰσπράξει ν' ἀναγείρει τὸ Δημοτικὸ θέατρο τῆς πόλεως τῶν Ἰωαννίνων.

Δημοτικά καί λαϊκά Ἑπειρωτικά συγκροτήματα στήν Ἀλβανία

Στὰ πλαίσια τῶν διακρατικῶν καλλιτεχνικῶν ἀνταλλαγῶν μεταξύ τῆς χώρας μας καί τῆς Ἀλβανίας πού καθιερώθηκαν πρὸς 3/ετίας ἐπεσκέφθηκαν τὴν Ἀλβανία ἀπὸ τὶς 5-20 τοῦ περασμένου Ἰουλίου ὁ Ὅμιλος τῆς Ἐθνικῆς Ἀκαδημίας Σωματικῆς Ἀγωγῆς, ἡ χορευτικὴ ὁμάδα τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας Ἰωαννίνων, τὸ Λαϊκὸ συγκρότημα τοῦ Ἑπειρωτῆ τραγουδιστῆ Λάκη Χαλκιᾶ καί τὸ Δημοτικὸ Ἑπειρωτικὸ συγκρότημα τοῦ Ἑπειρωτῆ καλλιτέχνη Πέτρου Χαλκιᾶ-(Λούκα) μὲ τοὺς γνωστοὺς Ἑπειρωτῆς τραγουδιστῆς Ἑπειρωτικῶν τραγουδιῶν Στυλιανὸ Μπέλλο καί Σάββα Σιάτρα.

Τὰ παραπάνω συγκροτήματα ἔδωσαν παραστάσεις σὲ διάφορες πόλεις ὅπως στήν Κορυτσά, στοῦ Ἐλμπασάν, στοῦ Δυρράχιο, στή Σκόδρα, στοῦ Μπεράτι, στήν Αὐλώνα, στή Χειμᾶρα, στοὺς Ἅγιους Σαράντα, στοῦ Φοινίκι, στοῦ Ἀργυρόκαστρο, στήν Πρεμετή, στοῦ Λιμπόχοβο, στὰ Βρασερά, καί στὰ Τίρανα. Τὰ συγκροτήματά μας πραγματοποίησαν δέκα ἕξη συνολικὰ παραστάσεις σὲ γεμάτες ἀπὸ κόσμον αἶθουσες καί παντοῦ τοὺς ἐπιφυλάχτηκε θερμὴ ὑποδοχή.

Καί τὰ τέσσερα συγκροτήματα πού ἦταν τὸ ἕνα καλλίτερο ἀπὸ τὸ ἄλλο ἄφησαν ἄριστες ἐντυπώσεις στοῦ κοινὸ πού παρακολούθησε τὶς παραστάσεις τους.

Μεγάλῃ ὑπῆρξε ἡ συγκίνηση τῶν συμπατριωτῶν μας Βορειοηπειρωτῶν πού μὲ δάκρυα στὰ μάτια παρακολουθοῦσαν τὶς παραστάσεις καί ἰδιαίτερα τὰ Ἑπειρωτικά μοιρολόγια ἀπὸ τὸ κλαρίνο τοῦ Πέτρου Χαλκιᾶ καί τὸ συγκρότημά του πού τὸ ἀποτελοῦσαν οἱ Α. Χαλκιᾶς, Χ. Ζούμπας καί Μ. Σταυρόπουλος. Γιὰ τοὺς χοροὺς τῆς Γυμναστικῆς Ἀκαδημίας πού εἶχε ἐπικεφαλῆς τοὺς καθηγητῆς Ε. Λάλου καί Η. Δήμαν γράφτηκαν στοῦ τοπικὸ τύπο τῆς Ἀλβανίας οἱ καλλίτερες κριτικὲς, τὸ δὲ συγκρότημα τοῦ Λάκη Χαλκιᾶ μὲ τοὺς Ν. Καλέκα καί Ρόζα Φωκᾶ καθὼς καί ἡ χορευτικὴ ὁμάδα τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας Ἰωαννίνων δημιούργησαν σὲ ὅλες τὶς παραστάσεις ἀτμόσφαιρα ἐνθουσιασμοῦ.

Πιστώσεις στη Κοινότητα Γλυκῆς Θεσπρωτίας

Ἀπὸ τὸν Ὑπουργὸ Συντονισμοῦ ὑπογράφηκε ἀπόφαση σύμφωνα μὲ τὴν ὁποία ἡ Κοινότητα Γλυκῆς τοῦ Νομοῦ Θεσπρωτίας ἐντάσσεται στὸ εἰδικὸ πρόγραμμα τῶν προβληματικῶν περιοχῶν καὶ τῆς χορηγεῖται πίστωση 8 ἑκατομμυρίων γιὰ τὰ ἐξῆς ἔργα:

- 1) Γιὰ τὴν ἀσφαλτόστρωση τῆς ὁδοῦ Γλυκῆς-Ποταμιᾶς.
- 2) Γιὰ τὴν ἀσφαλτόστρωση ἐσωτερικῶν δρόμων τῆς Κοινότητας.
- 3) Γιὰ τὴν ἀπόκτηση παιδικῆς χαρᾶς.

Ἡ πρώτη ἔκθεση λογοτεχνικοῦ βιβλίου στὰ Γιάννινα

Μὲ πρωτοβουλία τοῦ Ὑπουργείου Πολιτισμοῦ καὶ μὲ τὴ συμπαράσταση τῶν λογοτεχνικῶν σωματείων καὶ τῆς Ἑνώσεως Ἐκδοτῶν καὶ βιβλιοπωλῶν Ἑλλάδος ὀργανώθηκε στὰ Γιάννινα ἡ πρώτη ἔκθεση λογοτεχνικῶν βιβλίων στὴν αἴθουσα τελετῶν τῆς Ζωσιμαίας Ἀκαδημίας. Στὴν ἔκθεση ποὺ σημείωσε ἐξαιρετικὴ ἐπιτυχία ὑπῆρχαν 1200 τίτλοι μυθιστορημάτων, διηγημάτων, ποιητικῶν συλλογῶν κλπ. γραμμένα ἀπὸ 800 περίπου συγγραφεῖς.

Κλήρωση ἐργατικῶν κατοικιῶν στὰ Γιάννινα

Παρουσία τοῦ Μητροπολίτη Ἰωαννίνων κ.κ. Θεόκλητου, τοῦ Νομάρχου κ. Φωτόπουλου, τοῦ Δήμαρχου Ἰωαννίνων κ. Γεωργιάδη καὶ λοιπῶν ἐκπροσώπων τῶν ἀρμοδίων Κρατικῶν Ὑπηρεσιῶν καὶ ἐκπροσώπων Ὀργανώσεων ἔγινε στὰ Γιάννινα ἡ κλήρωση 148 ἐργατικῶν κατοικιῶν μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ἰκανοποιηθοῦν οἱ στεγαστικὲς ἀνάγκες ἐνὸς σχετικὰ μεγάλου ἀριθμοῦ οἰκογενειῶν ποὺ στεροῦντο στέγης.

Καὶ ἄλλος Ἡπειρώτης μεγάλος εὐεργέτης

Ὁ ἀείμνηστος Νικόλαος Τσουμάνης ἀπὸ τὸ χωριὸ Πάδες τῆς Ἐπαρχίας τῆς Κόνιτσας ποὺ ἦταν ἐγκατεστημένος στὸ Βελγικὸ Κογκὸ τὸ σημερινὸ Ζαῖρ ἄφησε μεγάλη περιουσία σὲ ἀκίνητα τὴν ὁποία μὲ διαθήκη του τὴ διαθέτει ὡς ἐξῆς:

α) Στὸ Νοσοκομεῖο Ἰωαννίνων νὰ κατασκευασθεῖ πτέρυγα μὲ 10 δίκλινα καὶ 10 μονόκλινα κρεβάτια καὶ μὲ ὅλους τοὺς βοηθητικούς χώρους.

β) Νὰ ἰδρυθεῖ στὰ Γιάννινα μεγάλη αἴθουσα διαλέξεων καὶ τελετῶν στὴν ὁποία νὰ δοθεῖ τὸ ὄνομα Τσουμάνειος.

γ) Στὸ Νοσοκομεῖο τῆς Κόνιτσας νὰ ἰδρυθεῖ ἐπίσης πτέρυγα μὲ 10 δίκλινα καὶ 10 μονόκλινα κρεβάτια καὶ μὲ ὅλους τοὺς βοηθητικούς χώρους.

δ) Στὴν κοινότητα Πάδες τῆς γενέτειράς του 300.000 δραχμὲς γιὰ κοινωφελεῖς σκοποὺς καθὼς καὶ ἓνα διαμέρισμα πολυτελοῦς κατασκευῆς ἀπὸ τὴν οἰκοδομὴ του ποὺ εἶναι στὴν ὁδὸ Σόλωνος στὴν Ἀθήνα.

Ὅλα τὰ παραπάνω, ἐκτὸς ἀπὸ τὶς δωρεὲς πρὸς τὴ γενέτειρά του, θὰ γίνουν ἀπὸ τὴν κτηματικὴ του περιουσία ποὺ βρίσκεται στὸ Βελγικὸ Κογκό.

Οικονομικές ενισχύσεις σέ Σχολεία του Νομού Πρέβεζας

Τò ύπουργείο Συντονισμού με απόφασή του ενέκρινε τίς παρακάτω πιστώσεις για τίς κτιριακές ανάγκες τών Σχολείων του Νομού τής Πρέβεζας.

Γιά τò Γυμνάσιο	Φιλιππιάδας	5.000.000	δρχ.
»	»	Λούρου	2.000.000 δρχ.
»	»	Καναλακίου	7.000.000 δρχ.
»	»	Πρέβεζας	25.000.000 δρχ.
»	»	Θεσπρωτικού	2.000.000 δρχ.
Γιά τò Δημοτικό Σχολείο	Βαλανιδοράχης	7.000.000	δρχ.
»	»	»	Πρέβεζας 1.800.000 δρχ.
»	»	»	Καναλακίου 2.000.000 δρχ.
»	»	»	Τύριας 1.700.000 δρχ.
»	»	»	Ναρκίσου 1.800.000 δρχ.

Ἡ óδική σύνδεση τών Γρεβενών με τὰ Γιάννινα

Ἐστερα ἀπό ἐνέργειες του Νομάρχη Γρεβενών κ. Ράπτη ἄρχισε ἀπό συνεργείο τής Β. ΜΟΜΑ ἡ ἀσφαλτόστρωση τής óδου Γρεβενών-Κρανιαῖς Μετσόβου πού θά συνδέσει τò Νομό Γρεβενών με τò Νομό Ἰωαννίνων. Τò ἔργο εἶναι Προϋπολογισμού 150 ἑκατομμυρίων δραχμῶν καὶ ἄρχισε με τὴν ὑπάρχουσα πίστωση τών 18 ἑκατομμυρίων δραχμῶν, προβλέπεται δὲ νὰ τελειώση στò τέλος του 1981. Ἐτσι ó Νομός Γρεβενών συνδεόμενος με τὴν Ἠπειρο θά βγεῖ ἀπό τὴν ἀπομόνωση στὴν όποία βρίσκεται σήμερα, ἡ δὲ ἀπόσταση μεταξύ Γρεβενών-Ἰωαννίνων θά εἶναι 110 χιλιόμετρα ἔναντι 220 χιλιομέτρων πού εἶναι σήμερα ἀπό τὴν παρεγνατία óδò μέσω τής Ἐπαρχίας Βοῖου καὶ 180 χιλιομέτρων μέσω τής Καλαμπάκας Κατάρας.

Ἐξ' ἄλλου ἡ ἀπόσταση μεταξύ Θεσ/νίκης-Ἰωαννίνων με τὴν νέα αὐτὴ óδò μειώνεται κατὰ 63 χιλιόμετρα καὶ τò σπουδαιότερο ἀποφεύγεται ἡ ἐπικίνδυνη καὶ δύσκολη διάβαση τής Κατάρας, ó δὲ Νομός Γρεβενών εἰσέρχεται πλέον στὸν τουριστικὸ ἄξονα Μακεδονίας - Ἠπείρου-Κέρκυρας.

Ἡ ἴδρυση Μουσείου στὴ Θεσπρωτία

Ὁ Νομάρχης Θεσπρωτίας κ. Βλαχοσωτήρος ζήτησε με τηλεγράφημα του ἀπό τò Ἐπουργείο Συντονισμού καὶ τὴν Ἀρχαιολογικὴ ἔταιρία νὰ ἰδρυθεῖ Μουσείο στὴ Θεσπρωτία στò όποιο νὰ συγκεντρωθοῦν τὰ τόσα εὐρήματα πού ἔχουν ἀνακαλυφθεῖ ὡς τώρα ἀπό τίς ἀνασκαφὲς στὶς διάφορες περιοχὲς του Νομού Θεσπρωτίας. Ὁ κ. Νομάρχης στò τηλεγράφημά του τονίζει ότι εἶναι ἐντελῶς ἀκατανόητο νὰ συγκεντρώνονται τὰ ἀρχαιολογικὰ εὐρήματα στὴν Κέρκυρα καὶ ὄχι στὰ Γιάννινα πού ὡς γνωστὸν λειτουργεῖ ὀργανωμένο Μουσείο πού θά φυλάσσονταν μέχρις ότου ἰδρυθεῖ Μουσείο στὴν Ἠγουμενίτσα.

Παμπωγωνησιακὸ Συνέδριο στò Βασιλικὸ Πωγωνίου

Στὴν Κωμόπολη Βασιλικὸ τής Ἐπαρχίας Πωγωνίου του Νομού Ἰωαννίνων

πραγματοποιήθηκε με μεγάλη έπιτυχία στις 17 τοῦ περασμένου Αὐγούστου τὸ Δο Παμπωγωνησιακὸ Συνέδριο πὸ τὸ ὀργάνωσε ἡ Ὅμοσπονδία Ἐνώσεων καὶ Ἀδελφοτήτων τῆς Ἐπαρχίας Πωγωνίου.

Τὸ συνέδριο ἄρχισε με ἐκκλησιασμὸ τῶν συνέδρων στὴν κεντρικὴ ἐκκλησία τοῦ Βασιλικοῦ πὸ εἶναι ἀφιερωμένη στὴν Ὑπαπαντή, ἐπακολούθησε κατάθεση στεφάνου στὸ Ἡρῶο τῆς Κοινότητας καὶ ἀγιασμὸς. Με τὴν ἔναρξη τῶν ἐργασιῶν τοῦ συνεδρίου ἀπηύθυναν χαιρετισμὸ πρὸς τοὺς συνέδρους ὁ ἐκπρόσωπος τοῦ κ. Νομάρχη Ἰωαννίνων κ. Θ. Παπαδόπουλος, ὁ Πρόεδρος τῆς Κοινότητας Βασιλικοῦ κ. Β. Τσάβαλος, ὁ Πρόεδρος τῆς Πανηπειρωτικῆς Συνομοσπονδίας Ἑλλάδος κ. Κ. Νάσσης καὶ ὁ τέως Πρόεδρος αὐτῆς κ. Ε. Μαντζίκας, ὁ Πρόεδρος τῆς Ὅμοσπονδίας Ἐνώσεων καὶ Ἀδελφοτήτων Πωγωνίου κ. Κ. Στούκας καὶ πολλοὶ ἄλλοι.

Στὴ συνέχεια ἀπὸ εἰδικὸς εἰσηγητὲς ἀναπτύχθηκαν τὰ παρακάτω θέματα πὸ ἀφοροῦν τὴν Ἐπαρχία Πωγωνίου.

1) Ἀπὸ τὸν κ. Ἀχιλλέα Τσορτέκη Συμβολαιογράφο τὸ θέμα «Ὅδικὸ δίκτυο, συγκοινωνιακὰ μέσα, ὕδρευση, τηλεπικοινωνία, κτηνοτροφία, πτηνοτροφία, δασοκομία, δενδροκομία, οἰκιακὴ βιοτεχνία».

2) Ἀπὸ τὸν κ. Κορνήλιο Λατσούνα Μηχανολόγο ἠλεκτρολόγο τὸ θέμα «Ὅρυκτὸς πλοῦτος τοῦ Πωγωνίου».

3) Ἀπὸ τὸν κ. Ἀντώνιο Φούσα Δικηγόρο τὸ θέμα «Τὰ μετὰ τὴν ἐπιψήφιση τοῦ Ν. 849/78 περὶ ἀναπτυξιακῶν κινήτρων στὸ Πωγώνι καὶ τίς ἄλλες ἀκριτικὲς περιοχὲς τῆς Ἡπείρου».

4) Ἀπὸ τὴν κ. Κλώντια Κατσαρὰ Πρόεδρο Παιδικῶν χωριῶν S.O.S. τὸ θέμα «Παιδικὰ χωριὰ S.O.S.».

5) Ἀπὸ τὴν κ. Ἐλευθερία Δόβα τὸ θέμα: «Ἰδρυση Κέντρων γιὰ ἀνάπηρα ἀλλὰ ἀσκήσιμα παιδιὰ».

6) Ἀπὸ τὸν κ. Ἀναστάσιο Μηλιώνη Γιατρὸ τὸ θέμα «Ἰατρικὴ περίθαλψη-βελτίωση καὶ ἐπέκταση. Κοινωνικὴ ἀσφάλιση».

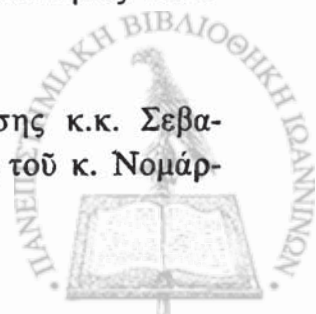
7) Ἀπὸ τὸν κ. Κ. Βασαγιάννη Συμβολαιογράφο τὸ θέμα «Ἐπιστροφή στὶς ρίζες, ὄροι καὶ προϋποθέσεις».

Μετὰ τίς εἰσηγήσεις ἀκολούθησαν χαιρετισμοὶ Βουλευτῶν, Πολυτευτῶν καὶ ἄλλων ἐπισήμων καὶ τὸ συνέδριο ἔκλεισε με χαιρετισμὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτη Δρυϊνουπόλεως Πωγωνιανῆς καὶ Κονίτισης κ.κ. Σεβαστιανοῦ, ἐξουσιοδοτήθηκε δὲ τὸ Προεδρεῖο τοῦ συνεδρίου γιὰ τὴν ἐκδοση τοῦ σχετικοῦ ψηφίσματος.

Τέλος ἐπακολούθησε δεξίωση τῶν συνέδρων καὶ ψυχαγωγικὸ πρόγραμμα με χορευτικὰ συγκροτήματα πὸ χόρεψαν με Ἡπειρωτικὰ ὄργανα τοπικοὺς Ἡπειρωτικοὺς χοροὺς με τὴ συμμετοχὴ καὶ τῶν κατοίκων τῆς Κοινότητας Βασιλικοῦ.

Στὸ συνέδριο παρέστησαν:

Ὁ Μητροπολίτης Δρυϊνουπόλεως, Παγωνιανῆς καὶ Κονίτισης κ.κ. Σεβαστιανός, Βουλευτὲς καὶ Πολυτευτὲς τῆς Ἡπείρου, ὁ ἐκπρόσωπος τοῦ κ. Νομάρ-

χου Ἰωαννίνων, ὁ συμπατριώτης Νομάρχης Πειραιῶς κ. Π. Γερογιάννης, ὁ Ἀνώτερος Διοικητὴς Χωροφυλακῆς Ἡπείρου, ὁ Διοικητὴς χωροφυλακῆς Ἰωαννίνων, οἱ δήμαρχοι Φιλιατῶν Δελβινακίου καὶ Κόνιτσας, Ὑπηρεσιακοὶ παράγοντες τοῦ Νομοῦ Ἰωαννίνων, ἐκπρόσωποι τῶν Ἡπειρωτικῶν Ὄργανώσεων Ἀθηνῶν Πειραιῶς, Πρόεδροι Κοινοτήτων τοῦ Νομοῦ Θεσπρωτίας καὶ τῆς Ἐπαρχίας Πωγωνίου καὶ πολλοὶ Πωγωνῆσιοι.

Ἰδρυση Οἰκοτροφείου θηλέων στὴν Κόνιτσα

Στὴν Κόνιτσα ἰδρύθηκε ἐκκλησιαστικὸ οἰκοτροφεῖο θηλέων πού τοῦ δόθηκε ἡ ὀνομασία «Ἁγία Μακρίνα» κατόπιν ἐνεργειῶν καὶ ἀόκνων προσπαθειῶν τοῦ Μητροπολίτη Δρυϊνουπόλεως Παγωνιανῆς καὶ Κονίτσης κ.κ. Σεβαστιανοῦ.

Τὸ ἴδρυμα πού ἔχει ἄνετες καὶ σύγχρονες κτιριακὲς ἐγκαταστάσεις μὲ ἄριστο ἀπὸ κάθε ἄποψη ἐξοπλισμὸ εἶναι τῆς δυνάμεως τῶν 35 οἰκοτρόφων μαθητριῶν τοῦ ἐκεῖ Γυμνασίου. Τὸ οἰκόπεδο πού χτίστηκε εἶναι δωρεὰ τοῦ Χαρ. Βαρδάκη.

Πίστωση γιὰ τὸ Δημοτικὸ Σχολεῖο Τσεπέλοβου Ζαγορίου

Ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖο Παιδείας ἐνεκρίθηκε πίστωση δύο ἑκατομμυρίων δραχμῶν ὡς ἐνίσχυση γιὰ τὸ χτίσιμο τοῦ Δημοτικοῦ Σχολεῖου Τσεπέλοβου Ζαγορίου τοῦ Νομοῦ Ἰωαννίνων πού εἶχε καεῖ πέρυσι.

Ἡ ὀδικὴ σύνδεση τῶν Ἐπαρχιῶν Πωγωνίου-Φιλιατῶν

Τὴν ἀνάγκη τῆς ὀδικῆς συνδέσεως τῶν δύο ἀκριτικῶν Ἐπαρχιῶν Πωγωνίου καὶ Φιλιατῶν ἐπεσήμαναν πρὸς τὸ Ὑπουργεῖο Συντονισμοῦ πολιτικοὶ παράγοντες τῶν Νομῶν Ἰωαννίνων καὶ Θεσπρωτίας.

Ἔτσι προτείνεται νὰ πραγματοποιηθεῖ ἡ σύνδεση κατὰ τὴν κατεύθυνση τῶν χωριῶν Πωγωνιανῆ-Ποντικάτες-Ἀργυροχώρι-Κτίσματα Ἁγία Μαρίνα-Λάβδανη τῆς Ἐπαρχίας Πωγωνίου καὶ ἐν συνεχείᾳ τῶν χωριῶν Κουρεμάδι-Λίστα-Κεφαλοχώρι-Μηλέα-Ἀναβρυτὸ-Φιλιάτες τῆς Ἐπαρχίας Φιλιατῶν μὲ τέρμα τὸ λιμάνι τῆς Σαγιάδας.

Ἔτσι ἀφ' ἑνὸς μὲν θὰ ἐπιτευχθεῖ ἡ ταχεῖα σύνδεση τοῦ Νομοῦ Ἰωαννίνων μὲ τὰ Ἡπειρωτικὰ λιμάνια καὶ ἀφ' ἑτέρου ἡ ἀκριτικὴ Ἐπαρχία Φιλιατῶν θὰ βγεῖ ἀπὸ τὴν ἀπομόνωση πού βρίσκεται σήμερα, θὰ συνδεθεῖ μὲ τὴ Θεσσαλία καὶ τὴ Μακεδονία καὶ θὰ καταστεῖ δυνατὴ ἡ ἀξιοποίησὴ τῆς.

Ἀνακαλύφθηκε σπήλαιο στὴν Πάργα

Ἀπὸ τὸν σπηλαιολόγο κ. Παυλίδη ἀνακαλύφθηκε σπήλαιο στὸν Συνοικισμό Ἁγία Κυριακὴ τῆς Πάργας.

Τὸ σπήλαιο ἔχει μῆκος 40 μέτρα, πλάτος 15 μέτρα καὶ ὕψος 8 μέτρα εἶναι δὲ γεμάτο ἀπὸ ὠραίους σταλαγμίτες καὶ σταλαχτίτες σὲ μιὰ πλούσια ἀπὸ τὴ φύση διακόσμηση.

Ἐμπλουτισμὸς τῆς λίμνης Ἰωαννίνων μὲ κυπρίνους

Μὲ πρωτοβουλία τοῦ Νομάρχῃ Ἰωαννίνων καὶ τῶν Πανεπιστημιακῶν Ἀρχῶν τοῦ Πανεπιστημίου Ἰωαννίνων ρίχτηκαν στὴν λίμνη Ἰωαννίνων 200.000 τεμάχια ψαριῶν τοῦ γένους Κυπρίνος (γριβάδια) μὲ σκοπὸ τὸν ἐμπλουτισμὸ τῆς λίμνης μὲ τὸ εἶδος αὐτὸ τῶν ψαριῶν.

Ἐγκαίνια Πανεπιστημιακῶν Σχολῶν στὰ Γιάννινα

Τὸν περασμένο Νοέμβριο παρουσία τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων κ. Ταλιαδούρου ἔγινε στὴν Πανεπιστημιούπολη Ἰωαννίνων στὴ Δουρὸντὴ ἡ θεμελίωση τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς καὶ ἐν συνεχείᾳ τὰ ἐγκαίνια τοῦ κτιρίου τῆς Φυσικομαθηματικῆς Σχολῆς.

Ποῖται νὰ διασωθεῖ ἡ χαράδρα τοῦ Ἀῶου στὴν περιοχὴ τῆς Κόνιτσας

Ἐλάχιστες χαράδρες ἔχουν τὴν ὁμορφιὰ τῆς χαράδρας τοῦ Ἀῶου ποταμοῦ στὴν περιοχὴ τῆς Κόνιτσας.

Αὐτὴ ἡ γραφικὴ χαράδρα μὲ τὴ σπάνια χλωρίδα καὶ πανίδα τῆς κινδυνεύει νὰ καταστραφεῖ ἀπὸ λαθροῦλοτομίες λαθροθηρίες καὶ ἀπὸ τὴν κατασκευὴ διαφόρων τεχνικῶν ἔργων ὅπως εἶναι μιὰ ὁδὸς ποὺ κατασκευάστηκε ἀπὸ τὸ παλιὸ γεφύρι τῆς Κόνιτσας μέχρι τὸ Μοναστήρι τοῦ Στομίου, τὰ τρία φράγματα ποὺ πρόκειται νὰ κατασκευάσει ἡ Δ.Ε.Η. στὸν Ἀῶο καθὼς καὶ ἡ σχεδιαζομένη κατασκευὴ μιᾶς ὁδοῦ μέσα στὴ χαράδρα ἀπὸ τὸ φράγμα τοῦ Ἐλευθέρου μέχρι τὸ γεφύρι τῆς Κόνιτσας.

Οἱ κίνδυνοι αὐτοὶ ἐπισημαίνονται σὲ ἐπιστολὴ τῆς Συντονιστικῆς Ἐπιτροπῆς Ὀργανώσεων Προστασίας τοῦ Περιβάλλοντος πρὸς τὸν Πρωθυπουργὸ καὶ τοὺς Ὑπουργοὺς Γεωργίας καὶ Χωροταξίας. Φρονοῦμε ὅτι κανένας δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ καταστρέφει τὰ μεγαλουργήματα τῆς φύσεως ἀντὶ οἰουδήποτε ἔργου τοῦ σύγχρονου πολιτισμοῦ.

Ἡ προτομὴ τοῦ εὐεργέτη Μιχαὴλ Ἀναγνωστόπουλου

Ὁ ἐξωραϊστικὸς Σύλλογος τοῦ χωριοῦ Πάπιγγο τῆς Ἐπαρχίας Ζαγορίου τοῦ Νομοῦ Ἰωαννίνων κατόρθωσε νὰ κατασκευάσει τὴν προτομὴ τοῦ μεγάλου εὐεργέτη Μιχαὴλ Ἀναγνωστόπουλου ποὺ κατάγονταν ἀπὸ τὸ Πάπιγγο 73 χρόνια μετὰ τὸ θάνατό του, ἀπὸ τὸ κληροδότημα τοῦ ὁποίου εἶχε ἰδρυθεῖ καὶ ἡ Ἀναγνωστοπούλειος Γεωργικὴ Σχολὴ στὴν Κόνιτσα, μὲ τὴν τόση λαμπρὴ ἱστορία τῆς καὶ ἡ ὁποία ἐντελῶς ἀδικαιολόγητα πρὸ ὀλίγων ἐτῶν καταργήθηκε. Ἡ προτομὴ στήθηκε στὴν γενέτειρά του μπρὸς στὴν Ἀναγνωστοπούλειο Βιβλιοθήκη καὶ τὰ ἀποκαλυπτήρια θὰ γίνουν ἐντὸς τοῦ 1981.

ΚΟΡΥΤΣΑ ΚΑΙ ΜΟΣΧΟΠΟΛΗ
ΔΥΟ ΛΑΜΠΡΑ ΚΕΝΤΡΑ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Τοῦ κ. Ἐπαμεινώνδα Βαδίλη τ. Ἐπιθεωρητοῦ Γεωργίας

Ἄναμφιβόλως δύο ἀπὸ τὰ λαμπρότερα Κέντρα Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ στὴ Βόρειο Ἥπειρό μας εἶναι ἡ Κορυτσά καὶ ἡ Μοσχόπολη.

Τραγικὴ ἢ μοῖρα τῆς Ἱστορίας καὶ τῶν δύο αὐτῶν Βορειοηπειρωτικῶν πόλεων, ἀλλὰ ὅπωςδήποτε τραγικώτερη ἢ μοῖρα τῆς Μοσχόπολης. Ἡ Κορυτσά ὅπως εἶναι γνωστὸ εἶναι χτισμένη σὲ μιὰ ὁμορφὴ καὶ γραφικὴ κοιλάδα γνωστὴ σὰν κάμπος τῆς Κορυτσᾶς ποῦ φημίζεται γιὰ τὴ μεγάλη γονιμότητα τῶν ἐδαφῶν της καὶ τὰ ἄφθονα καὶ καθαρὰ νερὰ μὲ τὰ ὁποῖα ἀρδεύεται ἀπὸ τὸν ποταμὸ Δεβόλη. Γύρω της ὑψώνονται ἐπιβλητικὰ τὰ περήφανα Βορειοηπειρώτικα βουνὰ Ξηροβούνη ἢ Μάλι Θάτ, ὁ Μοράβας, τὸ Γραμῶζ ἢ Ράχη τοῦ Κιάρη καὶ τὰ Κανδαοῦια ὄρη.

Ἡ πόλη χωρίζεται σὲ δύο μεγάλα τμήματα ἀπὸ τὸν ποταμὸ Μόραβα παραπόταμο τοῦ Δεβόλη, τὸ Βαρόσι καὶ τὸν Κασαμπά.

Γενικὴ ἄποψη τῆς Κορυτσᾶς κατὰ τὸ ἔτος 1928. Ἡ γραφικὴ πόλη μὲ τοὺς πολλοὺς θρύλους καὶ τὴ μεγάλη ἱστορία της. Φωτογραφία κ. Χαριλάου Σωτηροπούλου.

Τὸ Βαρόσι πάλε χωρίζεται σὲ δύο τμήματα τὸ Ἄνω Βαρόσι καὶ τὸ Κάτω Βαρόσι. Τὸ ἄνω Βαρόσι περιλαμβάνει τὶς συνοικίες Μάνου, Μπάρτσιου, Γενῆ Μαχαλαῖ, Κύρου, Πέντζου, Μάντσου, Μάντου καὶ Καλέ. Τὸ δὲ Κάτω Βαρόσι μιὰ μόνο συνοικία τῆς Παναγίας. Οἱ κάτοικοι ὅλων αὐτῶν τῶν συνοικιῶν ἦταν χριστιανοί.

Ἐντίθετα ὁ Κασαμπὰς περιλάμβανε Τουρκικὲς συνοικίες καὶ τὴν ἀγορά. Στὴν ἀγορά ὑπῆρχαν 800 περίπου καταστήματα τὰ ὅποια ὅλα σχεδὸν ἦταν Ἑλληνικά, μεγάλα Ξενοδοχεῖα ἀτμόμυλοι κλπ. Τὸν πληθυσμὸ τῆς πόλης καὶ τοῦ Νομοῦ Κορυτσᾶς κατὰ τὶς διαφόρους περιόδους μᾶς τὸν δίνει ὁ παρακάτω πίνακας:

Ἔτη	Συνολικὸς πληθυσμὸς	Ἑλληνες	Ἀλβανοὶ
<u>Πόλη Κορυτσᾶς</u>			
1875	8.200		
1888	10.000		
1913	15.453	11.453	4.000
1930	22.787		
Σημερινὸς πληθ.	35.000		
<u>Νομὸς Κορυτσᾶς</u>			
1913	71.446	37.286	34.160
1940	169.000		

Αὐτὰ τὰ στοιχεῖα ἦταν δυνατὸν νὰ ἐξευρεθοῦν ὡς πρὸς τὸν πληθυσμὸ, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ αὐτὰ φαίνεται καθαρὰ ἡ ὑπεροχὴ τοῦ Ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ ἔναντι τοῦ Ἀλβανικοῦ τόσο στὴ πόλη τῆς Κορυτσᾶς ὅσο καὶ στὸ Νομὸ Κορυτσᾶς.

Ὡς πρὸς τὸ ὄνομα τῆς Κορυτσᾶς ὑπάρχουν πολλὲς καὶ ἀντικρουόμενες ἀπόψεις. Ἄλλοι φρονοῦν ὅτι τὸ ὄνομά της προῆλθε ἀπὸ τὴ μεσαιωνικὴ πόλη Κούρεστος, ἄλλοι ὅτι πῆρε τὸ ὄνομα ἀπὸ τὸν ἡγεμόνα καὶ ἰδρυτὴ της Κοτζιά μὲ τὴν παρένθεση ἑνὸς ρ στὸ ὄνομα αὐτό, ἄλλοι πάλε φρονοῦν ὅτι τὸ ὄνομα προέρχεται ἀπὸ τὴ σλαβικὴ λέξη Γκόριτσα πού σημαίνει μικρὸ βουνὸ καὶ ἄλλοι ὅτι προέρχεται ἀπὸ τὴν Ἀλβανικὴ λέξη Γκορίτσα πού σημαίνει ἀγριοαχλαδιὰ γκορτσιὰ ὅπως λέγεται καὶ στὴ δική μας τήγλωσσα λόγω τῆς ὑπάρξεως πολλῶν ἀγριοαχλαδιῶν στὴν περιοχὴ αὐτή. Ἡ ἱστορία τῆς Κορυτσᾶς ὅπως καὶ τῶν περισσοτέρων Ἡπειρωτικῶν πόλεων εἶναι κάπως σκοτεινὴ. Ποιὰ μεσαιωνικὴ πόλη ἦταν στὴν θέση πού εἶναι ἡ σημερινὴ Κορυτσᾶ δὲν εἶναι ἀπολύτως γνωστὸ. Ὁ ἱστορικὸς Καρμίτσης ἀναφέρει ὅτι ἦταν ἡ μεσαιωνικὴ πόλη Κούρεστος. Ὁ ἴδιος ἱστορικὸς ἀναφέρει ὅτι πρὸ τοῦ 1487 ἡ σημερινὴ Κορυτσᾶ ἦταν ἕνα ἄσημο χωριὸ γνωστὸ μὲ τὸ ὄνομα Ἐπισκοπὴ μὲ 15 ἀγροτικὲς οἰκογένειες καὶ μὲ ἐκκλησία ἀφιερωμένη στὴν Ἁγία Παρασκευή.

Τὸ μικρὸ ἐκεῖνο χωριουδάκι ἀπὸ τότε χρόνῳ σὺν τῷ χρόνῳ ἔγινε σημαίνουσα κωμόπολη καὶ ἀργότερα διάσημη πόλη.

Ἡ μεγαλύτερη ἀνάπτυξη τῆς Κορυτσαῦς ἀρχίζει ἀπὸ τὰ τέλη τοῦ 18ου αἰώνα καὶ ὀφείλεται σὲ δύο κυρίως λόγους.

Ὁ πρῶτος λόγος εἶναι ἡ κατ' ἐξοχὴν προνομιακὴ γεωγραφικὴ θέσις τῆς γιὰτὶ βρίσκεται μεταξὺ τῆς Μακεδονίας, τῆς Ἀλβανίας καὶ τῆς Ἡπείρου ἀπὸ ὅπου περνοῦν ὅλοι οἱ δρόμοι ποὺ ὀδηγοῦν πρὸς τὶς περιοχὰς αὐτές.

Ὁ δεύτερος λόγος ἦταν τὸ γεγονός ὅτι κατεστράφησαν πολλὰ ἄλλα λαμπρὰ Ἑλληνικὰ Κέντρα τῆς περιοχῆς αὐτῆς ὅπως ἡ Σίπισχα, ἡ Νικολίτσα, τὸ Μπιθικούκι, ἡ Μπόρια καὶ κυρίως ἡ Μοσχόπολη μὲ ἀποτέλεσμα οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς κατοίκους τοὺς νὰ καταφύγουν στὴν Κορυτσά.

Ἀλλὰ ἄς ἀφήσουμε γιὰ λίγο τὴν Κορυτσά γιὰ νὰ πᾶμε στὴ Μοσχόπολη ποὺ σὰν ἐμπορικὸ, πολιτιστικὸ καὶ πνευματικὸ Κέντρο ἐπεσκίαζε καὶ αὐτὴ ἀκόμη τὴν Κορυτσά.

Ἡ Μοσχόπολη τὸ ἄλλο λαμπρὸ Κέντρο Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ κτίστηκε τὸν 14ο ἢ τὸν 15ο αἰώνα. Ἡ μεγαλύτερη ἀκμὴ αὐτῆς τῆς πόλης ἦταν τὸ 1720 ποὺ εἶχε πληθυσμὸ 50.000 κατοίκους. Οἱ πρῶτοι τῆς κάτοικοι στὴν ἀρχὴ ἦταν κτηνοτρόφοι, πολλοὶ δὲ ἀπὸ αὐτοὺς ἦταν βλαχόφωνοι ἀλλὰ μὲ ἀκραιφνῆ Ἑλληνικὰ συναισθήματα καὶ Ἑλληνικώτατη συνείδηση.

Ἀπὸ κτηνοτρόφοι σιγὰ-σιγὰ ἔγιναν βιοτέχνες ὀνομαστοὶ γιὰ τὴν ὑφαντουργία, ταπητουργία καὶ σιδηρουργία, ἐδημιούργησαν σημαντικὲς γιὰ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη βιομηχανίες καὶ μὲ τὰ βιομηχανικὰ τοὺς αὐτὰ προϊόντα κατέκτησαν τὶς ἀγορὰς τῆς Θεσσαλονίκης, τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τῆς Σμύρνης, τῆς Τεργέστης καὶ τῆς Βενετίας. Αὐτὲς οἱ βιομηχανίες προσπόρισαν στοὺς Μοσχοσχοπολίτες μεγάλου πλοῦτο τὸν ὁποῖο χρησιμοποίησαν γιὰ νὰ ἰδρῦσουν μεγαλοπρεπεῖς Ναοὺς, Σχολεῖα, Νοσοκομεῖα, Ἀγορὰς καὶ ἄλλα εὐαγῆ ἰδρύματα καθὼς καὶ γιὰ νὰ καλλιεργήσουν σὲ μεγάλο βαθμὸ τὰ γράμματα καὶ τὶς τέχνες.

Ἔτσι ἰδρυσαν Σχολὴ ποὺ τὴν ὀνόμασαν Ἑλληνικὸ Φροντιστήριον, ποὺ τὸ 1744 τὴ μετονόμασαν σὲ Νέα Ἀκαδημία ἡ ὁποία διέθετε πλὴν τῶν ἄλλων ἀξιόλογη βιβλιοθήκη καὶ τυπογραφεῖο, πρᾶγμα σπάνιο γιὰ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη. Χάρη σ' αὐτὴ τὴν καλλιέργεια τῶν γραμμάτων ἡ Μοσχόπολη ἔδωσε στὸ γένος πολλοὺς διακεκριμένους λόγιους καὶ κληρικούς. Ἡ παρακμὴ τῆς Μοσχόπολης ἀρχίζει ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ Ὀρλωφικοῦ κινήματος τὸ 1768 γιὰ τὴν ἀπελευθέρωση τῆς Ἑλλάδας ἀπὸ τὸν Τουρκικὸ ζυγὸ, τὸ ὁποῖο οἱ Μοσχοπολίτες τὸ ὑπέθαλψαν καὶ τὸ βοήθησαν. Ὅπως εἶναι γνωστὸ ὁ Ἀλέξιος Ὀρλώφ ἐπὶ αὐτοκρατορίας τῆς Ρωσσίας Αἰκατερίνης τῆς Βας κατέβηκε μὲ Ρωσικὸ στόλο στὴν Ἑλλάδα γιὰ νὰ ὀργανώσει ἐπανάσταση τῶν Ἑλλήνων κατὰ τῶν Τούρκων ἡ ὁποία ὁμως ἀπέτυχε.

Ἀφορμὴ ἀπὸ τὸ γεγονός αὐτὸ πῆραν οἱ Τουρκαλβανοὶ οἱ ὁποῖοι στὴν πραγματικότητα ὑπέβλεπαν τὸν πλοῦτο καὶ τὴν πρόοδο τῶν κατοίκων τῆς Μοσχούπολης καὶ τὸ 1769 ἐπέδραμαν μὲ ἰσχυρὰς δυνάμεις κατὰ τῆς Μοσχόπολης τὴν ὁποία κατέστρεψαν καὶ λεηλάτησαν.

Αὐτὴ ἡ καταστροφὴ τῆς Μοσχόπολης ἀπογοήτευσε τοὺς Μοσχοπολίτες ποὺ ἄρχισαν σιγὰ-σιγὰ νὰ φεύγουν, νὰ ἐγκαταλείπουν τὴ Μοσχόπολη καὶ νὰ ἐγκαθίστανται οἱ περισσότεροὶ στὴν Κορυτσά, καὶ ἄλλοι στὸ Μοναστήρι, στὴν Ἀχρίδα, στὴ Βουδαπέστη, στὴ Βιέννη καὶ στὴ γνωστὴ κωμόπολη τῆς Δυτικῆς Μακεδονίας Βλάτσι.

Λέγεται μάλιστα ὅτι τὸ τέμπλο τῆς Κεντρικῆς Ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Μάρκου τοῦ Βλατσίου μεταφέρθηκε ἐκεῖ ἀπὸ τὴ Μοσχόπολη.

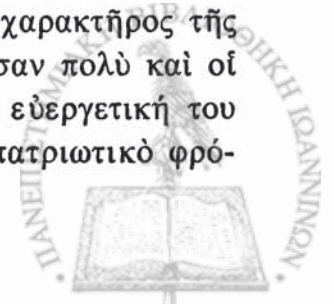
Μετὰ τὴν ἐπανάσταση τοῦ 1821 τὴν ὁποία οἱ Μοσχοπολίτες ἐνίσχυσαν μὲ κάθε τρόπο εἶχαν μείνει στὴ Μοσχόπολη 250 οἰκογένειες περίπου, οἱ ὁποῖες ἄρχισαν σιγὰ-σιγὰ μὲ τὴν ἐργατικότητα καὶ τὴν φιλοπατρία ποὺ τοὺς διέκρινε ν' ἀναπτύσσουν ἕναν ἀξιόλογο πολιτισμό, καὶ μία ἄνευ προηγούμενου πρόοδο σὲ ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς ἀνθρώπινης δραστηριότητος.

Δυστυχῶς ὅμως 1 1/2 περίπου αἰῶνα μετὰ τὴν πρώτη καταστροφὴ τῆς ὑπέστη καὶ δευτέρη ὀλοκληρωτικὴ αὐτὴ τὴ φορὰ καταστροφὴ.

Μετὰ τὸ κίνημα τοῦ 1914 γιὰ τὴν αὐτονομία τῆς Βορείου Ἠπείρου στὸ ὁποῖο πῆραν ἐνεργὸ μέρος οἱ Μοσχοπολίτες, στίς 16 Ὀκτωβρίου τοῦ 1916 ἐπέδραμαν κατὰ τῆς Μοσχόπολης 1000 περίπου Τουρκαλβανοὶ μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν Ἀρχιληστή Σαλὴ Μπούτκας οἱ ὁποῖοι προέβησαν σὲ καταστροφές καὶ σφαγές μὲ ἀποτέλεσμα νὰ μείνουν μόνον 50 κάτοικοι. Ἡ βάρβαρη αὐτὴ καταστροφὴ δυστυχῶς ἐγίνε μὲ τὴν ἀνοχὴ τῶν Γαλλικῶν στρατευμάτων ποὺ κατεῖχαν τὴν ἐποχὴ ἐκείνη τὴ Μοσχόπολη καὶ τὴν Κορυτσά, καὶ μὲ τὸ πρόσχημα ὅτι δῆθεν οἱ φιλήσυχοι καὶ νομοταγεῖς Μοσχοπολίτες ἦταν πράκτορες τῶν Αὐστρούγγων καὶ τῶν Γερμανῶν, ἐνῶ στὴν πραγματικότητα ἤθελαν νὰ ἐξαφανίσουν τὴν Ἑλληνικώτατη καὶ ὠραιότατη αὐτὴ πόλη.

Κατὰ τὸν Ἑλληνοϊταλικὸ πόλεμο ὁ Ἑλληνικὸς Στρατὸς ἀπελευθέρωσε καὶ τὴ Μοσχόπολη. Σήμερα ἡ Μοσχόπολη μὲ τὴν τόση ἱστορία τῆς καὶ τὸ λαμπρὸ Ἑλληνικὸ πολιτισμὸ τῆς εἶναι ἕνα μικρὸ χωριὸ ποὺ λόγω τοῦ ὑψομέτρου τῆς τῶν φυσικῶν τῆς καλλονῶν καὶ τῆς δροσερότητας τοῦ κλίματος χρησιμεύει σὰν θέρετρο τῶν Κορυτσαίων καὶ τῶν κατοίκων τῶν λοιπῶν γειτονικῶν πόλεων, γιὰ τὴν εἶναι χτισμένη σὲ ὄροπέδιο μὲ ὑψόμετρο 1240 μέτρων δυτικὰ τῆς Κορυτσᾶς καὶ σὲ ἀπόσταση 20 χιλιόμετρα ἀπὸ αὐτήν.

Ἀλλὰ ἄς ἐπανέλθουμε στὴν Κορυτσά. Μὲ τὴν πρώτη καταστροφὴ τῆς Μοσχόπολης ὅπως προαναφέραμε ἄρκετοὶ Μοσχοπολίτες κατέφυγαν στὴν Κορυτσά ποὺ μὲ τὴν πεῖρα καὶ τὴ δραστηριότητα ποὺ διέθεταν συνετέλεσαν καὶ αὐτοὶ στὴν πρόοδο τῆς νέας τους πατρίδας. Ἔτσι ἡ Κορυτσά μὲ τὴν δραστηριότητα, τὴ φιλοπονία καὶ τὴ φιλοπατρία τῶν παλαιῶν καὶ τῶν νέων κατοίκων τῆς διαρκῶς μεγαλώνει καὶ προοδεύει γιὰ νὰ γίνε χρόνῳ σὺν τῷ χρόνῳ ἕνα ἀπὸ τὰ λαμπρότερα Κέντρα Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ καὶ νὰ ἐξελιχθεῖ σὲ μιὰ σχεδὸν Εὐρωπαϊκὴ πόλη. Στὴ διατήρηση τοῦ χριστιανικοῦ καὶ Ἑλληνικοῦ χαρακτήρος τῆς Κορυτσᾶς καὶ στὴν πρόοδο τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας συνετέλεσαν πολὺ καὶ οἱ διδασκαλίαι τοῦ Κοσμά τοῦ Αἰτωλοῦ ὁ ὁποῖος ἐπεξέτεινε τὴν εὐεργετικὴ του δράση σὲ ὀλόκληρη τὴ Βόρειο Ἠπειρο. Ἐξ' ἄλλου τὸ ὑψηλὸ πατριωτικὸ φρό-

Τὸ Μοναστήρι τοῦ Τιμίου Προδρόμου στὴ Μοσχόπολη μέσα σ' ἓνα τοπεῖο μὲ ἀπαράμιλλες φυσικὲς ὀμορφιές. Διακρίνεται στὸ βάθος ἡ Μοσχόπολη. Φωτογραφία κ. Χαρ. Σωτηροπούλου.

νημα τῶν Κορυτσαίων καταφαίνεται ἀπὸ τὶς πατριωτικὲς τοὺς ἐνέργειες κατὰ τὴν ἐπανάσταση τοῦ 1821 ὅπως ἦταν ἡ διενέργεια ἐράνων γιὰ τὴν ἀπελευθέρωση πολλῶν αἰχμαλώτων, πού εἶχε σὰν συνέπεια τοὺς διωγμοὺς καὶ φυλακίσεις πολλῶν προκρίτων τῆς, καθὼς καὶ ἡ κάθοδος τότε στὴν Ἑλλάδα πολλῶν Κορυτσαίων πού ἔλαβαν μέρος στὸν ἱερό ἀγῶνα γιὰ τὴν ἀπελευθέρωση τοῦ γένους. Κυρίως ὅμως οἱ Κορυτσαῖοι διακρίνονται γιὰ ἔργα πολιτισμοῦ καὶ προαγωγῆς τῆς παιδείας.

Ἔτσι ἰδρύσαν εἰδικὸ ὑπὲρ τῶν Σχολείων τῆς πόλεως Ταμεῖο τὸ ὁποῖο λεγόταν Λάσον.

Στὸ Ταμεῖο αὐτὸ συνεισφέραν ὅλοι οἱ κάτοικοι τῆς Κορυτσᾶς καὶ περισσότερο οἱ Κορυτσαῖοι πού ἦταν ἐγκατεστημένοι στὶς διάφορες χῶρες τοῦ ἐξωτερικοῦ ὅπως στὴν Αἴγυπτο στὴ Ρουμανία, κλπ. μεταξύ τῶν ὁποίων μεγάλες εἰσφορὲς πρόσφερε ὁ Μέγας Εὐεργέτης Ἰωάννης Μπάγκας.

Προτοῦ ἰδρυθεῖ τὸ Λάσον τὸ ἀρχαιότερο Σχολεῖο στὴν Κορυτσᾶ ἀπὸ τὸ 1724 ἦταν τὸ Μέγα Ἑλληνικὸ Σχολεῖο. Τὸ Σχολεῖο αὐτὸ ξαναχτίστηκε τὸ 1856 καὶ συνέχισε νὰ λειτουργεῖ σὰν Ἑλληνικὸ Σχολεῖο μέχρι τὸ 1887 καὶ ἀπὸ τὸ 1887 καὶ πέρα ὡς Γυμνάσιο. Τὸ 1857 ἰδρύεται τὸ Παρθεναγωγεῖο τὸ ὁποῖο ἐπειδὴ κάηκε χτίστηκε ἄλλο λαμπρότερο τὸ 1882 μὲ δαπάνες τοῦ εὐεργέτη Θεοδώρου Δόκου. Τὸ 1867 ἀνεγείρεται τετρατάξιο Ἀστικὸ Σχολεῖο ἀρρένων καθὼς καὶ

Ἐλληνοδιδασκαλική Σχολή με δαπάνες τῶν Κορυτσαίων εὐεργετῶν Δημητρίου καὶ Ἀναστασίου Λιάκτση. Τὸ 1872 καὶ 1873 ἰδρύονται δύο νηπιαγωγεῖα με δαπάνες τοῦ εὐεργέτη Βασιλείου Τσάτση καὶ τὸ 1887 Δημοτικὰ Σχολεῖα.

Ἐκτὸς ὅμως ἀπὸ τὰ Σχολεῖα ἰδρύθηκαν καὶ πολλὰ εὐαγγῆ ἰδρύματα. Ἔτσι με δαπάνες τοῦ Δημητρίου Τσίτσκα μεγάλου εὐεργέτου ποὺ πρόσφερε μεγάλα ποσὰ καὶ ὑπὲρ τοῦ Ἐθνικοῦ Στόλου ἰδρύθηκε Νοσοκομεῖο, καὶ με κληροδότημα τοῦ Δημητρίου Ἀδάμ, Ὀρφανοτροφεῖο. Τέλος ἀπὸ τὴ μεγάλη Κοινοτική περιουσία συντηρόνταν Φαρμακεῖο ποὺ χορηγοῦσε δωρεάν φάρμακα στοὺς ἀπορους κατοίκους.

Μεγάλη ἀπόδειξη τοῦ πλοῦτου ἀλλὰ καὶ τοῦ ὑψηλοῦ θρησκευτικοῦ συναισθήματος τῶν Κορυτσαίων ἀποτελοῦν οἱ περικαλεῖς Ναοὶ ποὺ κοσμοῦν τὴν πόλη οἱ κυριώτεροι ἀπὸ τοὺς ὁποίους εἶναι ὁ Ναὸς τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς ποὺ χτίστηκε τὸ 1707, ποὺ ἐκτὸς ἀπὸ τὰ πολλὰ καὶ πολυτελῆ ἀναθήματα ποὺ τὸν κοσμοῦν ἔχει καὶ ἐξαιρετικῆς τέχνης ξυλογραφήματα, ὁ Ναὸς τοῦ Ἁγίου Γεωργίου ποὺ ἀνοικοδομήθηκε στὰ μέσα τοῦ 19ου αἰῶνα ἐπὶ παλαιότερου, τῆς Παναγίας ποὺ ξαναχτίστηκε τὸ 1838 ἐπὶ παλαιότερας Μονῆς ποὺ εἶχε καεῖ, καὶ τὰ ὠραῖα ἐξωκκλήσια Ἁγίου Ἀθανασίου καὶ Προφήτη Ἡλία ποὺ εἶναι χτισμένα ἐπάνω σὲ λόφους κοντὰ στὴν εἴσοδο τῆς πόλης.

Ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς Ναοὺς ἡ Κορυτσά ἦταν καὶ ἔδρα Μητροπολίτη. Ἡ Μητρόπολη ἰδρύθηκε τὸ 1670 με τὸν τίτλο Μητρόπολη Κορυτσαῶν καὶ Σελασφόρου, ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀχιριδῶν Παρθενίου Κορυτσαίου τὴν καταγωγή.

Ἡ Μητρόπολη ἄλλοτε εἶχε δικὴ τῆς Μητροπολίτη καὶ ἄλλοτε διοικόνταν ἀπὸ τὸν Ἀρχιεπίσκοπο Ἀχιριδῶν, ὑπάγονταν δὲ στὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο ποὺ ἀργότερα τῆς ἄλλαξε τὸν τίτλο σὲ Μητρόπολη Κορυτσαῶν, καὶ Μοσχόπολης. Ἀργότερα καὶ συγκεκριμένα ἀπὸ τὸ 1828 ἕως τὸ 1835 ὁ Μητροπολίτης Κορυτσαῶν προσαγορεύτηκε ἀπὸ τὴν Μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία σὲ Μητροπολίτη Κορυτσαῶν καὶ Παγωνιανῆς ποὺ ἐκτὸς ἀπὸ τὴν Κορυτσά εἶχε καὶ δεύτερη ἔδρα τὴ Μονὴ τοῦ Μολυβδοσκεπάστου, καὶ πολὺ ἀργότερα προσαγορεύτηκε σὲ Μητροπολίτη Κορυτσαῶν καὶ Πρεμετῆς.

Λόγω τῶν ἀγῶνων ποὺ ἔκανε ἡ Μητρόπολη τῆς Κορυτσαῶν κατὰ τῶν ξένων προπαγανδῶν εἶχε καὶ τὰ θύματά της ὅπως τὸν Μητροπολίτη Φώτιο ποὺ δολοφονήθηκε ἀγρίως ἀπὸ Κομιτατζῆδες στὶς 9 Σεπτεμβρίου τοῦ 1906 κοντὰ στὴν Μπράβδιστα.

Ἡ νεώτερη ἱστορία τῆς Κορυτσαῶν οὐσιαστικὰ ἀρχίζει ἀπὸ τὸν Μακεδονικὸ ἀγῶνα τὸ 1902 ἕως τὸ 1908 στὸν ὁποῖο πρωτοστάτησε ἡ Κορυτσά με τὴν ὀργάνωση ἐπαναστατικῶν Σωμάτων καὶ εἶχε καὶ πολλὰ θύματα μεταξὺ τῶν ὁποίων ὅπως προαναφέραμε καὶ τὸν Μητροπολίτη Φώτιο ἓνα ἀπὸ τὰ ἐκλεκτότερα τέκνα της. Κατὰ τὸν πρῶτο Βαλκανικὸ πόλεμο κατέχονταν καὶ αὐτὴ ἀπὸ τοὺς Τούρκους ὅταν στὶς 7 Δεκεμβρίου τοῦ 1912 ἀπελευθερώθηκε ἀπὸ Μονάδες τῆς Ἑλληνικῆς Στρατιᾶς ὑπὸ τὸν Στρατηγὸν Δαμιανὸν ὕστερα ἀπὸ σκληρὴς 2/μερες μάχες με Σῶμα Τουρκικοῦ Στρατοῦ ὑπὸ τὸν Τζαβῆτ Πασᾶ.

Οἱ κάτοικοι τῆς Κορυτσαῶν τότε με ἀλλόφρονα ἐνθουσιασμό καὶ ἐθνικὴ ὑπερη-

φάνεια υποδέχτηκαν τὰ πρῶτα Ἑλληνικὰ Τμήματα πού μπῆκαν στήν πόλη πού ἦταν μιὰ ἡμιλαρχία τῆς 3ης Μεραρχίας. Ἐβαψαν κόκκινα αὐγά καὶ ἀντάλλασσαν μεταξύ τους τὴν εὐχή τοῦ Χριστοῦ Ἀνέστη.

Ἀλλὰ δυστυχῶς ἡ χαρά τους δὲν κράτησε γιὰ πολὺ γιατί στίς 29 Ἰουλίου τοῦ 1913 μὲ τὸ ἐπαίσχυντο πρωτόκολλο τοῦ Λονδίνου ἀποφασίζεται ἡ ἔνταξη τῆς Κορυτσᾶς στὸ νεοδημιουργηθὲν Ἀλβανικὸ Κράτος, καὶ μὲ τὸ πρωτόκολλο τῆς Φλωρεντίας στίς 17 Δεκεμβρίου τοῦ 1913 χαράζεται ἡ Ἑλληνοαλβανικὴ μεθόριος ἀνατολικά τῆς Κορυτσᾶς κι ἔτσι ἐπιδικάζεται ἡ Κορυτσά στήν Ἀλβανία, ὁπότε στίς 14 Φεβρουαρίου τοῦ 1914 παραδόθηκε ἀπὸ τὸν Ἑλληνα Στρατιωτικὸ Διοικητὴ Ἀντισυνταγματάρχη Κοντούλη στὰ ὑπὸ τὸν Λοχαγὸ Γιλάρδι Ἀλβανικὰ τμήματα πού μπῆκαν στήν πόλη.

Ὅλα αὐτὰ ἦταν μαγειρεύματα τῆς αἰσχροῦς πολιτικῆς πού ἔγιναν μὲ τὴν εἰσήγηση τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Αὐστρίας καὶ μὲ τὴν ἀνοχή τῆς Γερμανίας καὶ τῆς Ἀγγλίας.

Αὐτὴ ἡ πολιτικὴ δημιούργησε τὸ Ἀλβανικὸ Κράτος μὲ ὑπαγωγή σ' αὐτὸ τῆς Βορείου Ἠπείρου καὶ κατὰ συνέπεια καὶ τῆς Κορυτσᾶς, γιατί κάθε μία ἀπὸ τὶς μεγάλες αὐτὲς δυνάμεις ἀπέβλεπε γιὰ τὸν ἑαυτό της, νὰ τὸ ὑποτάξει ἐν καιρῷ γιὰ νὰ γίνει κυρίαρχος τῆς Μεσογείου, τοῦ Ἰονίου Πελάγους καὶ τῆς Βαλκανικῆς Χερσονήσου. Ἡ ἀπειλὴ γιὰ τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τὶς μεγάλες δυνάμεις ἦταν ὅτι ἂν δὲν ἐγκατέλειπε τὴ Βόρειο Ἠπειρο δὲν θὰ τὶς παραχωροῦσαν τὰ Νησιὰ τοῦ Αἰγαίου Πελάγους Σάμο, Χίο, Μυτιλήνη.

Κατὰ τὸ αὐτονομιστικὸ κίνημα τῆς Βορείου Ἠπείρου ἐπιδιώχτηκε καὶ πάλι ἡ ἀπελευθέρωση τῆς Κορυτσᾶς ἀπὸ τὶς 19 ἕως τὶς 24 Μαρτίου τοῦ 1914 μὲ ἑθελοντικὰ τμήματα ὑπὸ τοὺς ὀπλαρχηγὸν Σούλιον, Λοχαγὸν Μαυρουτζάν, καὶ Ἀνθυπασπιστὴν Παπαδάκη. Τὰ ἑθελοντικὰ αὐτὰ τμήματα ἐπετέθηκαν κατὰ τῶν ἀλβανικῶν Τμημάτων πού κατεῖχαν τὴν πόλη καὶ ὕστερα ἀπὸ φονικώτατες μάχες κατόρθωσαν νὰ καταλάβουν μόνον μικρὸ τμήμα αὐτῆς, ἀλλὰ ἀργότερα ἐκάμφθησαν ἀπὸ ὑπέρτερες δυνάμεις τῆς Ἀλβανικῆς χωροφυλακῆς καὶ ὑποχώρησαν.

Ἀλλὰ στίς 23 Ἰουνίου 1914 ἐπιχειρεῖται καὶ δεύτερη ἐπίθεση κατὰ τῆς Κορυτσᾶς ἀπὸ αὐτονομιστικὰ τμήματα ὑπὸ τὸν ταγματάρχην Τσόντον-Βάρδαν καὶ τὸν Λοχαγὸν Τσίπουρα. καὶ ἡ πόλη ὕστερα ἀπὸ σκληρὲς μάχες ἀπελευθερώνεται. Τότε ὁ λαὸς τῆς Κορυτσᾶς ἀλλόφρων ἀπὸ ἐνθουσιασμὸ βγῆκε πρὸς προυπάντηση τῶν Ἑλληνικῶν τμημάτων καὶ μὲ ἀλαλαγμοὺς ὑποδέχονταν ἐκ νέου τοὺς νικητὲς, ἐνῶ ἡ πόλη ἦταν πλημμυρισμένη στὴ γαλανόλευκη καὶ οἱ καμπάνες τῶν ἐκκλησιῶν χτυποῦσαν χαρμόσυνα.

Αὐτὰ τὰ ἀναφέρει σὲ ἀναφορὰ του ὁ ἀρχηγὸς τῶν αὐτονομιστικῶν τμημάτων Παῦλος Γύπαρης πού μπῆκε πρῶτος στήν πόλη, γιατί ὁ Γενικὸς Ἀρχηγὸς τῶν αὐτονομιστικῶν δυνάμεων Κορυτσᾶς Τσόντος-Βάρδας εἶχε διαιρέσει τὸν τομέα δράσεως σὲ τρεῖς ὑποτομεῖς. Τὸν δεξιὸ τὸν εἶχε ἀναθέσει στὸν τότε Λοχαγὸ Γεώργιο Κονδύλη, τὸν μεσαῖο στὸν Λοχαγὸ Ἐπαμεινώνδα Γραβάνη καὶ τὸν ἀριστερὸ στὸν Ἀρχηγὸ Παῦλο Γύπαρη.

Ἐν τῷ μεταξύ τὸν ἴδιο χρόνον ἐπεμβαίνει ἡ Διεθνὴς Ἐπιτροπὴ πρὸς κατάπαυση

τῶν ἐχθροπραξιῶν καὶ καλεῖ στὴν Κέρκυρα τὸν Πρόεδρο τῆς Κυβερνήσεως τῆς Αὐτονομίου Βορείου Ἠπείρου Γεώργιο Χρηστάκη Ζωγράφο γιὰ διαπραγματεύσεις καὶ ἀνακωχή.

Σ' αὐτὲς τὶς διαπραγματεύσεις προτείνεται τὸ Ἀργυρόκαστρο καὶ ἡ Κορυτσά νὰ γίνουν Καντόνια τοῦ Ἀλβανικοῦ Κράτους με ἀυτοδιοίκηση καὶ ὠρισμένα γλωσσικὰ καὶ θρησκευτικὰ προνόμια, καὶ ὑπογράφεται τὸ γνωστὸ πρωτόκολλο τῆς Κερκύρας.

Ἀργότερα ἐπειδὴ ὁ πρῶτος ἡγεμόνας τῆς Ἀλβανίας Βῆδ, ποὺ ἦταν Γερμανὸς Πρίγκηπας τοῦ Βῆδ ὀνόματι Γουλιέλμος καὶ ποὺ τὸν εἶχαν διορίσει οἱ μεγάλες δυνάμεις ὡς ἡγεμόνα τῆς Ἀλβανίας, καθὼς καὶ ὁ μετὰ τὴν παραίτησή του Πρόεδρος τῆς Ἀλβανικῆς Κυβερνήσεως Ἐσάτ Πασάς δὲν μπόρεσαν νὰ ἐμπεδώσουν τὴν τάξη, δόθηκε ἐντολὴ στὴν Ἑλληνικὴ Κυβέρνηση ν' ἀνακαταλάβει τὴ Βόρειο Ἠπειρο γιὰ νὰ ἐπαναφέρει τὴν τάξη.

Ἔτσι στὶς 12 Ὀκτωβρίου τοῦ 1914 ἓνα Ἑλληνικὸ Σύνταγμα με ἐπικεφαλῆς τὸν τότε Συνταγματάρχη Κοντούλη κατέλαβε καὶ πάλι τὴν Κορυτσά. Ἀλλὰ στὴν διάρκεια τοῦ Αὐο παγκοσμίου πολέμου καὶ συγκεκριμένα τὸ Σεπτέμβριο τοῦ 1916 ἡ Κορυτσά καταλήφθηκε ἀπὸ Γαλλικὰ τμήματα Στρατοῦ.

Στὴ διάρκεια τῆς Γαλλικῆς κατοχῆς λειτούργησαν κανονικὰ τὰ Ἑλληνικὰ Σχολεῖα καὶ ἰδρύθηκαν καὶ πολλὰ Γαλλικὰ. Στὶς 13 Ἰανουαρίου τοῦ 1920 τὸ Συμμαχικὸ Συμβούλιο ποὺ συνήλθε στὸ Παρίσι πῆρε τὴν ἀπόφαση ἡ Ἑλληνοαλβανικὴ μεθόριος νὰ χαραχθεῖ ἔτσι ὥστε ἡ Κορυτσά καὶ τὸ Ἀργυρόκαστρο νὰ ἐνταχθοῦν στὸ Ἑλληνικὸ Κράτος, ὁπότε ὁ τότε πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως Ἐλευθέριος Βενιζέλος ἔδωσε ἐντολὴ στὴν 3ῃ Μικτὴ Ταξιαρχία ὑπὸ τὸν Ὑποστράτηγο Τρικούπη νὰ καταλάβει τὴν Κορυτσά.

Ἔτσι ἡ Μικτὴ αὐτὴ Ταξιαρχία ποὺ κινήθηκε ἀπὸ τὴ Φλώρινα, στὶς 14 Μαΐου τοῦ 1920 ἔφθασε στὴν Ἑλληνοαλβανικὴ μεθόριο ποὺ εἶχε καθοριστεῖ με τὸ πρωτόκολλο τῆς Φλωρεντίας, καὶ ἦταν ἔτοιμη νὰ μπεῖ στὴν Κορυτσά. Τότε ὁμως βγήκε στὴ μεθόριο ἐπιτροπὴ ἀπὸ Ἀλβανοὺς καὶ παρακάλεσε νὰ ἀναβληθεῖ ἡ προέλαση πρὸς τὴν Κορυτσά γιὰ νὰ ἀποφευχθεῖ ἡ αἵματοχυσία καὶ νὰ δοθεῖ ὁ καιρὸς στὴν Ἑλληνικὴ καὶ Ἀλβανικὴ Κυβέρνηση νὰ λύσουν τὸ θέμα εἰρηνικά.

Ὁ Στρατηγὸς Τρικούπης ἐπειδὴ εἶχε διαταγὴ ἀπὸ τὸν Πρόεδρο τῆς Κυβερνήσεως νὰ φθάσει μέχρι τὴν ὀροθετικὴ γραμμὴ, ἀλλὰ νὰ μὴν προχωρήσει πέραν αὐτῆς χωρὶς νεώτερη διαταγὴ του, δέχτηκε τὴν πρόταση τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Ἀλβανῶν καὶ ἔτσι στὶς 15 Μαΐου τοῦ 1920 στὸ παραμεθόριο χωριὸ Καπετικὴ ὑπογράφηκε σύμφωνο με τὸ ὁποῖο τὰ δύο Ἔθνη συμφωνοῦσαν νὰ διατηρήσουν καλὲς γειτονικὲς σχέσεις μέχρις ὅτου τὸ Συνέδριο τῆς εἰρήνης θὰ καθόριζε τὴν ὀριστικὴ μεθόριο. Δυστυχῶς ὁμως μετὰ τὴν ἀποχώρηση τῶν Γαλλικῶν Στρατευμάτων τὸν Ὀκτώβριο τοῦ 1920 ἡ Κορυτσά παραδίνονταν ἀπὸ τοὺς Γάλλους στὴν Ἀλβανία καὶ ἡ ὑπόλοιπος Βόρειος Ἠπειρος ἀπὸ τοὺς Ἰταλοὺς ἐπίσης στὴν Ἀλβανία.

Τὸν Νοέμβριο τοῦ 1920 τὸ Βορειοηπειρωτικὸ παραπέμπεται στὴν Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν ἡ ὁποία ὁμως ἀποφάνθηκε ὅτι ἦταν ἀναρμόδια ν' ἀποφασίσει.

Τότε ή Πρεσβευτική διάσκεψη τῶν Μεγάλων Δυνάμεων τὸν ἴδιο μῆνα τὸν Νοέμβριο τοῦ 1920 πήρε τὴν ἐπαίσχυντη ἀπόφαση νὰ παραχωρηθεῖ ὀριστικὰ ή Βόρειος Ἡπειρος καί συνεπῶς καί ή Κορυτσά στήν Ἀλβανία. Κατὰ τὸν Ἑλληνοϊταλικὸ πόλεμο ὅπως εἶναι γνωστὸ ή Κορυτσά μετὰ τὴ μάχη τῆς Μόροβας ἀπελευθερώθηκε ἀπὸ τὴν 9η Μεραρχία τοῦ Γου Σώματος Στρατοῦ στὶς 22 Νοεμβρίου τοῦ 1940 ὁπότε ὁ τότε Ἀντισυνταγματάρχης Δημήτριος Θεοδωράκης ὡς πρῶτος Φρούραρχος τῆς πόλης ὕψωσε τὴν Ἑλληνικὴ σημαία καί τὴν ἀνακήρυξε ἐλεύθερη. Ἐπακολούθησαν πανηγυρισμοὶ τῶν Κορυτσαίων γιὰ τὴν ἀπελευθέρωσή τους. Δυστυχῶς ὅμως καί ή τελευταία αὐτὴ χαρὰ δὲν κράτησε πολὺ γιατί στὶς 12 Ἀπριλίου τοῦ 1941 κατὰ τὴ σύμπτυξη τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ τὸ Γο Σῶμα Στρατοῦ ἀπεχώρησε ἀπὸ τὴν Κορυτσά πὺ παραδίδονταν στὰ Στρατεύματα κατοχῆς καί ἐν συνεχείᾳ στὸν Ἀλβανικὸ ζυγὸ.

Αὐτὴ εἶναι ή παλιὰ καί ή νεώτερη Ἱστορία τῶν δύο θρυλικῶν πόλεων τῆς Κορυτσαῆς καί τῆς Μοσχόπολης. Μιὰ Ἱστορία πολυκύμαντη γεμάτη δόξης καί ἔθνικὸ μεγαλεῖο ἀλλὰ ταυτόχρονα γεμάτη δεινοπαθήματα θυσίες καί ὀλοκαυτώματα.

ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ὁ πανεπιστημιακὸς βοηθὸς τῆς ἔδρας τῆς Λαογραφίας τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἰωαννίνων κ. Μηνᾶς Ἀλεξιάδης μᾶς ἀπέστειλε δύο πρόσφατα ἀξιόλογα δημοσιεύματα του τοῦ ἔτους 1980.

Τὸ πρῶτο στὰ Ἡπειρωτικὰ χρονικὰ μὲ τὸν τίτλο «Βιβλιογραφία γιὰ τὴν Ἡπειρο, Λαογραφία (1970-1978)» καί τὸ δεύτερο στὶς ἐκδόσεις τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἰωαννίνων μὲ τὸν τίτλο «Ἡπειρωτικὰ Χειρόγραφα Λαογραφίας Πανεπιστημίου Ἰωαννίνων. Συλλογὴ Φοιτητῶν (1964-1974)».

Στὸ πρῶτο δημοσίευμα περιλαμβάνεται βιβλιογραφία σχετικὴ μὲ τὴ λαογραφία τῆς Ἡπείρου σὲ 50 ἔργα συγγραφέων μὲ περίληψη τοῦ περιεχομένου γιὰ τὸ καθένα ἀπὸ τὰ ἔργα αὐτά.

Ἔτσι ὁ ἀναγνώστης πὺ θὰ θελήσει νὰ βρεῖ ὅτιδήποτε σχετικὸ μὲ τὴ λαογραφία τῆς Ἡπείρου ἔχει στὴ διάθεσή του ἕναν πολύτιμο ὀδηγὸ πὺ θὰ τὸν ὀδηγήσει στὸν τεράστιο λαογραφικὸ πλοῦτο τῆς Ἡπείρου.

Στὸ δεύτερο δημοσίευμα περιλαμβάνεται ή παρουσίαση τῶν τίτλων 427 χειρογράφων ἐργασιῶν φοιτητῶν τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἰωαννίνων καταγομένων ἀπὸ τὴν Ἡπειρο μὲ ποικίλο λαογραφικὸ ὕλικὸ ἀπὸ τὶς ἰδιαίτερες πατρίδες τους κατὰ Νομούς.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗΣ ΕΣΤΙΑΣ

Ἡ χειμερινή περίοδος τῆς Ἡπειρωτικῆς Ἑστίας Θεσσαλονίκης ἐγκαινιάστηκε μὲ μιὰ σειρά ψυχαγωγικῶν καὶ πολιτιστικῶν ἐκδηλώσεων πού ἔλαβαν χώρα στὴ μεγάλη ιδιόκτητη αἴθουσά της.

Ἐτσι στὶς 11 Ὀκτωβρίου ὀργανώθηκε μὲ μεγάλη ἐπιτυχία ἀπὸ τὴν Ἐφορία Ἀλληλεγγύης τσαϊ Κυριῶν στὸ ὁποῖο ἔλαβαν μέρος πολλὲς συμπατριώτισσες καὶ φίλες τῆς Ἡπειρωτικῆς Ἑστίας.

Στὶς 15 Νοεμβρίου πραγματοποιήθηκε μὲ πρωτοβουλία τῆς Ἐφορίας ψυχαγωγίας συνεστίαση τῶν μελῶν τῆς Ἡπειρωτικῆς Ἑστίας ἡ ὁποία στέφθηκε ἀπὸ μεγάλη ἐπιτυχία, ἀφοῦ ἡ μεγάλη αἴθουσά της εἶχε γεμίσει κυριολεκτικὰ ἀπὸ κόσμο.

Μετὰ τὸ δεῖπνο ἐπακολούθησε ἀνάλογο ψυχαγωγικὸ πρόγραμμα μὲ Εὐρωπαϊκὴ ὀρχήστρα καὶ μὲ Ἡπειρωτικοὺς χορούς.

Κατὰ τὴ συνεστίαση αὐτὴ ἡ Ἡπειρωτικὴ Ἑστία εἶχε τὴ μεγάλη τιμὴ νὰ ἔχει ὡς προσκεκλημένο της τὸν Μητροπολίτη Ἰωαννίνων κ.κ. Θεόκλητο τὸν ὁποῖο προσεφώνησε ὁ Πρόεδρος της κ. Μιχαήλ.

Ἀπαντώντας στὴ προσφώνηση ὁ Μητροπολίτης κ.κ. Θεόκλητος συγκινημένος χαιρέτισε μὲ θερμὰ λόγια πατριωτισμοῦ καὶ ἀγάπης ὅλους τοὺς παρευρισκομένους Ἡπειρωτῆς, ἀναφέρθηκε μὲ τοὺς καλύτερους χαρακτηρισμοὺς στὴν Ἠπειρο καὶ εὐχήθηκε κάθε πρόοδο στὴν Ἡπειρωτικὴ Ἑστία τῆς ὁποίας ὅπως ὁ

Ἀπὸ τὸν ἐφετεινὸ ἑορτασμὸ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Κορυτσᾶς στὸν Ἑλληνοϊταλικὸ πόλεμο, κατὰ τὴ στέψη τοῦ Ἡρώου τοῦ Γου Σώματος Στρατοῦ ἀπὸ τὴν Ἡπειρωτικὴ Ἑστία Θεσ/νίκης.

ἴδιος τόνισε εἶχε κάνει πρὸ 5/ετίας τὰ ἐγκαίνια τῶν νέων της κτιριακῶν ἐγκαταστάσεων.

Στις 10 Δεκεμβρίου ὀργανώθηκε ἀπὸ τὴν Ἐφορία Ἀλληλεγγύης καὶ δεύτερο τσάϊ Κυριῶν μὲ ἀνάλογο ψυχαγωγικὸ πρόγραμμα κατὰ τὸ ὁποῖο ἡ συμμετοχὴ συμπατριωτισσῶν καὶ φίλων τῆς Ἡπειρωτικῆς Ἐστίας ἦταν σημαντικὴ καὶ ἄφησε τὶς καλλίτερες ἐντυπώσεις.

Τέλος μὲ μεγάλη λαμπρότητα γιορτάστηκε τὴν Κυριακὴ 23 Νοεμβρίου ἀπὸ τὴν Ἡπειρωτικὴ Ἐστία ἡ 40ῃ Ἐπέτειος τῆς Ἀπελευθερώσεως τῆς Κορυτσᾶς κατὰ τὸν Ἑλληνοϊταλικὸ πόλεμο. Τὸ πρωὶ ψάλλθηκε δοξολογία στὸν ἱερὸ Ναὸ τῆς Ἁγίας Σοφίας χοροστατοῦντος τοῦ Παναγιωτάτου Μητροπολίτη Θεσ/νίκης κ.κ. Παντελεήμονος ὁ ὁποῖος στὸ τέλος τῆς δοξολογίας μίλησε γιὰ τὴν ἱστορικὴ σημασίαν τῆς μεγάλης ἐπετείου. Ἐν συνεχείᾳ ἐγίνε κατάθεση στεφάνου στὸ Ἡρῶ τοῦ Γου Σώματος Στρατοῦ ἀπὸ τὸν Πρόεδρο τῆς Ἡπειρωτικῆς Ἐστίας κ. Μιχαὴλ παρουσία καὶ Τμήματος Στρατοῦ.

Ἐπακολούθησε ὁμιλία στὴν αἴθουσα τῆς Ἡπειρωτικῆς Ἐστίας ἐνώπιον πυκνοῦ ἀκροατηρίου μὲ ὁμιλητὴ τὸν Πρόεδρο τοῦ Συνδέσμου Ἐφέδρων Ἀξιωματικῶν Θεσσαλονίκης κ. Ἀλέξανδρο Ἀλεξιάδη καὶ θέμα «Ἀναμνήσεις ἀπὸ τὴν ἀπελευθέρωση τῆς Κορυτσᾶς».

Ὅλες οἱ παραπάνω ἐκδηλώσεις ἐγίναν παρουσία τῶν Πολιτικῶν καὶ Στρατιωτικῶν Ἀρχῶν τῆς Θεσσαλονίκης καὶ μὲ συμμετοχὴ ἐκπροσώπων διαφόρων Σωματείων καὶ Ὄργανώσεων τῆς Θεσσαλονίκης καὶ πλήθους Ἡπειρωτῶν καὶ Βορειοηπειρωτῶν, πλαισιώθηκαν δὲ ἀπὸ τμήμα τῆς Νεολαίας τῆς Ἡπειρωτικῆς Ἐστίας ἀπὸ κοπέλες ντυμένες μὲ τὶς γραφικὲς στολὲς τῆς Ἠείρου καὶ τῆς Βορείου Ἠείρου.

Η ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΕΣ ΜΑΣ

Κον Βασίλειον Κυράνη Πρόεδρον τοῦ Βορειοηπειρωτικοῦ Συλλόγου ἡ Βόρειος Ἡπειρος Βοστώνης Ἀμερικῆς

Ἡ ἐτήσια συνδρομὴ ἐξωτερικοῦ τοῦ περιοδικοῦ μας εἶναι 12 δολλάρια. Μὲ τὴν εὐκαιρίαν σᾶς παρακαλοῦμε νὰ μᾶς ἐγγράψετε καὶ ἄλλους συνδρομητὲς συμπατριῶτες μας μέλη τοῦ Συλλόγου σας καὶ νὰ μᾶς στείλετε τὶς διευθύνσεις :ους γιὰ νὰ τοὺς στείλουμε τὸ περιοδικό μας. Ἐπίσης σᾶς παρακαλοῦμε νὰ μᾶς γράψετε συχνὰ τὶς δραστηριότητες τοῦ Συλλόγου σας καὶ γενικώτερα τὰ προβλήματα σας καὶ ἂν εἶναι δυνατόν καὶ σχετικὲς φωτογραφίες γιὰ νὰ τὶς δημοσιεύουμε στὸ περιοδικό μας.

ΑΠΟ ΤΗ ΔΡΑΣΗ ΤΩΝ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΩΝ
ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Ὁ Πολιτιστικὸς Σύλλογος Ἀρτινῶν Θεσσαλονίκης

Μεγάλη ἐπιτυχία ἐσημείωσε ἡ πρώτη πολιτιστικὴ καὶ ψυχαγωγικὴ ἐκδήλωση τοῦ Πολιτιστικοῦ Συλλόγου Ἀρτινῶν Θεσσαλονίκης ποὺ ἔλαβε χώρα στὶς 18 Ὀκτωβρίου 1980 στὴν μεγάλη αἴθουσα τοῦ Ξενοδοχείου Μακεδονία Παλλάς.

Στὴν ἀρχὴ τῆς ἐκδηλώσεως ἡ παιδικὴ χορωδία τοῦ Συνοικισμού Ἁγίας Τριάδος Θεσσαλονίκης τραγούδησε τὸ Γεφύρι τῆς Ἄρτας καὶ ἄλλα πέντε δημοτικὰ τραγούδια ποὺ σκόρπισαν τὴ χαρὰ καὶ τὸν ἐνθουσιασμὸ στοὺς παρευρισκομένους.

Στὴ συνέχεια οἱ ἠθοποιοὶ τοῦ Κρατικοῦ Θεάτρου Βορείου Ἑλλάδος κ.κ. Ντίνα Νικολαΐδου, Κοσμᾶς Ζαχάρωφ, Καίτη Μητροπούλου, Δημήτριος Καρέλλης, Νικόλαος Κολογὸς καὶ Γεώργιος Κῶτσος ἀπήγγειλαν κείμενα γιὰ ἱστορικὰ πρόσωπα τῆς ἀρχαίας Ἀμβρακίας καὶ τῆς σημερινῆς Ἄρτας μὲ μεγάλη ἐπιτυχία καὶ ἀπόσπασαν τὰ χειροκροτήματα τῶν παρευρισκομένων. Ἀργότερα ἔκανε τὴν ἐμφάνισή του τὸ Λύκειο Ἑλληνίδων Θεσσαλονίκης ποὺ χόρεψε μὲ μεγάλη δεξιοτεχνία διάφορους δημοτικὸς χορούς. Στὸ σημεῖο αὐτὸ ὁ Πρόεδρος τοῦ Πολιτιστικοῦ Συλλόγου Ἀρτινῶν Θεσσαλονίκης κ. Κων/νος Τσιλιγάννης καλωσόρισε τοὺς προσκεκλημένους καὶ ἀνέλυσε τοὺς σκοποὺς καὶ τοὺς στόχους τοῦ Συλλόγου. Στὴ συνέχεια μίλησε μὲ ἐμπνευσμένους λόγους καὶ εὐχῆς ὁ Μητροπολίτης Ἄρτας κ.κ. Ἰγνάτιος. Κατόπιν ἔλαβαν τὸ λόγο οἱ Βουλευτὲς τῆς Νέας Δημοκρατίας κ. Ἀθανάσιος Κονταξῆς, τοῦ ΠΑΣΟΚ οἱ κ.κ. Ἀλέξανδρος Λιαροκάπης καὶ Δημήτριος Τσοβόλας καὶ ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου Ἄρτας κ. Στέφανος Δεβέκος, οἱ ὁποῖοι μεταξὺ τῶν ἄλλων ἀναφέρθηκαν στοὺς σκοποὺς τῶν πολιτιστικῶν πατριωτικοῦ Συλλόγων, καὶ εὐχήθηκαν κάθε ἐπιτυχία στοὺς σκοποὺς τοῦ Συλλόγου τῶν Ἀρτινῶν Θεσσαλονίκης. Τελευταῖος μίλησε ὁ Ἀντιπρόεδρος τοῦ Μουσικοφιλολογικοῦ Συλλόγου Ἄρτας ὁ «Σκουφᾶς» κ. Κων/τῖνος Βάγιας ὁ ὁποῖος ἐξέφρασε τὴ χαρὰ τοῦ γιὰ τὴν ἴδρυση τοῦ Συλλόγου Ἀρτινῶν Θεσσαλονίκης, ἀνέπτυξε τὴ μεγάλη πολιτιστικὴ παράδοση καὶ προσφορά τοῦ «Σκουφᾶ» καὶ ἐνεχείρισε ἐκ μέρους τοῦ «Σκουφᾶ» στὸν Πρόεδρο τοῦ Συλλόγου Ἀρτινῶν Θεσ/νίκης Φιλοτεχνημένο χάλκινο δίσκο μὲ ἀνάγλυφη παράσταση τοῦ γεφυριοῦ τῆς Ἄρτας.

Στὴ συνέχεια μεγάλο ἐνθουσιασμὸ καὶ χαρὰ σκόρπισε ἡ ἐμφάνιση τοῦ χορευτικοῦ συγκροτήματος τῆς Ἡπειρωτικῆς Ἑστίας Θεσσαλονίκης, ποὺ μὲ Ἡπειρωτικὴ Ὀρχήστρα χόρεψε Ἡπειρωτικὸς χορούς τοὺς ὁποῖους μὲ πολὺ κέφι χόρεψαν καὶ πολλοὶ Ἀρτινοί. Τὸ πρῶτο μέρος τῆς πολιτιστικῆς καὶ ψυχαγωγικῆς αὐτῆς ἐκδηλώσεως ἐκλείσει μὲ τὴν ἐμφάνιση τοῦ γνωστοῦ Ἡπειρώτη καλλιτέχνη Στυλιανοῦ Μπέλλου ποὺ τραγούδησε μὲ μεγάλη ἐπιτυχία πολλὰ αὐθεντικὰ Ἡπειρωτικὰ τραγούδια καὶ καταχειροκροτήθηκε ἀπὸ ὅλους τοὺς παρισταμένους.

Τὸ δεύτερο μέρος τῆς ἐκδηλώσεως συνεχίστηκε μὲ Εὐρωπαϊκὴ ὀρχήστρα σὲ παλαιούς καὶ μοντέρνους χορούς.

Στὴν ἐκδήλωση παρέστησαν:

Ὁ Μητροπολίτης Ἄρτας κ.κ. Ἰγνάτιος, οἱ Βουλευτὲς τοῦ Νομοῦ Ἄρτας κ.κ. Ἀθανάσιος Κονταξῆς, Ἀλέξανδρος Λιαροκάπης καὶ Δημήτριος Τσοβόλας, ὁ Πρόεδρος τῆς Ἡπειρωτικῆς Ἑστίας Θεσσαλονίκης κ. Γαβριήλ Μιχαήλ, ὁ Ἀντιπρόεδρος τοῦ Μουσικοφιλολογικοῦ Συλλόγου Ἄρτας ὁ «Σκουφᾶς» κ. Κων/νος Βάγιας, ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου Ἄρτας κ. Στέφανος Δεβέκος ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἐμπορικοῦ Συλλόγου Ἄρτας κ. Γεώργιος Χουλιάρας τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο τοῦ Συλλόγου τῶν Ἀρτινῶν Θεσσαλονίκης καὶ ὅλοι σχεδὸν οἱ Ἀρτινοὶ τῆς Θεσσαλονίκης καὶ πολλοὶ φίλοι τους.

Ἡ Ἀδελφότητα Παλαιοपुरγιτῶν Θεσ/νίκης

Στις 7 Δεκεμβρίου ἡ Ἀδελφότητα Παλαιοपुरγιτῶν Θεσσαλονίκης τῆς Ἐπαρχίας Πωγωνίου τοῦ Νομοῦ Ἰωαννίνων πραγματοποίησε τὴν ἐτήσια γενικὴ συνέλευση τῶν μελῶν τῆς στὴν αἴθουσα τῆς Ἡπειρωτικῆς Ἑστίας κατὰ τὴν ὁποία ἐγινε ἀπολογισμὸς τῶν πεπραγμένων τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, προγραμματισμὸς γιὰ τὸν ἐπόμενο χρόνο καὶ ἀνάλυση τῆς πορείας τῶν ἔργων ποὺ ἐκτελεῖ ἡ Ἀδελφότητα στὴ γενέτειρά τους ὅπως ἡ ἐπέκταση τοῦ Τουριστικοῦ περιπτέρου κλπ.

Ἡ Ἀδελφότητα Ὠραιοκαστριτῶν Θεσσαλονίκης

Στις 19 Ὀκτωβρίου ἡ Ἀδελφότητα Ὠραιοκαστριτῶν Θεσσαλονίκης τῆς Ἐπαρχίας Πωγωνίου τοῦ Νομοῦ Ἰωαννίνων πραγματοποίησε τὴν ἐτήσια γενικὴ συνέλευση τῶν μελῶν τῆς στὴν αἴθουσα τῆς Ἡπειρωτικῆς Ἑστίας κατὰ τὴν ὁποία ἐγινε ἀπολογισμὸς τῶν πεπραγμένων τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ προγραμματισμὸς γιὰ τὰ ἔργα ποὺ θὰ ἐκτελέσει ἡ Ἀδελφότητα στὴ γενέτειρά τους. Συγκεκριμένα ἀποφασίστηκε ἡ οἰκονομικὴ ἐνίσχυση γιὰ τὴν ἐπισκευὴ τοῦ καμπαναριοῦ τῆς Κεντρικῆς ἐκκλησίας τοῦ χωριοῦ τους ἡ δαπάνη τῆς ὁποίας προυπολογίσθηκε στὸ ποσὸν τῶν 300.000 δρχ. καθὼς καὶ ἡ οἰκονομικὴ ἐνίσχυση γιὰ τὴν τιμεντόστρωση τῶν κεντρικῶν δρόμων τοῦ χωριοῦ.

Μὲ δαπάνες τῆς Ἀδελφότητος ἀγοράστηκε καὶ στάλθηκε στὴν γενέτειρα ἀσθενοφόρο φορεῖο γιὰ τὴν ἐξυπηρέτηση τῶν ἀναγκῶν τῶν κατοίκων.

Ἡ Ἀδελφότητα Κάτω Μεροπαίων Θεσσαλονίκης

Στὴν αἴθουσα τῆς Ἡπειρωτικῆς Ἑστίας συνῆλθε τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο τῆς Ἀδελφότητος Κάτω Μεροπαίων Θεσσαλονίκης τῆς Ἐπαρχίας Πωγωνίου τοῦ Νομοῦ Ἰωαννίνων καὶ ἀπεφάσισε μὲ δαπάνες τῆς Ἀδελφότητος τὴν μετατροπὴ τοῦ παλαιοῦ Σχολείου τοῦ χωριοῦ τους σὲ Ξενοδοχεῖο.

Ἦδη οἱ ἐργασίες τοῦ ἔργου αὐτοῦ ἄρχισαν καὶ βρίσκονται ἐν ἐξελίξει. Περαιτῶθηκε ἡ κατασκευὴ τοῦ ὀστεοφυλακείου στὴ γενέτειρα τους ποὺ ἐγινε μὲ δαπάνες τῆς Ἀδελφότητος, καὶ ἄρχισαν οἱ ἐργασίες διαμορφώσεως τῆς κεντρικῆς πλατείας τοῦ χωριοῦ ποὺ γίνεται ἐπίσης μὲ δαπάνες τῆς Ἀδελφότητος.

Τ' ΟΜΟΡΦΟ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ

Τοῦ κ. Δημητρίου Παπᾶ
Ἐπίτιμου Ἐπιθεωρητοῦ Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως

Μέσα στὸν ὄρεινὸ καὶ γραφικὸ χῶρο τῆς Πίνδου, στὶς δυτικὲς ὑπωρεῖες τοῦ Πανύψηλου ὁμώνυμου βουνοῦ «Περιστέρι» 38 χιλιόμετρα μακριὰ ἀπὸ τὰ Γιάννινα καὶ στὴν ἀριστερὴ ὄχθη τοῦ Ἀράχθου ποταμοῦ, βρίσκεται τὸ Μεγάλο Περιστέρι, τὸ μεγαλύτερο σὲ πληθυσμὸ χωριὸ τῆς Περιοχῆς Μετσόβου, τὸ χωριό, ποῦ ἔχει μιὰ ξεχωριστὴ ἱστορία. Μιὰ ἱστορία, ποῦ ἀρχίζει ἀπὸ πολλὰ χρόνια, ἴσως καὶ ἀπὸ τοὺς προέλληνας.

Στὸ γοργὸ πέρασμα τῶν χρόνων, τὸ «Περιστέρι» στάθηκε ἀγνὸ καὶ ἥρωικὸ στοὺς ἀγῶνες τοῦ τόπου μας. Γνώρισεν ἀρχοντιὰ πραγματικὴ μὲ τοὺς κτηνοτρόφους του, τοὺς τσελιγκάδες του. Πλὴν ὅμως πέρασε καὶ μπόρες καὶ ἔπαθε καὶ καταστροφὲς σὲ χρόνια δύστυχα καὶ πικραμένα.

Σήμερα πάνω σ' αὐτὸ τὸ χωριό, τὸ ὁμορφο καὶ ὄρεινὸ, τὸ Μεγάλο Περιστέρι, ζοῦν περὶ τὶς δύο χιλιάδες ψυχές. Ἦσυχοι καὶ ἀπλοὶ Ἠπειρώτες, μικροκτηνοτρόφοι, γεωργοὶ καὶ ἐργάτες. Σπαρτὰ καὶ ἀραδιαστὰ βρίσκονται, οἱ δέκα σμοί του: Λιβιάδι κάτω, Σκάλια, Λούτσα, Ζηνάπουλο, Παραμπάτσι, Ἰτιά, Καλύβια, Λιβιάδι ἐπάνω, Καστρι καὶ Κρυόβρυση. Τὰ σπίτια μικρὰ καὶ μεγάλα, ὀλόλευκα τ' ἀγκαλιάζουν μουριές, μηλιές καὶ κληματαριές καὶ σκεπάζουν τοὺς λοφίσκους, ποῦ εἶναι χτισμένο τὸ χωριό.

Στὸ κέντρο τοῦ χωριοῦ εἶναι χτισμένη ἡ ἐπιβλητικὴ ἐκκλησία ρυθμοῦ «Βασιλικῆς», μὲ τὸ ψηλὸ καμπαναριό. Εἶναι ἡ κοίμησις τῆς «Θεοτόκου», ποῦ στέκει ἐκεῖ παντοτεινὴ προστάτιδα τοῦ χωριοῦ.

Τὰ γάργαρα νερὰ τῆς βρύσης «Μαντίλας» τὰ γέρικα πουρνάρια μὲ τὸν ἀλόκοτο ψίθυρο, ὁ ἐπιβλητικὸς φτελιᾶς στὸ κέντρο τοῦ χωριοῦ, τ' ἀνοιξιάτικα ἀγριολούλουδα μὲ τὸ ἄφθονο μεθιστικὸ τους ἄρωμα, κρατοῦν σκλάβο τὸν ἐπισκέπτη κι' αἰσθάνεται νὰ γίνεται μέσα του μιὰ μυστικὴ ἐπαφὴ τῆς ψυχῆς του μὲ τὴν φύση.

Ὅλα ἐκεῖ ψηλά, στὸ ὄρεινὸ αὐτὸ χωριὸ εἶναι μεγάλα, κι' ἐπιβλητικά. Κι' ὅλα μιλοῦν: οἱ κορφές, οἱ λόφοι, οἱ ράχες, τὰ δέντρα, τὰ πουλιά, τὰ νερά, τὰ βράχια.

Ἐκεῖ σὲ κάθε συνοικισμό καὶ στὸ ψηλότερο μέρος, ἀπὸ πολλὰ χρόνια τώρα βρίσκονται χτισμένα μικρὰ ἐξωκκλήσια ἀνάμεσα σὲ γέρικα πουρνάρια, χῶροι σεμνῆς μυστικοπαθοῦς εὐλάβειας καὶ προσευχῆς τῶν ἀπλῶν κατοίκων τοῦ χωριοῦ.

Τὰ Σαββατόβραδα, γρηῆς φτωχικὰ ντυμένες, γυναῖκες κι' ἀφράτες κοπέλλες, μὲ λίγο λάδι στὸ μικρὸ μπουκάλι καὶ λίγα κεριὰ στὰ χέρια, τρέχουν ἐκεῖ μιὰ-μιὰ ν' ἀνάψουν τὰ καντήλια, νὰ κάνουν τὸ σταυρὸ τους, νὰ φιλήσουν τὴν εἰκόνα καὶ νὰ παρακαλέσουν μυστικὰ τὸν Ἅγιο ἢ τὴν Ἁγία γιὰ τὸν δικὸ τους, ποῦ βρίσκεται μακριὰ ἢ εἶναι ἄρρωστος. Τὰ δειλινὰ, ποῦ ἡ φύση ἀλλάζει καὶ ὁ ἥλιος κουρασμένος ρίχνει τὶς τελευταῖες ἀκτίνες πάνω στὸ χωριὸ καὶ οἱ βουνοκορφές

ἐξακολουθοῦν ἀκόμα νὰ φωτίζονται, παρουσιάζεται μπροστά στά μάτια σου κάτι τὸ ἀπερίγραπτο.

Στὶς πλαγιές τοῦ βουνοῦ, τὴν ὥρ' αὐτή, κοπάδια μικρὰ ἀπὸ πρόβατα, τὴν ἄνοιξη καὶ τὸ καλοκαίρι μαζεύονται στὶς παλιές στρουγγες καὶ στά γρέκια, ἐκεῖ ποὺ ἄλλοτε καὶ μάλιστα πρὸ τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν προσφύγων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας στὸν κάμπο τῶν Γιαννίνων, μεγάλα κοπάδια τῶν τσελεγκάδων, βοσκοῦσαν καὶ ξεκαλοκαίριαζαν.

Τὴν ὥρ' αὐτή στὶς μέρες μας, οἱ Περιστεριῶτες, κουρασμένοι ἀπ' τὶς δουλειές τους γυρίζουν, στὸ φτωχικό τους, ποὺ τοὺς περιμένει ἡ χαρὰ καὶ ἡ οἰκογενειακὴ καλωσύνη.

Νά! Ἐτσι ζεῖ ἐδῶ ἓνας κόσμος καλοκάγαθος, γεμάτος ἀγάπη γιὰ τὸν τόπο τῶν πατέρων του καὶ γι' αὐτὸ καὶ ὑπερήφανος, ἡρωϊκὸς καὶ ἀγέρωχος.

Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 119

Ὁ Σύνδεσμος Ρουσιωτῶν Θεσσαλονίκης

Τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο τοῦ Συνδέσμου Ρουσιωτῶν Θεσσαλονίκης τῆς ἐπαρχίας Πωγωνίου συνῆλθε στά Γραφεῖα τῆς Ἡπειρωτικῆς Ἑστίας καὶ ἀποφάσισε τὴν συμπληρωματικὴ οικονομικὴ ἐνίσχυση μὲ τὸ ποσὸν τῶν 30.000 δρχ. τοῦ ἔργου τῆς ἀποπερατώσεως τῆς ἐπισκευῆς τῆς Κεντρικῆς ἐκκλησίας τοῦ χωριοῦ τους. Ἐπίσης ἔκανε τὸν προγραμματισμὸ γιὰ τὴν ἐκτέλεση καὶ ἄλλων κοινωφελῶν ἔργων στὸ χωριό. Παρακαλοῦνται καὶ τὰ ἄλλα Ἡπειρωτικὰ Σωματεῖα νὰ μᾶς γράψουν τὶς δραστηριότητές τους γιὰ νὰ τὶς δημοσιεύουμε στὸ περιοδικό μας.

ΑΠΟ ΤΗ ΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗΣ ΈΣΤΙΑΣ

Τὸ τμήμα τῆς Νεολαίας τῆς Ἑπειρωτικῆς Ἑστίας πὺ ἀποτελεῖται ἀπὸ νέους καὶ νέες ἀπὸ ὅλα τὰ διαμερίσματα τῆς Ἑπείρου καὶ τῆς Βορείου Ἑπείρου μὲ τὴν ἄοκνη καὶ καθημερινὴ συμπαράσταση τῆς Ἐφορίας Νεολαίας συνεχῶς βαδίζει ἀπὸ ἐπιτυχία σὲ ἐπιτυχία.

Ἔτσι μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς γιορτῆς τοῦ κρασιοῦ στὴ Θεσσαλονίκη πὺ ὀργάνωσε ἡ Περιηγητικὴ Λέσχη Θεσσαλονίκης κατὰ τὴν περίοδο τῆς Διεθνούς Ἐκθέσεως Θεσσαλονίκης, τὸ χορευτικὸ τῆς συγκρότημα ἔκανε μιὰ θεαματικὴ ἐμφάνιση μὲ παραδοσιακοὺς Ἑπειρωτικοὺς χοροὺς συνοδεῖα Ἑπειρωτικῶν ὀργάνων καὶ καταχειροκροτήθηκε ἀπὸ ὅλους τοὺς παρισταμένους.

Τὸ ἴδιο χορευτικὸ συγκρότημα χόρεψε μὲ μεγάλη ἐπιτυχία στὴν πρώτη πολιτιστικὴ καὶ ψυχαγωγικὴ ἐκδήλωση τοῦ νεοῖδρυθέντος Συλλόγου Ἄρτινων στὴ μεγάλη αἴθουσα τοῦ Ξενοδοχείου ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΠΑΛΛΑΣ ὅπως ἀναφέραμε καὶ σὲ ἄλλη στήλη.

Τμήμα τοῦ χορευτικοῦ συγκροτήματος τῆς Νεολαίας τῆς Ἑπειρωτικῆς Ἑστίας Θεσ/νίκης σὲ μιὰ ἐμφάνισή του στὴν ἐφετεινὴ γιορτὴ τοῦ κρασιοῦ.

Ἐκτὸς ἀπὸ τὶς παραπάνω δραστηριότητες τοῦ χορευτικοῦ τῆς συγκροτήματος ἡ Νεολαία μας ὀργάνωσε μὲ μεγάλη ἐπιτυχία στὶς 11 Ὀκτωβρίου χορευτικὴ βραδιὰ μὲ συνεστίαση τῶν μελῶν τῆς καὶ χαρούμενο ψυχαγωγικὸ πρόγραμμα.

Ἐπιπλέον τμήμα τῆς Νεολαίας μας μὲ τὶς τοπικὲς στολὲς τῆς Ἑπείρου καὶ τῆς Βορείου Ἑπείρου ἔλαβε μέρος μὲ ἐξαιρετικὴ ἐπιτυχία στὴν μεγάλη παρέλαση τῆς Θεσσαλονίκης κατὰ τὸν ἑορτασμὸ τῆς ἐπετειοῦ τοῦ ΟΧΙ καὶ ἀπέσπασε τὰ χειροκροτήματα τοῦ πλήθους, καθὼς καὶ στὸν ἑορτασμὸ ἀπὸ τὴν Ἑστία μας τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Κορυτσᾶς.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ ΜΑΣ

Έλαβαμε τις παρακάτω οικονομικές ενισχύσεις για τὸ περιοδικό μας οἷ ὁποῖες δὲν ἔχουν μόνον οικονομική ἀλλὰ καὶ ἠθική ἀξία γιατί ἔτσι ἐκδηλώνεται ἔμπρακτα ἡ ἀγάπη πρὸς τὸ περιοδικό μας τὸ ὁποῖο γιὰ νὰ κατορθώσει νὰ ἐπιζήσει καὶ νὰ ἐκπληρώσει τοὺς ὄραματισμοὺς τοὺς ὁποῖους ἔχει τάξει ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τῆς ἐκδόσεώς του ἔχει ὅπωςδήποτε ἀνάγκη τῆς ἀγάπης καὶ τῆς οικονομικῆς ἐνισχύσεως ὅλων τῶν συμπατριωτῶν μας καὶ τῶν φίλων μας, τόσον τοῦ ἐσωτερικοῦ ὅσο καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Ὁ κ. Πέτρος Οἰκονόμου ἀπὸ τὴν Ἀθήνα	200	δρχ.
Ὁ κ. Ἀπόστολος Βερτόδουλος ἀπὸ τὰ Γιάννινα	200	»
Ὁ κ. Μιχαὴλ Χατζηγιάννης ἀπὸ τὰ Γιάννινα	200	»
Ὁ κ. Ἀναστάσιος Μπάγιας ἀπὸ τὰ Γιάννινα	500	»
Ὁ κ. Βύρων Πέτσας Θεσ/νίκη	2000	»
Ὁ κ. Πέτρος Ζήκας ἀπὸ τὰ Γιάννινα	200	»
Ὁ κ. Λάμπρος Τσατσιόπουλος ἀπὸ τὴν Ἀθήνα	200	»
Ἄνωνυμος	3000	»
Τὸ Μπάγκειο Κληροδότημα	2000	»
Ὁ κ. Ἀθανάσιος Ἀνδρέου Θεσ/νίκη	200	»
Ὁ κ. Κων/νος Σάββας ἀπὸ τὰ Γιάννινα	200	»
Ὁ κ. Νικόλαος Γαλάνης Θεσ/νίκη	200	»
Ὁ κ. Δημήτριος Κεραμίδας ἀπὸ τὰ Γιάννινα	400	»
Ὁ κ. Θωμᾶς Χαρίσης ἀπὸ τὰ Γιάννινα	400	»
Ὁ κ. Ἀθανάσιος Γκρόζας ἀπὸ τὴν Ἀθήνα	200	»
Ὁ κ. Νικόλαος Γκρόζας ἀπὸ τὴν Ἀθήνα	200	»
Ὁ κ. Μιλτιάδης Παπέτρου Θεσ/νίκη	200	»
Ὁ κ. Κων/νος Κράλιος ἀπὸ τὴν Ἀθήνα	500	»
Ἡ κ. Μελομένη Τσιμάνη ἀπὸ τὰ Γιάννινα	1000	»
Ἡ κ. Βιολέτα Βίμπλη εἰς μνήμη τοῦ συζύγου τῆς Σωτηρίου	11000	»
Ὁ κ. Παῦλος Βρέλλης ἀπὸ τὰ Γιάννινα	200	»
Ὁ κ. Βασίλειος Εὐαγγέλου Θεσ/νίκη	550	δρχ.
Ὁ κ. Νικόλαος Παπαδόπουλος ἀπὸ τὴν Ἀθήνα	200	»
Ὁ κ. Ἐλευθέριος Χαρακλιάς Θεσ/νίκη	1000	»
Ὁ κ. Κων/νος Χαρισιάδης ἀπὸ τὸ Δελβυνάκη Παγωνίου	500	»
Ὁ κ. Πέτρος Κόκκορος	200	»
Ὁ κ. Κων/νος Σάββας ἀπὸ τὴ Δ. Γερμανία	Μάρκα 20	
Ὁ κ. Νικόλαος Μπετζούνης εἰς μνήμη τῶν γονέων του	10000	»
Ἡ κ. Γαλάτεια Σουγάρη Θεσ/νίκη εἰς μνήμη τοῦ συζύγου τῆς Ἀλεξάνδρου	2000	»

**ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑΙ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ
ΕΥΛΟΥΡΓΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ**

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΠΙΝΑΣ
ΦΙΝΤΙΟΥ 18 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ**

VASILIOS PINAS

FINDIOY 18 THESSALONIKI TEL. 516-769, 517-095

Α. ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ

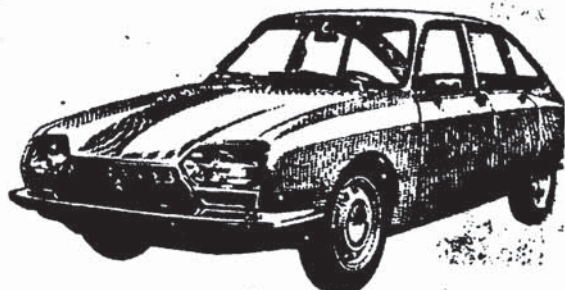
Ετοιμοπαράδοτα

**ΕΜΠΟΡΙΑ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ
ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΑΝΤΑΛΛΑΓΑΙ**

ΕΚΘΕΣΙΣ: ΒΑΣ ΟΜΑΣ 192 ΤΗΛ 412-268

ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ: Ζ. ΠΑΠΑΝΤΟΝΙΟΥ 9 ΣΤ. ΜΑΡΤΙΟΥ ΤΗΛ. 413-825

CITROËN ^ GS

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΑΒΒΑΝΤΙΔΗΣ
ΒΑΣΙΛ.ΟΛΓΑΣ 124
ΤΗΛ. 841 686

αντιπροσωπος
αυτοκινητων

DATSUN

Θεσσαλονικης

ΑΓΗΣΙΛΑΟΣ Ν.ΚΙΤΣΑΤΗΣ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΟΣ

ΜΕΓΑΡΟΝ "ΑΧΙΛΛΕΙΟΝ",
ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ-ΒΑΣ.ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ 19 2^{ος} ορ. γρ. 30-31 ΤΗΛ. 267396 **ΘΕΣ/ΝΙΚΗ**

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Δ. ΜΠΙΜΠΑΣ ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

ΔΙΚΙΑ: ΤΕΛΑΜΩΝΟΣ 5 307412
ΓΡΑΦΕΙΟΝ: ΦΡΑΓΚΙΝΗ 7 ΤΗΛ. 229321 - 4^{ος} οροφος **ΘΕΣ/ΝΙΚΗ**

ΙΩΣΗΦ Β. ΠΙΝΑΣ ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

ΜΕΓΑΡΟΝ "ΑΧΙΛΛΕΙΟΝ",
ΒΑΣ.ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ 19· 4^{ος} ορ. ορ. γρ. 61-ΤΗΛ. 275808 **ΘΕΣ/ΝΙΚΗ**

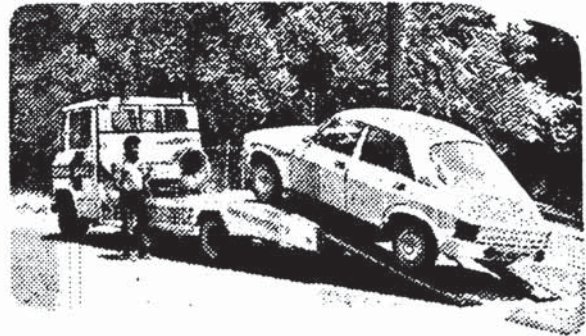
ΕΠΙΠΛΟΠΟΙΓΙΑ ΚΛ. ΒΟΤΣΑΡΗ

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ - ΕΚΘΕΣΙΣ : ΣΚΡΑ 4 - ΤΗΛ. 268 596 **ΘΕΣ/ΝΙΚΗ**

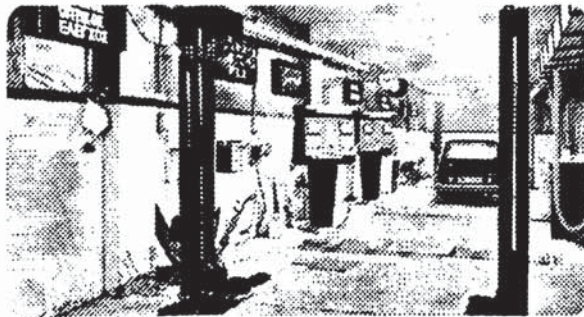

EXPRESS SERVICE

μέ 100 δραχ. τό μήνα

Ήοδική βοήθεια σ' όλη τήν Έλλάδα μέ έλικόπτερο
καί μ' ένα στόλο αὐτοκινήτων
πού έξυπηρετοῦν οὐσιαστικά
μέρα καί νύχτα τούς συνδρομητές.

Τεχνικός έλεγχος σύμφωνα
μέ τόν Νέο Κώδικα ὁδικῆς κυκλοφορίας.

Έγγραφή συνδρομητῶν
Τηλ.: 828.155 - 813.501
Κωνσταντινουπόλεως 91,
Θεσσαλονίκη.

manager ae

EXPRESS SERVICE

"μέρα νύχτα κοντά σας.."

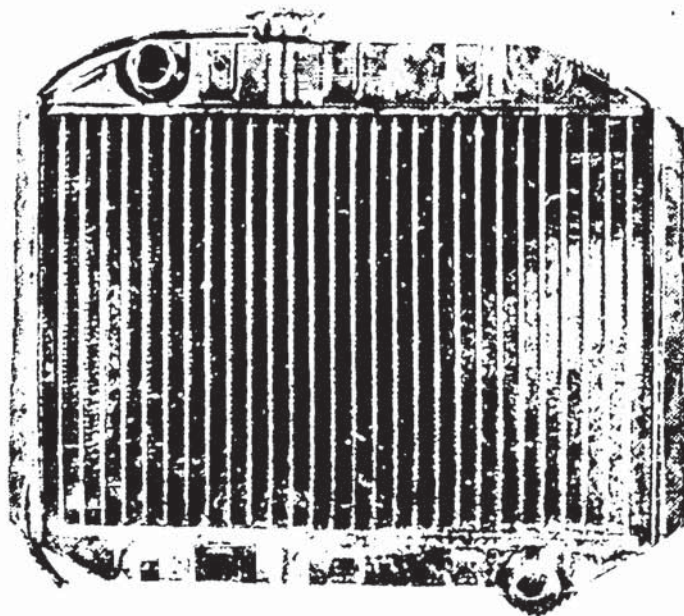

ΕΜΠΟΡΙΑ ΨΥΓΕΙΩΝ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ Ε.Ψ.Α. Ε.Π.Ε.

ΖΑΧ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ 9. ΤΗΛ. 413.825 - 412.268

Θ Ε Σ Σ Α Λ Ο Ν Ι Κ Η

ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΟΙ ΕΙΣΑΓΩΓΕΙΣ

AVA RADIATORS

MADE IN W. GERMANY

**ΒΙΟΤΕΧΝΙΑ
ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ
ΠΛΕΚΤΩΝ**

ΔΙΑΝΑ

Αθην. Τσαβίδης

**Ήγηλόχου 10
(χαριλάου)
τηλ. 309884**

περιμένουμε όλους τούς Ήπειρώτες!!

***ΒΙΒΛΙΟΧΑΡΤΟΠΩΛΕΙΟΝ
ΙΩΑΝΝΟΥ Λ. ΠΡΙΝΤΖΗ***

***Μ. ΜΠΟΤΣΑΡΗ 13
ΤΗΛ. 822947***

Η Π Ε Ι Ρ Ο Σ

**ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ
ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗΣ ΕΣΤΙΑΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

**ΕΙΝΑΙ ΚΑΙ ΘΑ ΜΕΙΝΗ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΗ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ
ΘΕΛΕΙ ΝΑ ΓΙΝΗ ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΚΑΙ ΓΙ ΑΥΤΟ
ΖΗΤΑΕΙ ΤΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΗΠΕΙΡΩΤΩΝ
ΒΟΗΘΗΣΤΕ**

ΓΙΑ ΤΟ ΚΑΛΟ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ ΜΑΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

'Από τὴ Θεσσαλονίκη	Σελ. 65
'Η κάρα τοῦ ἐν 'Ιωαννίνοις Νεομάρτυρος Γεωργίου στὴ Θεσ/νίκη	» 67
Τὸ νέο Διοικητικὸ Συμβούλιο τῆς Πανηπειρωτικῆς 'Ομοσπονδίας 'Αμερικῆς Καναδᾶ	» 68
'Ο κ. 'Αβέρωφ-Τοσίτσας ἐπεσκέφθηκε τὴν 'Ηπειρωτικὴ 'Εστία Θεσ/ νίκης	» 69
'Ο 'Αρχιεπίσκοπος Βορείου καὶ Νοτίου 'Αμερικῆς γιὰ τὸ περιοδικό μάς	» 72
'Η 'Ηπειρωτικὴ 'Εστία δεξιώθηκε τὸν Μητροπολίτην Ἄρτας καὶ 'Η- πειρωτῆς Βουλευτῆς	» 72
'Ηθος Ζωσιμάδων. I. Καλογήρου.	» 73
Λεωνίδας Σπαῆς	» 83
Τὰ πατριωτάκια καὶ ἡ «ὄρέα» Ἡπειρος. Χ. Ζιτσαίας	» 85
'Ανδρῶν ἐπιφανῶν πᾶσα γῆ τάφος	» 88
'Απὸ τὰ προβλήματα τῶν παραμεθορίων περιοχῶν μάς	» 89
Δημήτριος Νότη Μπότσαρης	» 93
Νέα ἀπὸ τὸν ἀπόδημο 'Ηπειρωτισμὸ τοῦ ἐξωτερικοῦ	» 94
'Ο Νίκος Γεωργιάδης ἀπὸ τὰ Ἄνω Σουδενὰ Ζαγορίου καὶ τὸ πνευ- ματικὸ τοῦ ἔργο	» 96
Ταξίδι στὸν Ἄραχθο (ποίημα). Β. Παπαγιάννη	» 100
'Απὸ τὴ ζωὴ καὶ τὴν κίνησι τῆς ἰδιαίτερας μάς πατρίδας	» 101
Κορυτσά καὶ Μοσχόπολη δυὸ λαμπρὰ Κέντρα 'Ελληνικοῦ πολιτισμοῦ. Ε. Βαδίλη	» 107
'Ηπειρωτικὴ Βιβλιογραφία	» 115
'Απὸ τὴ σύγχρονη δράσι τῆς 'Ηπειρωτικῆς 'Εστίας	» 116
'Αλληλογραφία μὲ τοὺς συνδρομητῆς μάς	» 117
'Απὸ τὴ δράσι τῶν 'Ηπειρωτικῶν 'Αδελφοτήτων καὶ Συλλόγων στὴ Θεσ/νίκη	» 118
Τ' ὄμορφο Περιστῆρι Δ. Παπᾶ	» 120
'Απὸ τὴ δράσι τῆς Νεολαίας τῆς 'Ηπειρωτικῆς 'Εστίας	» 122
Οἰκονομικῆς ἐνισχύσεις τοῦ περιοδικοῦ μάς	» 123

